

**Ετήσια Χρηματοοικονομική Έκθεση
για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023**

Ιωάννινα, 18 Ιουνίου 2024

Περιεχόμενα

A. Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου	4
B. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου	5
Γ. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	23
Δ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Χρήσεως 2023	29
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	29
Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	30
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	31
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	32
E. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	33
1. Πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ. Π.Ε.	33
1.1 Γενικές Πληροφορίες	33
1.2 Δομή και Δραστηριότητες της Τράπεζας	33
1.3 Σύνοψη Διοικητικού Συμβουλίου	34
2. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές	34
2.1 Βάση παρουσίασης	34
2.2 Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας	34
2.3 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές	36
2.4 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία	40
2.5 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα	43
2.6 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία	44
2.7 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	44
2.8 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση	45
2.9 Επενδύσεις σε ακίνητα	45
2.10 Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς	45
2.11 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	45
2.12 Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	46
2.13 Φόρος Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία	46
2.14 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια	46
2.15 Παροχές στο Προσωπικό	46
2.16 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις	47
2.17 Καθαρή Θέση	47
2.18 Αναγνώριση αποτελεσμάτων	48
2.19 Διανομή Μερισμάτων	49
2.20 Μισθώσεις	49
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις	50
3.1 Απομείωση δανείων	50
3.2 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	51
3.3 Ωφέλιμη ζωή παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση	51
3.4 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων	51
3.5 Κατάταξη συνεταιριστικού Κεφαλαίου	51
4. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων	51
4.1 Πιστωτικό Κίνδυνος	52
4.2 Διαχείριση πιστωτικών κινδύνων	53
4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας	64
4.4 Συμφηρισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων	65
4.5 Κίνδυνος Αγοράς	66

4.6	Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	69
4.7	Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που τηρούνται στην εύλογη αξία	70
5.	Κεφαλαιακή επάρκεια	70
6.	Καθαρά έσοδα από τόκους	71
7.	Καθαρά έσοδα από προμήθειες	71
8.	Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	72
9.	Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	72
10.	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	72
11.	Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	73
12.	Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	73
13.	Φόροι	73
14.	Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα	75
15.	Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων	75
16.	Δάνεια και απαιτήσεις κατά Πελατών	75
17.	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου και Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις	78
18.	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	79
19.	Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	80
20.	Επενδύσεις σε ακίνητα	83
21.	Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	84
22.	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	85
23.	Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	86
24.	Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	86
25.	Υποχρεώσεις προς πελάτες	87
26.	Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	87
28.	Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	89
29.	Λοιπά στοιχεία παθητικού	89
30.	Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	90
31.	Διαφορά υπέρ το άρτιο	90
32.	Αποθεματικά	90
33.	Δεσμεύσεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις	91
34.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	91
35.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης	92

<p>Επωνυμία Πιστωτικού Ιδρύματος</p>	<p>Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης (διακριτικός τίτλος: Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου)</p> <p>Cooperative Bank of Epirus Cooperative of Limited Liabilities Διακριτικός τίτλος: Cooperative Bank of Epirus)</p>
--------------------------------------	---

<p>Έτος Σύστασης Νομικό Πλαίσιο</p> <p>Άδεια Λειτουργίας ως Πιστωτικό Ίδρυμα</p> <p>Αριθμός Καταστημάτων Αρ. Γ.Ε.Μ.Η. ΑΦΜ ΔΟΥ Ιστοσελίδα Διεύθυνση e-mail Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου Πρόεδρος Α' Αντιπρόεδρος Γραμματέας Ταμίας Διευθύνων Σύμβουλος Εντεταλμένος Εκτελεστικός Σύμβουλος Μέλη</p> <p>Εκπρόσωπος εργαζομένων</p> <p>Διεύθυνση</p> <p>Τηλέφωνο FAX</p>	<p>1978 Νόμος 1667/1986, Νόμος 4261/2014, ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.1993, Κοινοτική Οδηγία 575/2013 Καθώς και το καταστατικό της Τράπεζας. Απόφαση συνεδρίασης 535/5/2-11-1993 (Θέμα 5) της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος</p> <p>9 Καταστήματα 31499629000 096069060 Ιωαννίνων www.epirusbank.gr info@epirusbank.gr Κολιός Βασίλειος Παπαδόγιαννης Χρήστος Χατζάκης Εμμανουήλ Χήτας Παύλος Βουγιούκας Ιωάννης Τσουκανέλης Βασίλειος Ζωνίδης Κωνσταντίνος Παπαδόπουλος Ιωάννης Κωνσταντίνος Κυριακόπουλος</p> <p>Παπαχρήστος Βλάσιος</p> <p>Πατριάρχου Ιωακείμ 6 45221 Ιωάννινα 26510 59000 26510 28065</p>
--	---

A. Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Εμείς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου ΣΥΝ.Π.Ε. και εξ' όσων γνωρίζουμε, δηλώνουμε ότι:

- οι Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2023 καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή, τα στοιχεία του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων, την Καθαρή Θέση και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της Τράπεζας.
- η Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή, την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει.

Ιωάννινα, 18 Ιουνίου 2024

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

**Ο Εντεταλμένος
Εκτελεστικός Σύμβουλος**

**Κολιός Βασίλειος
ΑΔΤ Α00162041**

**Βουγιούκας Ιωάννης
Α.Δ.Τ. Χ080213**

**Τσουκανέλης Βασίλειος
Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733**

Β. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία ακολουθεί (εφεξής καλουμένη για λόγους συντομίας ως «Έκθεση»), αφορά τη χρήση 2023 (01.01.2023 - 31.12.2023) και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 150 έως 152 του Ν. 4548/18.

Η παρούσα Έκθεση απεικονίζει κατά τρόπο αληθί όλες τις σχετικές, αναγκαίες κατά νόμο πληροφορίες, προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπειροστατωμένη ενημέρωση για τη δραστηριότητα, κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου Συν. Π.Ε. (εφεξής καλουμένης για λόγους συντομίας ως «Τράπεζα» ή «Τράπεζα Ηπείρου»).

Οικονομική ανασκόπηση 2023

1. Διεθνές και Ελληνικό Οικονομικό Περιβάλλον

Η Διεθνής και Ευρωπαϊκή Οικονομία

Το 2023 η αναπτυξιακή δυναμική της παγκόσμιας οικονομίας υποχώρησε, λόγω της επιβράδυνσης που κατέγραψαν οι προηγμένες οικονομίες, παρότι οι ρυθμοί ανάπτυξης των αναδυόμενων και αναπτυσσόμενων οικονομιών διατηρήθηκαν σε ικανοποιητικό επίπεδο. Εντούτοις, η παγκόσμια οικονομία φαίνεται ότι οδεύει προς ομαλή σταθεροποίηση, επιδεικνύοντας αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα στις πρόσφατες κρίσεις, ενώ ο κίνδυνος στασιμοληθωρισμού υποχώρησε μετά τις καίριες παρεμβάσεις των νομισματικών και δημοσιονομικών αρχών.

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του ΔΝΤ, ο ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου ΑΕΠ επιβραδύνθηκε σε 3,1% το 2023 (από 3,5% το 2022) και αναμένεται να διατηρηθεί αμετάβλητος το 2024. Η πορεία ανάκαμψης από τις επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης, του πολέμου στην Ουκρανία και της επακόλουθης αύξησης του κόστους διαβίωσης διέφερε μεταξύ των μεγαλύτερων οικονομιών.

Στις προηγμένες οικονομίες η οικονομική δραστηριότητα γενικά επιβραδύνθηκε, με εξαίρεση τις οικονομίες των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας. Ειδικότερα, στην ευρωζώνη (κυρίως στη Γερμανία και την Ιταλία) και στο Ηνωμένο Βασίλειο η οικονομική επιβράδυνση υπήρξε πιο απότομη, εξαιτίας: α) της υποτονικής διεθνούς ζήτησης, που οδήγησε σε σημαντικά χαμηλότερο ρυθμό αύξησης του παγκόσμιου εμπορίου, β) του υψηλού κόστους εισροών, παρά την αποκατάσταση των προβλημάτων στις διεθνείς αλυσίδες αξίας μετά την πανδημία, γ) των περιοριστικών χρηματοπιστωτικών συνθηκών, που επηρέασαν δυσμενώς κυρίως τις επενδύσεις, και δ) της περαιτέρω μείωσης των πραγματικών εισοδημάτων λόγω της ταχύτερης ανόδου του κόστους διαβίωσης, παρά τις έκτακτες δημοσιονομικές ενισχύσεις. Αντίθετα, η μεγέθυνση των αναδυόμενων και αναπτυσσόμενων οικονομιών παρέμεινε ικανοποιητική. Και σε αυτή την κατηγορία χωρών, οι μακροοικονομικές εξελίξεις διέφεραν αρκετά, με τη ρωσική οικονομία να εξέρχεται από την ύφεση, την οικονομία της Ινδίας να επιβραδύνεται, ενώ ο ρυθμός ανάπτυξης της Κίνας επιταχύνθηκε.

Ευρωζώνη

Εκτιμάται χαμηλότερη ανάπτυξη το 2023 σε σχέση με το 2022, ενώ ο πληθωρισμός αποκλιμακώθηκε μερικώς. Προβλέπεται οριακά μεγαλύτερη ανάπτυξη το 2024 και χαμηλότερος πληθωρισμός. Το ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ αυξήθηκε κατά 0,6% το 2023, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη εκτίμηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατόπιν μεγαλύτερης ανάπτυξης 3,3% το 2022. Στο καταληκτικό τρίμηνο του περασμένου έτους ο ρυθμός ανάπτυξής της ήταν μηδενικός (σε ετήσια βάση). Ο πληθωρισμός μειώθηκε στο 5,6% το 2023 από 8,4% το 2022. Προβλέπεται μείωση στο 2,9% το 2024.

Σύμφωνα με τις πρόσφατες αναλυτικές εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η εγχώρια ζήτηση συνέχισε να αποτελεί κρίσιμο θετικό παράγοντα ως προς τη συνεισφορά στην ανάπτυξη του ΑΕΠ, με θετική επίδραση (0,5 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ), πολύ μικρότερη συγκριτικά με έναν χρόνο νωρίτερα (6,9 π.μ.). Με τη σειρά της, η μείωση της συνεισφοράς της ζήτησης προήλθε κυρίως από τη μείωση της συνεισφοράς της ιδιωτικής κατανάλωσης (περίπου 0,3 π.μ. του ΑΕΠ, έναντι 2,2 π.μ. ένα χρόνο πριν), ενώ οι επενδύσεις ενίσχυσαν το ΑΕΠ κατά 0,3 π.μ., από μεγαλύτερη επίδραση 0,6 π.μ. πρότεροι. Στην αύξηση του ΑΕΠ της Ευρωζώνης συνέβαλαν και οι καθαρές εξαγωγές, που τόνωσαν το ΑΕΠ κατά 0,3 π.μ., έναντι -0,1 π.μ. το 2022. Η συμβολή της δημόσιας κατανάλωσης στο ΑΕΠ εκτιμάται ουδέτερη το 2023, από 0,3 π.μ. την προηγούμενη χρονιά. Η ετήσια ενίσχυση της απασχόλησης εκτιμάται στην περιοχή του 1,1% το 2023, όταν το 2022 ήταν της τάξεως του 2,3%. Η ανεργία, ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού, εκτιμάται ότι παρέμεινε το 2023 στο ίδιο ποσοστό (6,6%) με το προηγούμενο έτος. Το μέσο έλλειμμα στο ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης το

2023, εκτιμάται ότι μειώθηκε στην περιοχή του 3,2%, από 3,5% του ΑΕΠ το 2022. Το μέσο χρέος εκτιμάται να διαμορφωθεί στο 90,4% το 2023, από 93,1% το 2022. Σε εκκρεμότητα είναι ακόμη η οριστική συμφωνία για το νέο πλαίσιο δημοσιονομικών κανόνων στην ΕΕ, σε συνέχεια των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Απρίλιο του 2023 και της πολιτικής συμφωνίας σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου το Δεκέμβριο. Οι διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ξεκίνησαν στις αρχές του 2024.

Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, ευρύτερες γεωπολιτικές εντάσεις, ειδικά στη Μέση Ανατολή, και πιθανές νέες διαταραχές στον ενεργειακό εφοδιασμό που θα μπορούσαν ενδεχομένως να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις τιμές της ενέργειας, την παγκόσμια παραγωγή και το επίπεδο τιμών, αποτελούν τις πιο σημαντικές προκλήσεις πολιτικής στην ΕΕ και συνεπώς στην Ευρωζώνη.

Ως προς το πλαίσιο νομισματικής πολιτικής, η ΕΚΤ διατήρησε αμετάβλητα τα τρία βασικά της επιτόκια τον Ιανουάριο του 2024, δεδομένων των αναθεωρημένων προσδοκιών για την εξέλιξη του πληθωρισμού με γνώμονα την διασφάλιση της έγκαιρης επαναφοράς του πληθωρισμού στον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2,0%.

Η έκθεση της ΕΚΤ στο πλαίσιο του χαρτοφυλακίου του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme – APP) μειώνεται με σταθερό ρυθμό, καθώς το Ευρωσύστημα δεν επανεπενδύει πλέον τις πληρωμές κεφαλαίου από τίτλους που λήγουν. Όσον αφορά το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (PEPP), η ΕΚΤ σκοπεύει να συνεχίσει να επανεπενδύει πλήρως τις κύριες πληρωμές από τίτλους που λήγουν στο πλαίσιο του προγράμματος στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2024.

Η ΕΚΤ σκοπεύει να προχωρήσει σε μείωση του χαρτοφυλακίου PEPP κατά €7,5 δισεκ. μηνιαίως κατά μέσο όρο στο δεύτερο εξάμηνο του έτους και να διακόψει τις επανεπενδύσεις στα τέλη του 2024. Τέλος, το μέσο για την προστασία της μετάδοσης (Transmission Protection Instrument – TPI) είναι διαθέσιμο για να αντισταθμιστούν ανεπιθύμητες, μη προβλέψιμες μεταβολές στην αγορά που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στην ευρωζώνη, με στόχο την σταθερότητα των τιμών.

Ενιαία Νομισματική Πολιτική

Ως προς το πλαίσιο νομισματικής πολιτικής, η ΕΚΤ διατήρησε αμετάβλητα τα τρία βασικά της επιτόκια τον Ιανουάριο του 2024, δεδομένων των αναθεωρημένων προσδοκιών για την εξέλιξη του πληθωρισμού με γνώμονα την διασφάλιση της έγκαιρης επαναφοράς του πληθωρισμού στον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2,0%. Η έκθεση της ΕΚΤ στο πλαίσιο του χαρτοφυλακίου του προγράμματος αγοράς στοιχείων ενεργητικού (asset purchase programme – APP) μειώνεται με σταθερό ρυθμό, καθώς το Ευρωσύστημα δεν επανεπενδύει πλέον τις πληρωμές κεφαλαίου από τίτλους που λήγουν. Όσον αφορά το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (PEPP), η ΕΚΤ σκοπεύει να συνεχίσει να επανεπενδύει πλήρως τις κύριες πληρωμές από τίτλους που λήγουν στο πλαίσιο του προγράμματος στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2024. Η ΕΚΤ σκοπεύει να προχωρήσει σε μείωση του χαρτοφυλακίου PEPP κατά €7,5 δισεκ. μηνιαίως κατά μέσο όρο στο δεύτερο εξάμηνο του έτους και να διακόψει τις επανεπενδύσεις στα τέλη του 2024. Τέλος, το μέσο για την προστασία της μετάδοσης (Transmission Protection Instrument – TPI) είναι διαθέσιμο για να αντισταθμιστούν ανεπιθύμητες, μη προβλέψιμες μεταβολές στην αγορά που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής στην ευρωζώνη, με στόχο την σταθερότητα των τιμών.

Ελληνική Οικονομία

Εξελίξεις της Ελληνικής Οικονομίας το 2023 και Προοπτικές για το 2024

Μακροοικονομικό περιβάλλον

Η ελληνική οικονομία στη διάρκεια του 2023 αναπτύχθηκε με επιβραδυνόμενο αλλά ικανοποιητικό ρυθμό, σημαντικά υψηλότερο από τον αντίστοιχο της ευρωζώνης. Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές για το 2023 διαμορφώθηκε σε 2% (από 5,6% το 2022), τετραπλάσιος από τον αντίστοιχο ρυθμό της ευρωζώνης. Θετικά στη μεγέθυνση της οικονομίας συνέβαλαν κυρίως οι εξαγωγές, η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις.

Αναλυτικότερα, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν, αν και με επιβραδυνόμενο ρυθμό, χάρη στις επιδόσεις του τουριστικού τομέα, η δυναμική ανάπτυξη του οποίου συνεχίστηκε. Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις το 2023 ξεπέρασαν τις ιστορικά υψηλές επιδόσεις του 2019, διαψεύδοντας τις αμφιβολίες που υπήρχαν στην αρχή του έτους λόγω κυρίως της αποδυνάμωσης των εισοδημάτων των ευρωπαϊκών νοικοκυριών από τις πληθωριστικές πιέσεις.

Η ιδιωτική κατανάλωση επίσης κατέγραψε ηπιότερους ρυθμούς ανόδου μετά τους πολύ υψηλούς ρυθμούς της μεταπανδημικής περιόδου, λόγω της εξομάλυνσης της καταναλωτικής ζήτησης. Η καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών υποστηρίχθηκε από την ενίσχυση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματός τους. Οι επενδύσεις

συνέχισαν να αυξάνονται το 2023, καθώς οι θετικές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας ώθησαν τις επιχειρήσεις να επιταχύνουν τα επενδυτικά τους σχέδια.

Αξιοσημείωτη ήταν η άνοδος των επενδύσεων σε μεταφορικό εξοπλισμό και στον τομέα των κατοικιών. Αντίθετα, η αύξηση των εισαγωγών, που σε μεγάλο βαθμό αποδίδεται στην άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων, συνέβαλε αρνητικά στη μεταβολή του ΑΕΠ. Οι περισσότεροι δείκτες της οικονομικής δραστηριότητας, όπως αυτοί της μεταποιητικής παραγωγής, των κατασκευών, των υπηρεσιών και των πωλήσεων επιβατικών αυτοκινήτων, συνέχισαν να καταγράφουν θετικούς ρυθμούς μεταβολής, ενώ κάποιοι δείκτες παρουσίασαν επιβράδυνση ή υποχώρηση, όπως ο όγκος λιανικών πωλήσεων.

Οι προσδοκίες των επιχειρήσεων και των καταναλωτών πάντως επηρεάστηκαν καθοδικά το δεύτερο εξάμηνο του έτους από τις φυσικές καταστροφές που έπληξαν τη χώρα, την άνοδο της διεθνούς αβεβαιότητας λόγω των γεωπολιτικών εξελίξεων στη Μέση Ανατολή, αλλά και από τη διατήρηση των πληθωριστικών πιέσεων στα διατροφικά αγαθά.

Η αύξηση του πληθωρισμού την περίοδο 2022-23 επέδρασε αρνητικά στις αποταμιεύσεις των νοικοκυριών, οι οποίες επέστρεψαν στα αρνητικά προ πανδημίας επίπεδα. Η διατήρηση της καταναλωτικής ζήτησης, παρά τη μείωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών εξαιτίας του πληθωρισμού, είχε ως αποτέλεσμα την απομείωση των αποταμιεύσεων των νοικοκυριών που είχαν συσσωρευθεί κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Παράλληλα, η απόσυρση των μέτρων στήριξης που σχετίζονταν με την πανδημία και την ενεργειακή κρίση, η συνέχιση της εκτόνωσης της συμπιεσμένης ζήτησης και η αποπληρωμή των δανειακών/φορολογικών υποχρεώσεων επίσης επιβάρυναν σημαντικά τις αποταμιεύσεις των νοικοκυριών.

Ο γενικός πληθωρισμός σημείωσε σημαντική επιβράδυνση, λόγω της υποχώρησης των τιμών των ενεργειακών αγαθών. Ωστόσο, ο πυρήνας του πληθωρισμού συνέχισε την αυξητική πορεία του, εξαιτίας των ανοδικών πιέσεων στις τιμές των μη ενεργειακών βιομηχανικών αγαθών και των υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) υποχώρησε στο 4,2% το 2023 (από 9,3% το 2022), χαμηλότερα από τον αντίστοιχο μέσο όρο της ευρωζώνης. Η ραγδαία αυτή αποκλιμάκωση αποδίδεται αποκλειστικά και μόνο στην ενεργειακή συνιστώσα, καθώς οι υπόλοιπες κινήθηκαν ανοδικά, κάτι που αποτυπώθηκε στην επιτάχυνση του πυρήνα του πληθωρισμού (ΕνΔΤΚ χωρίς τις τιμές της ενέργειας και των ειδών διατροφής) σε 5,3% το 2023 (από 4,6% το 2022), υψηλότερα από τον αντίστοιχο μέσο όρο της ευρωζώνης. Ο αποπληθωρισμός των ενεργειακών δεικτών (-13,4%) οφείλεται στις χαμηλότερες τιμές της ενέργειας σε σχέση με το 2022, στις κρατικές επιδοτήσεις και στις ισχυρές καθοδικές επιδράσεις βάσης (base effects). Αντίθετα, ο πληθωρισμός των τροφίμων (9,9%) επιταχύνθηκε οριακά το 2023 (από 9,7% το 2022), σε χαμηλότερα όμως επίπεδα από τον αντίστοιχο μέσο όρο της ευρωζώνης, ενώ ο πληθωρισμός των υπηρεσιών παρέμεινε στο επίπεδο του 2022 (4,5%). Ο πυρήνας διατηρήθηκε υψηλότερα από το γενικό πληθωρισμό καθ' όλο το 2023, ωστόσο από τα μέσα του έτους εμφανίζει σταδιακή αποκλιμάκωση. Η αγορά εργασίας συνέχισε τη δυναμική της πορεία και το 2023, αν και με πιο ήπιους ρυθμούς. Η συνολική απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,3% το 2023 (έναντι αύξησης 5,4% το 2022).

Αξίζει να σημειωθεί ότι η άνοδος της απασχόλησης ήταν μεγαλύτερη στις γυναίκες έναντι των ανδρών και στην ηλικιακή ομάδα 45-64 ετών, συντελώντας στην αύξηση του μεριδίου της στη συνολική απασχόληση, ενώ στην ηλικιακή ομάδα 30-44 ετών παρατηρήθηκε αρνητική ετήσια μεταβολή και μειώθηκε το αντίστοιχο μερίδιο.

Το ποσοστό μερικής απασχόλησης μειώθηκε στο 7,5% του συνόλου των απασχολούμενων το 2023 (από 8,2% το 2022). Το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε σε 11,1% (από 12,4% το 2022), ενώ σημαντική υποχώρηση κατέγραψε το ποσοστό χρόνιας ανεργίας. Πάντως, η αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από εντεινόμενη πλέον στενότητα σε σύγκριση με το πρόσφατο παρελθόν, ενώ οι επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στους κλάδους των κατασκευών, της μεταποίησης, του εμπορίου, του τουρισμού και του αγροτικού τομέα, δυσκολεύονται να προσλάβουν προσωπικό σύμφωνα με τις ανάγκες τους, παρά τη σημαντική αύξηση των μισθών το 2023. Η αύξηση των μέσων αμοιβών επιταχύνθηκε, ενώ η αύξηση των συνολικών αμοιβών των εργαζομένων ήταν περίπου ίση με αυτή του 2022, λόγω της επιβράδυνσης της ανόδου της συνολικής και της μισθωτής απασχόλησης. Επιπλέον, και δεδομένης της επιβράδυνσης του ρυθμού ανάπτυξης, η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας ήταν περιορισμένη και ως εκ τούτου το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος αυξήθηκε σημαντικά.

Η διεθνής ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, μετά τη σημαντική βελτίωση των προηγούμενων ετών, εμφάνισε ενδείξεις στασιμότητας ή και ελαφράς υποχώρησης το 2023, μέσα σε ένα επιδεινούμενο περιβάλλον για το διεθνές εμπόριο. Η σημαντική ανατίμηση του ευρώ, εν μέρει τροφοδοτούμενη από την ταχεία αύξηση των βασικών επιτοκίων στη ζώνη του ευρώ και τη βαθμιαία σμίκρυνση της επιτοκιακής διαφοράς έναντι των ΗΠΑ, επηρέασε αρνητικά την ανταγωνιστικότητα τιμών της ελληνικής οικονομίας κατά το 2023. Αυτή η αρνητική επίπτωση αντιστάθμισε τα οφέλη ανταγωνιστικότητας από το χαμηλότερο επίπεδο εγχώριου πληθωρισμού έναντι του σταθμισμένου πληθωρισμού των κυριότερων εμπορικών εταίρων, εντός και εκτός ΕΕ. Η κατασκευαστική δραστηριότητα για κατοικίες κατέγραψε σημαντική αύξηση, ενώ παράλληλα οι θετικές επιχειρηματικές προσδοκίες ενισχύθηκαν περαιτέρω σε σχέση με το 2022.

Δημοσιονομικές εξελίξεις

Το 2023 η υπεραπόδοση των φορολογικών εσόδων έναντι των στόχων επέτρεψε τη χρηματοδότηση των έκτακτων δημοσιονομικών παρεμβάσεων που απαιτήθηκαν για την αντιμετώπιση της παρατεταμένης ενεργειακής κρίσης αλλά και των επιπτώσεων των ακραίων καιρικών φαινομένων εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής, χωρίς εκτροχιασμό της δημοσιονομικής πορείας.

Η δημοσιονομική πολιτική τόσο το 2023 όσο και το 2024 εκτιμάται επεκτατική, αυτό όμως οφείλεται στις αυξημένες δαπάνες για επενδύσεις μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Ως εκ τούτου, η δημοσιονομική πολιτική παραμένει εν πολλοίς συμβατή με την προσπάθεια της νομισματικής πολιτικής να συγκρατήσει τον πληθωρισμό

Η κατεύθυνση της δημοσιονομικής πολιτικής την περίοδο 2023-2024 είναι σύμφωνη με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το συντονισμό των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών, καθώς δίνεται έμφαση στην απόσυρση των έκτακτων μέτρων στήριξης και στη σταδιακή μείωση των ελλειμμάτων, ενώ ταυτόχρονα διαφυλάσσεται η δημοσιονομική ώθηση μέσω των δημόσιων επενδύσεων που χρηματοδοτούνται από το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ώστε να στηριχθεί η ανάκαμψη της οικονομίας.

Παράλληλα, το δημόσιο χρέος το 2023 εκτιμάται ότι έχει αποκλιμακωθεί περαιτέρω ως ποσοστό του ΑΕΠ, χάρη στο πρωτογενές πλεόνασμα και την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, υπερακοντίζοντας τις επιδόσεις των περισσότερων κρατών-μελών της ευρωζώνης.

Υπό το αναθεωρημένο δημοσιονομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα πρέπει να διαφυλάξει την αξιοπιστία της προσπάθειας για δημοσιονομική ισορροπία. Η διατήρηση των πρωτογενών πλεονασμάτων, η δημιουργία δημοσιονομικών αποθεμάτων και η περαιτέρω αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της χώρας πρέπει να αποτελούν βασικές προτεραιότητες της οικονομικής πολιτικής. Κρίσιμη προϋπόθεση προς αυτή την κατεύθυνση είναι η συνέχιση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων ώστε να βελτιωθούν περαιτέρω τα δομικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας.

Έμφαση πρέπει να δοθεί στην αύξηση εκείνων των παραγωγικών επενδύσεων που θα επιτρέψουν την επίτευξη διατηρήσιμης ανάπτυξης, την αύξηση της παραγωγικότητας και τη διασφάλιση της συνεχούς πτωτικής πορείας του δημόσιου χρέους.

Προοπτικές για το 2024

Η ελληνική οικονομία προβλέπεται ότι θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και το 2024, με υψηλότερο ρυθμό έναντι του 2023 και πολύ πάνω από το μέσο όρο της ευρωζώνης. Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, η οικονομική δραστηριότητα προβλέπεται να αυξηθεί κατά 2,3% το 2024, καθώς η ιδιωτική κατανάλωση και οι επενδύσεις θα συνεχίσουν να αποτελούν βασικές κινητήριες δυνάμεις της ανάπτυξης, ενώ οριακά αρνητική θα είναι η συμβολή του εξωτερικού τομέα. Πιο συγκεκριμένα, η ιδιωτική κατανάλωση (+1,7%) θα υποστηριχθεί από την αναμενόμενη άνοδο του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών, λόγω της αύξησης του εισοδήματος από εξαρτημένη εργασία, της συνεχιζόμενης ανάκαμψης της απασχόλησης και της περαιτέρω αποκλιμάκωσης του πληθωρισμού. Οι επενδύσεις (+11,1%) θα συνεχίσουν να αυξάνονται με υψηλούς ρυθμούς, με τη στήριξη των διαθέσιμων ευρωπαϊκών πόρων. Οι πόροι αυτοί, σε συνδυασμό με την υψηλή ρευστότητα του τραπεζικού τομέα, θα προσελκύσουν ιδιωτικά κεφάλαια.

Οι υψηλοί ρυθμοί αύξησης των επενδύσεων αντικατοπτρίζουν τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος, ιδιαίτερα μετά την αναβάθμιση της κρατικής πιστοληπτικής αξιολόγησης στην επενδυτική κατηγορία και τη σημαντική αποεπένδυση που είχε σημειωθεί την τελευταία δεκαετία. Οι εξαγωγές (+3,7%) θα συνεχίσουν να αυξάνονται σημαντικά τα επόμενα χρόνια παρά την αναιμική ανάπτυξη στην ευρωζώνη, ενώ η απώλεια ανταγωνιστικότητας λόγω υψηλότερου μοναδιαίου κόστους εργασίας θα επιβαρύνει τη δυναμική τους. Παρ' όλα αυτά, η συμβολή του εξωτερικού τομέα στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας θα είναι ελαφρώς αρνητική, καθώς η έντονη επενδυτική δραστηριότητα θα αυξήσει σημαντικά τις εισαγωγές (+3,5%).

Ο τομέας του τουρισμού παρουσιάζει και φέτος θετικές προοπτικές, παρά τη συνεχιζόμενη διεθνή αβεβαιότητα. Η συμβολή των ταξιδιωτικών εισπράξεων στην ελληνική οικονομία είναι σημαντική, καθώς μεταξύ άλλων ενισχύουν την ιδιωτική κατανάλωση και τις εξαγωγές υπηρεσιών, συγκρατώντας τη διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Οι ευνοϊκοί για την Ελλάδα πρόδρομοι δείκτες τουριστικής δραστηριότητας, όπως ο προγραμματισμός αεροπορικών θέσεων και οι κρατήσεις ξενοδοχείων, επιβεβαιώνουν το θετικό κλίμα στον τουριστικό κλάδο, δημιουργώντας προσδοκίες για μια ακόμη ανοδική χρονιά.

Οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές της αγοράς εργασίας παραμένουν θετικές. Αναμένεται περαιτέρω αύξηση της απασχόλησης (κατά 1,3% ετησίως) και υποχώρηση του ποσοστού ανεργίας (σε 10,4%) το 2024, αντανακλώντας τη συνεχιζόμενη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας. Τόσο ο γενικός εναρμονισμένος πληθωρισμός όσο και ο

πυρήνας του πληθωρισμού αναμένεται να υποχωρήσουν το 2024, καθώς όλες οι επιμέρους συνιστώσες εμφανίζουν τάσεις αποκλιμάκωσης. Παρά το κλίμα αβεβαιότητας που δημιουργούν οι γεωπολιτικές εξελίξεις, το 2024 ο πληθωρισμός, βάσει του ΕνΔΤΚ, αναμένεται να επιβραδυνθεί περαιτέρω σε 2,8%, ενώ ο πυρήνας του πληθωρισμού προβλέπεται να μειωθεί σημαντικά σε 3%. Η επιτάχυνση της οικονομικής δυναμικής αναμένεται να επηρεάσει θετικά την παραγωγικότητα της εργασίας, ενώ οι μισθολογικές εξελίξεις ενδέχεται να έχουν αρνητική επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα.

Η άνοδος της παραγωγικότητας της εργασίας αναμένεται να παραμείνει περιορισμένη το 2024 σε 1,0% (όσο και το 2023). Από την άλλη πλευρά, οι μέσες αποδοχές και το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος θα εξακολουθήσουν να αυξάνονται με ρυθμούς παρόμοιους με εκείνους του 2023. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, το 2024 προβλέπεται αύξηση των αμοιβών ανά μισθωτό κατά 5,4% (2023: 5,5%) και του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος κατά 4,4% (2023: 4,5%). Οι τάσεις αυτές αναμένεται να ασκήσουν καθοδικές πιέσεις στα περιθώρια κέρδους των επιχειρήσεων. Η άνοδος των αποδοχών το 2024 θα επηρεαστεί τόσο από την αύξηση των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων όσο και από τη λήξη της αναστολής των επιδομάτων προϋπηρεσίας (τριετιών) των μισθωτών του ιδιωτικού τομέα, η οποία είχε νομοθετηθεί κατά την περίοδο των προγραμματίων οικονομικής προσαρμογής. Επιπλέον, επισπεύσθηκε νομοθετικά η διαδικασία καθορισμού του κατώτατου μισθού, προκειμένου να χορηγηθεί νέα αύξηση από 1ης Απριλίου 2024, η οποία – όπως ανακοινώθηκε στις 29 Μαρτίου – θα είναι 6,4%. Το 2024 το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (ΙΤΣ) αναμένεται να βελτιωθεί περαιτέρω ως ποσοστό του ΑΕΠ σε 6,0% του ΑΕΠ (από 6,3% του ΑΕΠ το 2023).

Οι παράγοντες που αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση αυτή είναι: α) Οι εξαγωγές αγαθών, παρά τη μείωση που κατέγραψαν το 2023, διατήρησαν και διεύρυναν το μερίδιο αγοράς τους, γεγονός που αποτελεί εφελκυστήριο για την επίτευξη καλύτερων επιδόσεων τα επόμενα έτη. β) Η εκτιμώμενη επιβράδυνση της εγχώριας καταναλωτικής δαπάνης, σε συνδυασμό με την περαιτέρω αποκλιση των τιμών της ενέργειας, θα περιορίσει τις εισαγωγές των σχετικών αγαθών. γ) Περαιτέρω αύξηση αναμένεται στο πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών, καθώς οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες εκτιμάται ότι θα καταγράψουν μικρή άνοδο το 2024, χωρίς να επηρεάζονται σημαντικά από τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, κυρίως μέσω της επέκτασης της τουριστικής περιόδου, της αξιοποίησης άλλων μορφών τουρισμού και της ενίσχυσης της κρουαζιέρας.

Παράλληλα, οι πρόσφατες γεωπολιτικές εξελίξεις στην περιοχή της Ερυθράς Θάλασσας εκτιμάται ότι – τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα – θα συμβάλουν στην άνοδο των ναύλων και συνεπώς των εισπράξεων από θαλάσσιες υπηρεσίες. δ) Η αναμενόμενη μείωση των επιτοκίων, σε συνδυασμό με την ανάκτηση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της χώρας στην επενδυτική κατηγορία, θα συμβάλει στη μείωση των πληρωμών τόκων και συνεπώς στη βελτίωση του ισοζυγίου πρωτογενών εισοδημάτων. ε) Η χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς πόρους, στο βαθμό που λαμβάνει τη μορφή επιχορηγήσεων (π.χ. κονδύλια του ευρωπαϊκού μέσου ανάκαμψης NextGenerationEU – NGEU), θα έχει άμεση θετική επίδραση στο ΙΤΣ, μέσω των ισοζυγίων πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων. στ) Οι ξένες άμεσες επενδύσεις αναμένεται να διατηρήσουν τη δυναμική τους, αντανakλώντας την επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων, τις εισροές από τα ευρωπαϊκά ταμεία, καθώς και τη βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος. Από την άλλη πλευρά, οι ανάγκες για εισαγωγές επενδυτικών αγαθών θα επιβαρύνουν το έλλειμμα του ΙΤΣ.

Οι προοπτικές της ελληνικής αγοράς ακινήτων παραμένουν θετικές. Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, όσο η ζήτηση από το εξωτερικό διατηρείται ισχυρή, οι τιμές εκτιμάται ότι θα συνεχίσουν την ανοδική τάση τους στο υψηλών προδιαγραφών τμήμα της αγοράς, συμπαρασύροντας και τις τιμές στις δευτερεύουσες αγορές.

Τραπεζικό Σύστημα

Τα τραπεζικά επιτόκια συνέχισαν να αυξάνονται κατά το 2023 σε συνέπεια με την αυστηροποίηση της κατεύθυνσης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Η μετακύλιση των αυξήσεων των επιτοκίων πολιτικής της ΕΚΤ διέφερε ανά κατηγορία δανείων και εν γένει δεν ήταν πλήρης. Πιο συγκεκριμένα, το κόστος δανεισμού των μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων (ΜΧΕ) αυξήθηκε σημαντικά, καθώς τα επιτόκια τραπεζικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων είναι ως επί το πλείστον κυμαινόμενα, άμεσα συνδεδεμένα με κάποιο επιτόκιο αναφοράς. Παρ' όλα αυτά, η αύξηση αυτή υπολείπεται της αύξησης των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ. Έτσι, το μεσοσταθμικό επιτόκιο των επιχειρηματικών δανείων διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο το 2023 σε 5,8% (έναντι μέσης τιμής 3,5% το 2022).

Ωστόσο, οι όροι δανεισμού των επιχειρήσεων ήταν στην πραγματικότητα ευνοϊκότεροι σε σύγκριση με ό,τι αποτυπώνεται στη στατιστική σειρά των τραπεζικών επιτοκίων, λόγω της προσφοράς χαμηλότοκων δανείων μέσω των χρηματοδοτικών εργαλείων του Ομίλου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (ΕΑΤ), καθώς και των δανείων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Για τα δάνεια προς τα νοικοκυριά, οι αυξήσεις των επιτοκίων ήταν πιο περιορισμένες από ό,τι για τις επιχειρήσεις, κυρίως διότι αφορούν σε μεγαλύτερο ποσοστό επιτόκια σταθερά, καθοριζόμενα βάσει τιμολογιακής πολιτικής των πιστωτικών ιδρυμάτων και όχι βάσει επιτοκίων αναφοράς.

Επιπρόσθετα, οι αυξήσεις στα επιτόκια δανεισμού των ιδιωτών είχαν αρχίσει να καταγράφονται ήδη πολύ πριν την αυστηροποίηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Αναλυτικότερα, το μεσοσταθμικό επιτόκιο των στεγαστικών δανείων διαμορφώθηκε το 2023 σε 4,1% (υψηλότερο κατά 96 μ.β. έναντι του 2022), ενώ το αντίστοιχο επιτόκιο των καταναλωτικών δανείων καθορισμένης διάρκειας αυξήθηκε σε 11,3% (υψηλότερο κατά 78 μ.β. έναντι του 2022). Σε πραγματικούς όρους, τα επιτόκια των τραπεζικών δανείων μεταστράφηκαν το 2023 σε θετικά επίπεδα, τα οποία ωστόσο είναι σχετικά χαμηλά σε σύγκριση με το παρελθόν.

Συνεταιριστικές Τράπεζες

Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες το Νοέμβριο του 1993, με την υπ' αριθμ. 535/5/02.11.1993 απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (ΦΕΚ 198/23.11.1993) απέκτησαν τη δυνατότητα να μετεξελιχθούν σε Πιστωτικά Ιδρύματα. Με την Πράξη 2258/2.11.93 του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος καθορίστηκε το πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας τους με δυνατότητα να διενεργούν εργασίες που κατά τις ισχύουσες διατάξεις αποτελούν αντικείμενο δραστηριότητας των εμπορικών τραπεζών που λειτουργούν στην Ελλάδα. Δηλαδή, οι Συνεταιριστικές Τράπεζες διέπονται από τους ίδιους κανόνες της Βασιλείας και υπάγονται στους νόμους 3601 και 3606, όπως και οι εμπορικές τράπεζες από πλευράς εποπτείας.

Στις 22.7.1995 δημιουργήθηκε η Ένωση Συνεταιριστικών Τραπεζών Ελλάδος (ΕΣΤΕ). Η Ένωση είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών (EACB) και της Διεθνούς Ένωσης Συνεταιριστικών Τραπεζών (ICBA).

Το 2018 ήταν έτος μετασχηματισμού για την ΕΣΤΕ καθώς υλοποιήθηκε συγχώνευση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Πιερίας με τη Συνεταιριστική Τράπεζα Σερρών και της Συνεταιριστικής Τράπεζας Έβρου με τη Συνεταιριστική Τράπεζα Δράμας. Το 2020 αποχώρησε η Παγκρήτεια τράπεζα λόγω μετατροπής της σε Ανώνυμη εταιρία. Στις αρχές του 2023 ανακλήθηκε η άδεια της «Συνεταιριστικής Τράπεζας Όλυμπος Συνεταιρισμός Περιορισμένης Ευθύνης» σύμφωνα με απόφαση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Τέλος, εντός του 2023 έγινε η συγχώνευση της Κεντρικής Μακεδονίας με την Παγκρήτεια Τράπεζα. Σήμερα η Ένωση αριθμεί 9 συνολικά μέλη, 4 Συνεταιριστικές Τράπεζες (Θεσσαλίας, Ηπείρου, Καρδίτσας, Χανίων) και 5 πιστωτικούς συνεταιρισμούς (Αιτωλοακαρνανίας, Άρτας, Βοιωτίας, Μαγνησίας, Μεγαρίδος).

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου

Οργανωτική Δομή & Ανθρώπινο Δυναμικό

Οι εργαζόμενοι αποτελούν το σημαντικότερο “κεφάλαιο” ανάπτυξης της Τράπεζας. Για το λόγο αυτό, η Τράπεζα επενδύει συστηματικά στην επιλογή, εκπαίδευση, αξιολόγηση, διατήρηση και εξέλιξη του ανθρώπινου δυναμικού της, με στόχο να αναδειχθεί ως προτιμώμενη επιλογή εργοδότη. Την 31η Δεκεμβρίου 2023 η Τράπεζα απασχολούσε 89 εργαζομένους.

Η Τράπεζα μεριμνά ώστε το ανθρώπινο δυναμικό της να λειτουργεί καθημερινά σύμφωνα με τις αξίες και τις αρχές του Κώδικα Ηθικής Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας, με στόχο όλες οι ενέργειες να διέπονται από τις σχετικές αρχές εταιρικής συμπεριφοράς:

Νομιμότητα, διαφάνεια

Προτεραιότητα στους συνεταίρους-πελάτες,

Ποιότητα προσωπικής εξυπηρέτησης,

Προσφορά στο κοινωνικό σύνολο

Η Τράπεζα ανταποκρίνεται με ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό της και εφαρμόζει με υπευθυνότητα τις ακόλουθες πολιτικές για αυτό:

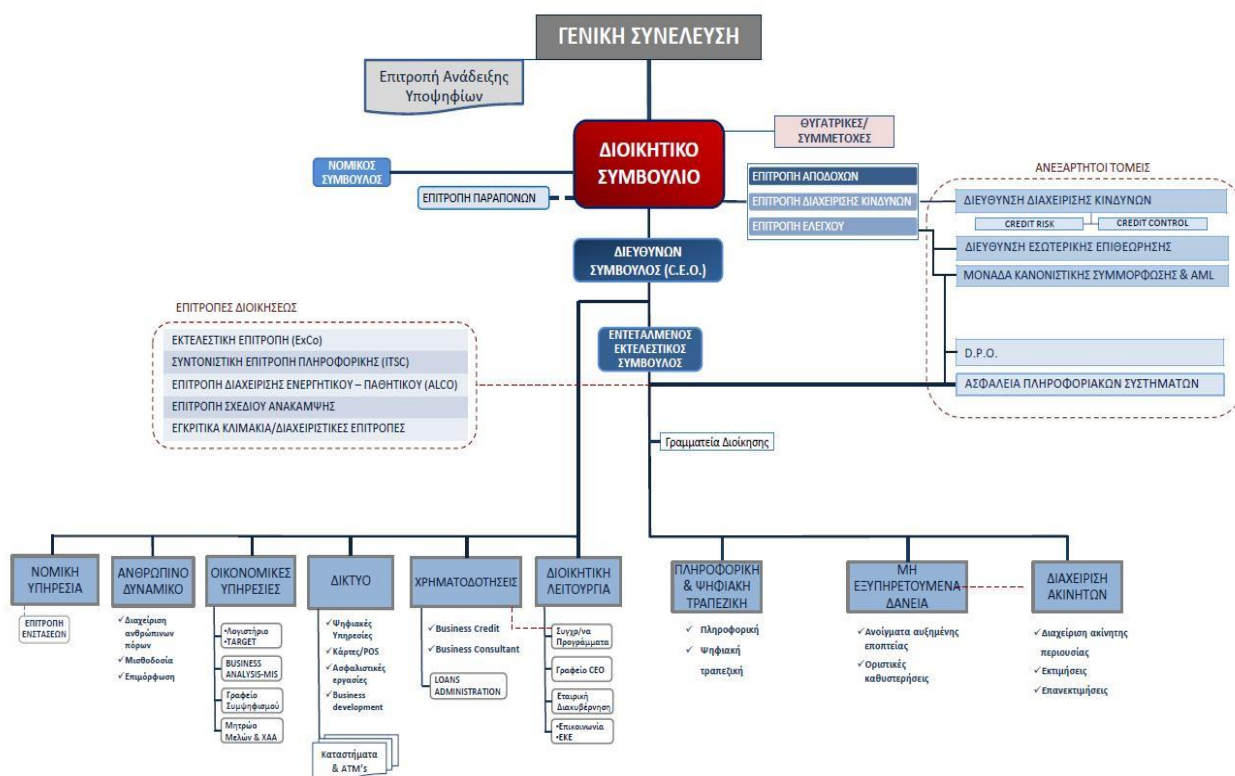
Σέβεται και προασπίζεται τη διαφορετικότητα των Εργαζομένων της (π.χ. ηλικία, φύλο, φυλή, εθνικότητα, θρησκεία, αναπηρία/ειδικές ικανότητες, γενετήσιο προσανατολισμό κ.λπ.).

Διασφαλίζει άριστες συνθήκες εργασίας και δυνατότητες εξέλιξης βασισμένες στην αξιοκρατία και στην ίση μεταχείριση, χωρίς διακρίσεις.

Παρέχει δίκαιες αμοιβές, βάσει συμβάσεων που συνάδουν με την εκάστοτε εθνική αγορά εργασίας, εξασφαλίζοντας την τήρηση των αντίστοιχων εθνικών ρυθμίσεων για τις νόμιμες κατώτατες αποδοχές, τα ωράρια εργασίας και τη χορήγηση αδειών.

Προασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα, αναγνωρίζει το δικαίωμα άσκησης της ελευθερίας του συνδικαλιζέσθαι και της συλλογικής διαπραγμάτευσης.

Το οργανόγραμμα της Τράπεζας, τη 31η Δεκεμβρίου του 2023 παρουσιάζεται παρακάτω:

Η οργανωτική δομή της Τράπεζας ευθυγραμμίζεται με τις εκάστοτε ισχύουσες αρχές του θεσμικού πλαισίου, το οποίο διέπει τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων και είναι διαρθρωμένη κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των κύριων επιχειρησιακών τομέων στους οποίους δραστηριοποιείται. Η διασφάλιση αποτελεσματικής οργανωτικής δομής και ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων και ορίων ευθύνης κάθε υπηρεσιακής μονάδας της Τράπεζας, αποτελούν τη βάση, στην οποία στηρίζονται η λειτουργία και οι εργασίες της.

Εξέλιξη Οικονομικών Μεγεθών

Ενεργητικό & Κεφάλαια

Το Ενεργητικό της Τράπεζας ανήλθε σε € 336.617 χιλ. έναντι € 317.757 χιλ. το 2022, σημειώνοντας αύξηση κατά 5,94% η οποία οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση των επενδυτικών ακινήτων και ταμειακών διαθεσίμων.

Καταθέσεις

Οι καταθέσεις πελατών της Τράπεζας το 2023, ανήλθαν στα € 296.850 χιλ. έναντι € 279.402 χιλ. το 2022, σημειώνοντας αύξηση κατά 6,24%.

Χαρακτηριστικό των τάσεων της αγοράς λόγω αύξησης των προσφερόμενων επιτοκίων, είναι και η σύνθεση των καταθέσεων, με τις προθεσμιακές καταθέσεις να καταλαμβάνουν το 52,88 % των τοποθετήσεων στην Τράπεζα (2022: 46,36 %), οι καταθέσεις ταμειυτηρίου το 25,10% (2022: 28,28 %) και οι καταθέσεις όψεως και τρεχούμενοι το 22,02% (2022: 25,37 %).

Χορηγήσεις

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου, εφαρμόζοντας συνετή πολιτική, σημείωσε περιορισμένη πιστωτική επέκταση εντός του 2023. Οι χορηγήσεις στο τέλος του 2023, μειώθηκαν κατά 5,53% και ανήλθαν σε € 271.234 χιλ. έναντι € 287.124 χιλ. το 2022.

Τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (ΜΕΑ) την 31/12/23 ανήλθαν σε ποσοστό 31,34% επί του συνόλου του μεικτού υπολοίπου των χορηγήσεων, μειωμένα κατά περίπου 6,62% σε σχέση με την 31/12/22 (37,96%), ως αποτέλεσμα της υλοποίησης της Στρατηγικής Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων.

Εντός της κλειόμενης χρήσης σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις για τη κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου, ύψους € 3,7 εκατ. (2022: € 3,9 εκατ.) και πραγματοποιήθηκαν λογιστικές διαγραφές έναντι σχηματισμένων προβλέψεων ύψους €13,4 εκατ. (2022: € 7,7 εκατ.). Έτσι το συνολικό απόθεμα προβλέψεων για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου διαμορφώθηκε σε € 39,87 εκατ., έναντι € 49,7 εκατ. την 31/12/22, με αποτέλεσμα ο δείκτης κάλυψης των ΜΕΑ από προβλέψεις να βελτιωθεί περαιτέρω και να διαμορφωθεί στο 45,11% έναντι 44,24% την 31/12/22.

Ο βαθμός κάλυψης του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων έναντι του πιστωτικού κινδύνου, από συσσωρευμένες προβλέψεις απομείωσης, αξία εμπράγματων εξασφαλίσεων και αξία λοιπών χρηματοοικονομικών εξασφαλίσεων, ανέρχεται σε 94,1%.

Λοιπές εργασίες

Το υπόλοιπο των εγγυητικών επιστολών σε κυκλοφορία το 2023 ανήλθε σε € 27,8 εκ. και τα έσοδα από αυτές τις προμήθειες σε € 743 χιλ.

Η Τράπεζα και το 2023 ανέπτυξε περαιτέρω το δίκτυο των εγκατεστημένων σε συνεργαζόμενες επιχειρήσεις POS, προσεγγίζοντας τα 3.000 εγκατεστημένα τερματικά και συνεχίζει την επέκτασή με εντατικούς ρυθμούς κερδίζοντας σημαντικό μερίδιο της τοπικής αγοράς.

Σε συνεργασία με την Συνεταιριστική Ασφαλιστική παρέχει ασφαλιστικά και τραπεζοασφαλιστικά προϊόντα αποκομίζοντας προμήθειες, το ύψος των οποίων για το 2023 ανήλθε στο ποσό των € 136 χιλ.

Αποτελέσματα Χρήσης 2023

Τα αποτελέσματα (κέρδη) προ προβλέψεων για τη χρήση 2023 ανήλθαν σε € 6.008 χιλ. έναντι € 5.248 χιλ. το 2022.

Οι πρόσθετες προβλέψεις για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων για το 2023 ανήλθαν σε € 3,7 εκατ.. έναντι 3,9 εκατ. το 2022.

Δίκτυο Καταστημάτων & ATM

Η Τράπεζα την 31/12/23 διέθετε 9 καταστήματα, 17 ATMs και έχει παρουσία και στους 4 Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου.

Συγκεκριμένα λειτουργεί 4 καταστήματα στον Νομό Ιωαννίνων, 1 στον Νομό Άρτας, 1 στο Νομό Θεσπρωτίας και 3 στον Νομό Πρεβέζης. Κάθε κατάστημα διαθέτει ATM και 8 ακόμη μηχανήματα είναι εγκατεστημένα σε σημεία εκτός των καταστημάτων.

Στρατηγική Πληροφορικής/Ψηφιακός Μετασχηματισμός

Η Τράπεζα στοχεύει στο ψηφιακό μέλλον των τραπεζών. Εκπονεί Στρατηγική Πληροφορικής επενδύοντας, σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο που ακολουθεί, σημαντικά κεφάλαια στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Ολοκληρώθηκε η αναβάθμιση του κεντρικού λειτουργικού συστήματος και αναπτύσσονται τα δευτερεύοντα συστήματα που στηρίζονται σε αυτό Η Τράπεζα στοχεύει στο ψηφιακό μέλλον. Εκπονεί Στρατηγική Πληροφορικής επενδύοντας, σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο που ακολουθεί, σημαντικά κεφάλαια στον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Ολοκληρώθηκε η αναβάθμιση του κεντρικού λειτουργικού συστήματος και αναπτύσσονται τα δευτερεύοντα συστήματα που στηρίζονται σε αυτό με στόχο την ασφαλή και ορθή παραγωγή, διαχείριση και φύλαξη των δεδομένων, την άντληση της εποπτικής και εσωτερικής πληροφόρησης που θα την υποστηρίξουν στην αντιμετώπιση των κινδύνων που διαχειρίζεται και στην επίτευξη καλύτερων οικονομικών αποτελεσμάτων.

Αναβαθμίστηκε η λειτουργία των ATMs, και τέθηκαν σε λειτουργία οι πλέον σύγχρονες, ασφαλείς και εύκολες στη χρήση εφαρμογές ηλεκτρονικής τραπεζικής μέσω υπολογιστή και κινητού τηλεφώνου.

Προσαρμόζεται στα νέα κανονιστικά δεδομένα για την εξυπηρέτηση του κοινού απομακρυσμένα, που έχει στόχο την ανάπτυξη των συναλλαγών, την εξοικονόμηση χρόνου, την ταχύτητα στην ασφαλή εξυπηρέτηση, τη διεθνοποίηση των συναλλαγών και τον περιορισμό των μετακινήσεων που συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος.

Σήμερα ο πελάτης της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου μπορεί να πραγματοποιεί πληρωμές, μεταφορές, εμβάσματα όπου κι αν βρίσκεται. Χρησιμοποιώντας την πιστωτική ή χρεωστική του κάρτα να κάνει συναλλαγές σε όποιο σημείο του πλανήτη κι αν βρίσκεται.

Δίπλα στον επιχειρηματία η Τράπεζα διαθέτει στην τοπική αγορά 3.000 POS και παρέχει στους επιχειρηματίες τη δυνατότητα να χειρίζονται τους επαγγελματικούς τους λογαριασμούς από το γραφείο τους.

Η Τράπεζα συνεχίζει να επενδύει στην ασφάλεια των συναλλαγών και πιστοποιεί την ασφάλεια των πληροφοριών κατά ISO 27001, χρησιμοποιώντας ως συμβούλους τις μεγαλύτερες εταιρίες του κλάδου, όπως η NETBULL και η IBM.

Από το 2018 εκπαιδευεί το προσωπικό κι εφαρμόζει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μετρά για τη διαχείριση και προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ενημερώνοντας με σαφήνεια τους συνταίρους και πελάτες, στο πλαίσιο της προσαρμογής με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, GDPR (General Data Protection Regulation), σε συνεργασία με την εταιρία SPACE AE.

Κατά το έτος 2023 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω έργα:

Για τη καλύτερη διαχείριση των συμβάσεων POS, με τους εμπόρους, στα πλαίσια της αντικατάστασης 2.300 POS αλλά και την προμήθεια νέων, έγινε χρήση λογισμικού ηλεκτρονικών υπογραφών.

- Πραγματοποιήθηκε εγκατάσταση ειδικού κλιματιστικού για θερμοκρασία & υγρασία στο Computer Room.
- Εν όψη της ολοκλήρωσης της συνεργασίας με την Attica Bank, στους τομείς Issuing & Acquiring, έγινε η μετάβαση στο νέο πάροχο, για τις παραπάνω υπηρεσίες.
- Με τη μετάβαση στο νέο πάροχο, ξεκίνησε η τμηματική αντικατάσταση όσων λήγουν και προγραμματίζεται η μαζική αντικατάσταση 10.000 υφιστάμενων χρεωστικών & πιστωτικών καρτών.
- Προβήκαμε στη προμήθεια ειδικών εκτυπωτών Instant Printing, για την εκτύπωση χρεωστικών καρτών στο κάθε κατάστημα της Τράπεζας.
- Εγκαταστάθηκε λογισμικό Ασφάλειας Διαδικτυακών Εφαρμογών (Web Application Firewall & προστασία από DoS/DDoS).
- Σχεδιάστηκε η προμήθεια 9 Firewalls για τα καταστήματα, ώστε να έχουν απ' ευθείας πρόσβαση προς το internet, για να πετύχουμε μεγαλύτερη ασφάλεια και ταχύτητα των συναλλαγών, καθώς θα αποσυμφορηθεί η κεντρική γραμμή.
- Ολοκληρώθηκε η προμήθεια Network Access Control (ελεγχόμενη πρόσβαση στο εσωτερικό δίκτυο της Τράπεζας).
- Για τις ανάγκες ανοίγματος λογαριασμού και πελάτη, θα αναζητηθεί η βέλτιστη λύση για υπηρεσία Digital Onboarding.
- Για τη βελτίωση υπηρεσίας customer service, εξετάζεται η λύση του Chat Bot.
- Αντικατάσταση των routers & switches που είναι end-of-support.
- Ολοκλήρωση της συμμετοχής στα συστήματα T2S & Instant Payment.
- Σε συνεργασία με τη συμβουλευτική εταιρία ADACOM A.E, έχει ξεκινήσει η επικαιροποίηση της επιμέτρησης και διαχείρισης κινδύνων και στη βάση αυτή, η αναθεώρηση των Πολιτικών και Διαδικασιών που ισχύουν ώστε να συμμορφωθούν με τις νέες εποπτικές απαιτήσεις της ΠΕΕ 190/2021. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στις διαδικασίες ανάθεσης εξωεπιχειρηματικών έργων η υπηρεσιών, στη βάση των νέων εποπτικών απαιτήσεων και στο πλαίσιο των συνεργασιών με εξειδικευμένες εταιρείες στις οποίες προχωρά η Τράπεζα κατά τον ψηφιακό της μετασχηματισμό. Για τις συνεργασίες αυτές πέραν των αξιολογήσεων των προτάσεων, προαπαιτείται ο εντοπισμός και η διαχείριση των κινδύνων που πιθανόν ανακύπτουν, οι συμβατικές προβλέψεις για αξιολόγηση του παρόχου, η διασφάλιση της επιχειρηματικής συνέχειας και η τήρηση μητρώου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα. Το 2023 έγινε εκπαίδευση του συνόλου των εργαζομένων σε θέματα ασφάλειας Πληροφοριών

Διαχείριση Κινδύνων

Η Τράπεζα δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην εκτίμηση και στην παρακολούθηση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται η Τράπεζα δια μέσω των δραστηριοτήτων της είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, οι μεταβολές στην αξία των περιουσιακών στοιχείων, λόγω μεταβολών στα επίπεδα τιμών και επιτοκίων της αγοράς, και η επάρκεια εποπτικών και εσωτερικών κεφαλαίων σε αποδεκτά επίπεδα, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Η Τράπεζα, μέσω των κατάλληλων μηχανισμών εντοπίζει, παρακολουθεί και αναλύει αυτούς τους κινδύνους λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα. Επιπροσθέτως, η Τράπεζα επανεξετάζει συχνά τις πολιτικές και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζει, ώστε να ενσωματώνει τις μεταβολές της αγοράς και των προϊόντων και να αναπτύσσει πιο αποτελεσματικές στρατηγικές.

Υπεύθυνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων είναι η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) και σε τελικό επίπεδο το ΔΣ. Η διαμόρφωση στρατηγικής ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της τράπεζας, και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και η επάρκεια Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων αξιολογούνται από το ΔΣ.

Υπεύθυνη για την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας.

Πλαίσιο Διακυβέρνησης Διαχείρισης Κινδύνων

Οι κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων της τράπεζας εκπορεύονται από τις προβλέψεις της ΠΔ/ΤΕ 2577/2006, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της Τράπεζας, τον ετήσιο προϋπολογισμό της και το εκάστοτε εφαρμόσιμο επιχειρηματικό της σχέδιο.

Στο πλαίσιο μιας διαφανούς και λειτουργικής πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, η Τράπεζα έχει καταγεγραμμένες διαδικασίες που καθορίζουν τη στρατηγική της αναφορικά με την ανάληψη, παρακολούθηση, μέτρηση και διαχείριση κινδύνων. Η Τράπεζα διαθέτει πολιτική διαμόρφωσης, παρακολούθησης και αναθεώρησης του Πλαισίου Ανοχής Κινδύνων της (Risk Appetite Framework ή RAF), η οποία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο με την από 20.09.2020. Εντός του 2022 αναθεωρήθηκαν και οι σχετικοί δείκτες /όρια μέτρησης κινδύνου (risk metrics) που περιλαμβάνονται στη Δήλωση Διάθεσης Ανοχής Κινδύνων (Risk Appetite Statements – RAS). Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων είναι η αρμόδια Διεύθυνση για την παρακολούθηση των δεικτών και την υποβολή τυχόν παρεκκλίσεων στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία ενημερώνει στη συνέχεια το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στο σημείο αυτό να τονισθεί ότι, η Τράπεζα παρότι δεν υποχρεούται να συστήσει Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων σύμφωνα με το μέγεθός της και την πολυπλοκότητα των εργασιών της, όπως ορίζεται στην ΠΔ/ΤΕ 2577/2006 προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για πλήρη εναρμόνιση με τις απαιτήσεις της σχετικής ΠΔ/ΤΕ καθώς και την τήρηση των όρων συνεργασίας που έχει με τους Στρατηγικούς Επενδυτές. Η Τράπεζα, με την από 2/10.11.2016 απόφαση του Δ.Σ., προχώρησε στη σύσταση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να δημιουργήσει διαδικασίες για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, οι οποίες να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της στρατηγικής της, των κανονισμών και των πολιτικών της.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει ένα μοντέλο «Τριών Γραμμών Άμυνας» για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και διαχείριση των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται. Στην Πρώτη Γραμμή Άμυνας είναι οι εμπορικές και οι λειτουργικές δραστηριότητες της Τράπεζας, όπως αυτές εντοπίζονται στην καθημερινή λειτουργία της Τράπεζας, κυρίως μέσω των καταστημάτων της. Τα καταστήματα και οι κεντρικές διευθύνσεις που εμπλέκονται στις καθημερινές λειτουργικές δραστηριότητες της Τράπεζας λαμβάνουν υπόψη τους τις κατευθυντήριες γραμμές που τίθενται από την Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων, που αποτελεί την Δεύτερη Γραμμή Άμυνας.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων ως ανεξάρτητη διοικητικά μονάδα είναι επιφορτισμένη με τη συνεχή αξιολόγηση και παρακολούθηση της ανάληψης κινδύνου που απορρέει από τις δραστηριότητες της Τράπεζας. Η Δεύτερη Γραμμή Άμυνας συμπληρώνεται από την Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης, η οποία είναι επίσης διοικητικά ανεξάρτητη, διασφαλίζει την αποτροπή σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και έχει τη δυνατότητα απρόσκοπτης πρόσβασης σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Η Τρίτη γραμμή άμυνας αφορά την Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου που αποτελεί μια ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα ελέγχου που παρέχει διασφάλιση και συμβουλευτικό έργο εξασφαλίζοντας έτσι την εφαρμογή των πολιτικών και κανονισμών που διέπουν τη λειτουργία της Τράπεζας. Αυτό επιτυγχάνεται κυρίως μέσω της διαρκούς και συστηματικής αξιολόγησης της διαχείρισης των αναλαμβανόμενων κινδύνων καθώς και των διαδικασιών Εσωτερικού Ελέγχου που ακολουθούνται από τις δυο πρώτες γραμμές άμυνας, ενώ στους σκοπούς της δραστηριότητας της συμπεριλαμβάνεται και η διακυβέρνηση της Τράπεζας. Τέλος προτείνει μέτρα για τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των προαναφερόμενων και παρακολουθεί την υλοποίηση των διορθωτικών ενεργειών σε τυχόν αναδειχθείσες αδυναμίες.

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης και η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων δεν συμμετέχουν στη λήψη επιχειρησιακών αποφάσεων και τα μέλη που τις απαρτίζουν δεν έχουν κανενός είδους σχέση με τα υπόλοιπα διοικητικά στελέχη της Τράπεζας, εξασφαλίζοντας την εύρωστη, εύρυθμη και διαφανή περάτωση των καθηκόντων τους.

ΔΑΕΕΚ – ΔΑΕΕΡ

Ο κύριος σκοπός της έκθεσης για τη Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) είναι να περιγράψει την προσέγγιση που ακολουθεί η Τράπεζα στο πλαίσιο της αξιολόγησης και επάρκειας των κεφαλαίων της. Θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η Τράπεζα διαθέτει επαρκή κεφάλαια για να καλύψει όλους τους σημαντικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθεται το πιστωτικό ίδρυμα σε συνεχή βάση. Επίσης, γίνεται αξιολόγηση της επάρκειας των κεφαλαίων της με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2023, με βάση τις μελλοντικές κεφαλαιακές απαιτήσεις σε διάστημα τριών ετών.

Η ΔΑΕΕΚ περιγράφει αναλυτικά τη προσέγγιση της τράπεζας για την εσωτερική αξιολόγηση του κεφαλαίου, όσον αφορά:

—Τους κινδύνους του Πυλώνα Ι (αγοράς, πιστωτικό και λειτουργικό) για τους οποίους υπολογίζει κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με την Τυποποιημένη Προσέγγιση,
—Τους πρόσθετους κινδύνους που δεν καλύπτονται από τον Πυλώνα Ι και που αξιολογεί στο πλαίσιο της ΔΑΕΕΚ.
Αντίστοιχα η Τράπεζα αξιολογεί ετησίως με τη Διαδικασία Αξιολόγησης Εσωτερικής Επάρκειας Ρευστότητας (ΔΑΕΕΡ) το μέγεθος των κινδύνων ρευστότητας καθώς και των διαδικασιών, μέτρων, πολιτικών, μηχανισμών ελέγχου, προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων κρίσης, στη βάση των αρχών της Βασιλείας και των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΧ.ΑΝ.)

Το ΣΧ.ΑΝ. διασφαλίζει ότι η Τράπεζα μπορεί να ανακάμψει από σοβαρές μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές πιέσεις, αποφεύγοντας την περιέλευση του ιδρύματος σε σημείο αφερεγγυότητας και την λήψη μέτρων εξυγίανσης από την αρμόδια εποπτική αρχή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θέτει σαφείς προσδοκίες για την παράδοση και εκτέλεση του ΣΧ.ΑΝ. Το ΣΧ.ΑΝ αναπτύσσεται, ανήκει και εκτελείται από την Ανώτερη Διοίκηση, αναδεικνύοντας την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τις δραστηριότητές της. Η Ανώτερη Διοίκηση της Τράπεζας έχει καθιερώσει ένα πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης, ορίζοντας τις αρχές για την προετοιμασία του ΣΧ.ΑΝ, τη διαδικασία έγκρισης και τη διαδικασία διακυβέρνησης σε περίπτωση που πρέπει να εφαρμοστεί το σχέδιο σε κατάσταση κρίσης. Το πλαίσιο εσωτερικής διακυβέρνησης ενσωματώνεται στο υφιστάμενο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης και στο συνολικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, στοχεύοντας στον έγκαιρο προσδιορισμό του βέλτιστου τρόπου εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης για την επαρκή διαχείριση μιας κρίσης.

Το ΣΧ.ΑΝ. παρέχει μια λίστα με δυνητικές επιλογές ανάκαμψης, οι οποίες έχουν προκύψει από την αξιολόγηση ενός μακροσκελούς καταλόγου αξιόπιστων, εφικτών και αποτελεσματικών επιλογών, επιτρέποντας στην Τράπεζα να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητά τους βάσει μιας σειράς σεναρίων ακραίων καταστάσεων.

Το ΣΧ.ΑΝ προσδιορίζει τύπους σεναρίων ακραίων καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων του ιδιοσυγκρασιακού και του συστημικού κλονισμού, καθώς και του συνδυασμού των δύο τύπων κλονισμού. Επιπροσθέτως, το Σχέδιο παράσχει την μελέτη εκτίμησης των επιπτώσεων των επιλογών ανάκαμψης, αξιολογεί τους κινδύνους που σχετίζονται με τις επιλογές ανάκαμψης και περιγράφει συγκεκριμένες λύσεις για την υπέρβαση των πιθανών προβλημάτων και την επαναφορά των Δεικτών Ανάκαμψής του Σχεδίου πάνω από τα επίπεδα των ορίων υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας, χωρίς να χρειάζεται να καταφύγει σε κυβερνητική στήριξη.

Επιπλέον, το ΣΧ.ΑΝ παρέχει ένα λεπτομερές σχέδιο επικοινωνίας και γνωστοποίησης που καλύπτει την επικοινωνία εντός της Τράπεζας, καθώς και την εξωτερική επικοινωνία με τους μετόχους και τις αρμόδιες αρχές, αντιμετωπίζοντας τυχόν αρνητικές αντιδράσεις στην αγορά. Τέλος, το ΣΧ.ΑΝ περιλαμβάνει μια σειρά προπαρασκευαστικών μέτρων που μπορούν να διευκολύνουν την εφαρμογή των επιλογών σε κατάσταση κρίσης.

Η ανάπτυξη του ΣΧ.ΑΝ διεξήχθη υπό την επίβλεψη και τον συντονισμό της Συντονιστικής Επιτροπής, η οποία απαρτίζεται από ανώτερα στελέχη, που συνέβαλαν στην παραγωγή διαφόρων ροών εργασίας του ΣΧ.ΑΝ (π.χ. δείκτες ανάκαμψης, ακραία σεναρία, επιλογές ανάκαμψης, κτλ.), καθώς και στον σχεδιασμό της εσωτερικής διακυβέρνησης και των σχετικών διαδικασιών.

Επιπρόσθετα η Τράπεζα, επικαιροποιεί το Σχέδιο Επιχειρησιακής Συνέχειας, για το 2024, το οποίο λαμβάνει υπόψη το Σχέδιο Ανάκαμψης, ορίζοντας διαδικασίες άμεσης ανταπόκρισής στα προβλήματα και προβλέποντάς κατάλληλες λύσεις, λαμβάνοντας πάντα υπόψη υπολογισμένους κινδύνους, με στόχο υψηλό επίπεδο ετοιμότητας να διατηρήσει κρίσιμες λειτουργίες μετά από έκτακτη ανάγκη ή διακοπή, όπως παραβιάσεις ασφάλειας ή φυσικές καταστροφές.

Εταιρική Διακυβέρνηση

Η Εταιρική Διακυβέρνηση είναι σύστημα αρχών και πρακτικών βάσει του οποίου οργανώνεται, λειτουργεί και διοικείται η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου, ώστε να διαφυλάσσονται και να ικανοποιούνται τα έννομα συμφέροντα όλων όσων συνδέονται με αυτή.

Η εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας διέπεται από το Ν. 4261/2014 που αφορά στα Πιστωτικά Ιδρύματα και εποπτεύεται από την ΤτΕ. Το σύστημα διακυβέρνησης ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και στηρίζεται στην προσέγγιση, κατανόηση, ανάληψη και επιτυχή διαχείριση κάθε είδους κινδύνου.

Στην Τράπεζα ισχύει Κανονισμός Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος αναπτύσσεται σε υφιστάμενες ή/και υπό αναθεώρηση πολιτικές, κανονισμούς και διαδικασίες, με σκοπό τη δημιουργία πλήρους εσωτερικού κανονιστικού πλαισίου, για την εύρυθμη καθημερινή λειτουργία της οργανωτικής δομής.

Ο Κανονισμός Εταιρικής Διακυβέρνησης αντικατοπτρίζει την ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού επιχειρηματικού μοντέλου με την παράλληλη εμπέδωση μια ενιαίας επιχειρηματικής φιλοσοφίας, επιτυγχάνοντας μεταξύ άλλων:

- ✓ Την εγκαθίδρυση μιας σαφούς οργανωτικής δομής.
- ✓ Τη θέσπιση ξεκάθαρων γραμμών αναφοράς της Τράπεζας.
- ✓ Την αναλυτική περιγραφή της Ιεραρχίας των μονάδων που απαρτίζουν την οργανωτική δομή της Τράπεζας.
- ✓ Την απόδοση διακριτών και ανεξάρτητων αρμοδιοτήτων στις εμπλεκόμενες με τη διαχείριση κινδύνων και τον εσωτερικό έλεγχο μονάδες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχοντας την τελική ευθύνη και τη γενική εποπτεία του τρόπου εφαρμογής του Κανονισμού Εταιρικής Διακυβέρνησης, τον αξιολογεί και ζητά την αναπροσαρμογή του, όποτε αυτό κριθεί σκόπιμο.

Το 2024 θα εκπονηθεί έργο αναθεώρησης κι επικαιροποίησης της Στρατηγικής, Πολιτικών και Κανονισμών της Εταιρικής Διακυβέρνησης στη βάση νέων κανονιστικών απαιτήσεων όπως η ΠΕΕ 224/2023.

Η Τράπεζα έχει υιοθετήσει προσαρμοσμένη στο νόμο 4990/2022 Πολιτική Προστασίας Προσώπων που Υποβάλουν Καταγγελίες Παραβάσεων του Ενωσιακού Δίκαιου και Πολιτική Αντιμετώπισης περιστατικών βίας και παρενόχλησης στην Εργασία.

Η επιτυχής διοίκηση και αποτελεσματικότητα της Τράπεζας συμπληρώνεται από μια σειρά Επιτροπών, σε εναρμόνιση με τις αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης. Διακρίνονται στις επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και στις λοιπές Επιτροπές της Διοίκησης, υπεύθυνες για εξειδικευμένα θέματα που χρήζουν ανάλογης διαφάνειας και τεχνικής κατάρτισης

Εσωτερικές Διαδικασίες Ελέγχου

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου προκειμένου να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της έχει θεσπίσει αυστηρές διαδικασίες ελέγχου, οι οποίες εφαρμόζονται και αξιολογούνται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου. Η συγκεκριμένη Διεύθυνση αποτελεί αναπόσπαστο οργανικό μέρος της συνολικής λειτουργίας της Τράπεζας. Έχει Ανεξάρτητη, Αντικειμενική, Διαβεβαιωτική και Συμβουλευτική δραστηριότητα, σχεδιασμένη να προσθέτει αξία και να βελτιώνει τις λειτουργίες της Τράπεζας.

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου είναι διοικητικά ανεξάρτητη από μονάδες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και από τις υπηρεσίες που είναι αρμόδιες για την πραγματοποίηση ή λογιστικοποίηση συναλλαγών. Έχει πρόσβαση σε όλες τις δραστηριότητες και μονάδες της Τράπεζας, καθώς και σε όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες της.

Ο επικεφαλής της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου αναφέρεται, για θέματα της αρμοδιότητας του στην Επιτροπή Ελέγχου και μέσω αυτής στο Δ.Σ. της Τράπεζας.

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου υιοθετεί και διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τα “ Διεθνή Επαγγελματικά Πρότυπα Άσκησης του Εσωτερικού Ελέγχου ” καθώς και του Κώδικα Δεοντολογίας του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (IIA) αναπτύσσοντας διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου λαμβάνοντας υπόψη βέλτιστες πρακτικές που απαιτούνται από τις κατευθυντήριες οδηγίες των Εποπτικών Αρχών και των εισηγήσεων διεθνώς αναγνωρισμένων οργανισμών. Στα πλαίσια των ανωτέρω η Διοίκηση της Τράπεζας αναγνωρίζοντας το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο Εσωτερικός Έλεγχος αφουγκράζεται τις ανάγκες λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου ενισχύοντας αυτήν με κάθε πρόσφορο μέσο όπως η συνεργασία που έχει αναπτυχθεί με εξωτερικό σύμβουλο πολυετούς εμπειρίας.

Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης

Η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης λειτουργεί ώστε να διασφαλισθεί ότι η Τράπεζα συμμορφώνεται με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο, εφαρμόζοντας για το σκοπό αυτό τις βέλτιστες πρακτικές. Λειτουργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρησιακές μονάδες που ελέγχει. Έχει απευθείας γραμμή αναφοράς στο Διοικητικό Συμβούλιο ώστε να ενισχύεται η λειτουργία της και κατοχυρώνεται η ανεξαρτησία της. Υποστηρίζει την Τράπεζα στη διαχείριση του κινδύνου κανονιστικής συμμόρφωσης εποπτεύοντας και συντονίζοντας τη συμμόρφωση της με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τους κανόνες των Εποπτικών Αρχών, καθώς και τους εσωτερικούς κανόνες που έχουν υιοθετηθεί. Στην ευθύνη της είναι η διαπίστωση και διαχείριση σύγκρουσης συμφερόντων και η συμμόρφωση με τις κανονιστικές κι εποπτικές απαιτήσεις της εταιρικής διακυβέρνησης. Είναι υπεύθυνη για την επικοινωνία με τις αρμόδιες εποπτικές αρχές.

Στην ευθύνη της Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι το πλαίσιο Αντιμετώπισης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, (ΕΧ/ΧΤ). Το 2021 εγκρίθηκε από το ΔΣ νέα Πολιτική αντιμετώπισης των ΕΧ/ΧΤ εναρμονισμένη με τις νέες εθνικές και ευρωπαϊκές απαιτήσεις και βέλτιστες πρακτικές. Αναβαθμίστηκε το ηλεκτρονικό σύστημα παρακολούθησης των συναλλαγών και δημιουργίας σημάνσεως για ασυνήθεις ή ύποπτες συναλλαγές. Στο σχεδιασμό για το 2024 είναι η επικαιροποίηση της Πολιτικής της Μονάδας και η υιοθέτηση νέου Εγχειρίδιου διαδικασιών για την Αντιμετώπιση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και την χρηματοδότηση της Τρομοκρατίας, όπως και η εκπαίδευση του συνόλου του προσωπικού για την αντιμετώπιση τυχόν προσπαθειών χρησιμοποίησης της Τράπεζας για ΕΧ/ΧΤ. Ο προβλεπόμενος από την ΠΔΤΕ 2577/2006 τριετής έλεγχος από ανεξάρτητο ελεγκτή επισήμανε ότι η λειτουργία της μονάδας είναι ικανοποιητική.

Στην Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης έχουν ανατεθεί τα καθήκοντα του Υπευθύνου Ασφάλειας Πληροφοριών, λειτουργία που υποστηρίζεται από εξειδικευμένο εξωτερικό σύμβουλο.

Το 2024 έχει προγραμματιστεί πέραν των τεχνικών μέτρων, η επικαιροποίηση της εκτίμησης Κινδύνων στα Πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας, η διενέργεια δοκιμών ευπάθειας και η εκπαίδευση του συνόλου του προσωπικού. Τέλος η Μονάδα Κανονιστικής Συμμόρφωσης αποτελεί το σημείο επαφής με τον Υπεύθυνο Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, στο πλαίσιο συνεργασίας με εξειδικευμένη εταιρία του κλάδου.

Υλικοτεχνική Υποδομή

Η στρατηγική οργανικής ανάπτυξης της Τράπεζας υπηρετεί και βασίζεται στους ίδιους τέσσερις πυλώνες που διατρέχουν το σύνολο του Επιχειρηματικού Σχεδίου.

Επιχειρείται η ανάπτυξη των εργασιών με χρήση περιορισμένης αύξησης της φυσικής παρουσίας σε τοπικές αγορές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και σημαντική υποστήριξη της διείσδυσης με ηλεκτρονικά δίκτυα και κατάλληλες συνεργασίες.

Στο δρόμο προς τη ψηφιακή μετάβαση η Τράπεζα υιοθετεί σύγχρονες τεχνολογικά λύσεις που της επιτρέπουν:

- Να μειώνει το κόστος εξυπηρέτησης, οδηγώντας στην επίτευξη του στρατηγικού στόχου αύξησης της κερδοφορίας
- Να καλύπτει με ασφάλεια όλο το φάσμα των σύγχρονων τραπεζικών υπηρεσιών
- Να διατηρείται στην κορυφή από την άποψη της δυνατότητας ενσωμάτωσης καινοτομιών και χρήσης τεχνολογίας αιχμής

Προϊόντα και υπηρεσίες

Η Τράπεζα διαθέτει στην αγορά πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, καταθετικά προϊόντα υψηλών αποδόσεων, ασφαλιστικά προϊόντα, και χορηγητικά προϊόντα επιχειρηματικής και λιανικής τραπεζικής τα οποία σχεδιάζονται με ευελιξία για να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των πελατών της.

Οι κύριες κατηγορίες πελατών είναι:

- ✓ Βιοτέχνες – Επαγγελματίες – Έμποροι που ανήκουν κατά κύριο λόγο στην κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- ✓ Αγρότες / Κτηνοτρόφοι.
- ✓ Ιδιοκτήτες Ξενοδοχείων και λοιπών τουριστικών καταλυμάτων.
- ✓ Ελεύθεροι επαγγελματίες.
- ✓ Κατασκευαστές / Τεχνικές Εταιρείες.
- ✓ Νοικοκυριά για την κάλυψη των στεναστικών τους αναγκών και λοιπών καταναλωτικών αναγκών.

Η Τράπεζα εντός του 2023 παρείχε τα κάτωθι προϊόντα χρηματοδοτήσεων:

- ✓ **Μικροπιστώσεις EaSI**, με παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την πρόσβαση δικαιούχων σε μικροπιστώσεις μέχρι €25.000 με την εγγύηση του ΕΤαΕ, για κάλυψη αναγκών τόσο κεφαλαίου κίνησης και χρηματοδότησης αγοράς παγίων στοιχείων. Παράλληλα, στο πρόγραμμα συμπεριλαμβάνεται και η παροχή εστιασμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης, συμβουλευτικής υποστήριξης και καθοδήγησης (υπηρεσίες Mentoring) στους δικαιούχους που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα.
- ✓ **Ήπειρος Ανάπτυξη**, Ολοκληρωμένο πακέτο προϊόντων και υπηρεσιών που απευθύνεται σε νέες και υφιστάμενες επιχειρήσεις που τα επενδυτικά τους προγράμματα έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ ή σε άλλα επιδοτούμενα προγράμματα.
- ✓ **Κεφάλαια κινήσεως και δάνεια παγίων**, για κάλυψη ρευστότητας των επιχειρήσεων και την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων.
- Η Τράπεζα συμμετείχε σε όλα τα προγράμματα συγχρηματοδότησης της Ε.Α.Τ.ΤΕΠΙΧ II, Ταμείο Εγγυοδοσίας Delfi, Πράσινα Συγχρηματοδοτούμενα Δάνεια, Δάνεια Ψηφιακής Αναβάθμισης, Δάνεια Καινοτομίας και Δάνεια Ρευστότητας Πρόγραμμα Εξοικονομώ. Τα Προγράμματα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, έχουν Δικαιούχο την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και παρέχει χρηματοδότηση για την υλοποίηση παρεμβάσεων, με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας στον οικιακό κτηριακό τομέα, τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και κατά συνέπεια του ενεργειακού κόστους, με όφελος ειδικά για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα.
- Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας. Το Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας δημιουργήθηκε για να παρέχει συγχρηματοδοτούμενα δάνεια μέσω των

συνεργαζόμενων Τραπεζών, προκειμένου να αποκτήσουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον αγροτικό και μεταποιητικό κλάδο.

- Πρόγραμμα ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ. Το πρόγραμμα δημιουργήθηκε για να παρέχει συγχρηματοδοτούμενα στεγαστικά δάνεια προς ιδιώτες, οι οποίοι θα ικανοποιούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας του προγράμματος. Μέσω του νέου Προγράμματος και σε συνεργασία με τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης οι ενδιαφερόμενοι ιδιώτες ηλικίας 25-39 ετών θα έχουν την δυνατότητα να αποκτήσουν πρόσβαση σε χαμηλότοκη χρηματοδότηση για την απόκτηση Ά κατοικίας.

Επιπλέον η Τράπεζα συμμετέχει σε Νέα Προγράμματα μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας που ευρίσκονται ήδη εν εξελίξει και είναι το «ΤΕΠΙΧ III – Ταμείο Δανείων» και «ΤΕΠΙΧ III – Ταμείο Εγγυήσεων»

- Πράσινα Συγχρηματοδοτούμενα Δάνεια Πράσινα Συγχρηματοδοτούμενα Δάνεια (Green Co-Financing Loans) με συνολικά διαθέσιμα δανειακά κεφάλαια ύψους έως 500 εκατ. € για χρηματοδοτήσεις επενδυτικού σκοπού σε ΜμΕ που υλοποιούν επενδύσεις ενεργειακής αναβάθμισης, ανάπτυξης παρόχων green services, ανάπτυξης δικτύων φόρτισης αυτοκινήτων τεχνολογίας χαμηλών ρύπων (ηλεκτροκίνητων ή υδρογόνου) καθώς και επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με απώτερο στόχο την μείωση των εκπομπών και την προστασία του περιβάλλοντος. Η διάρκεια των δανείων θα είναι από 2 έως 10 έτη και το ύψος αυτών θα κυμαίνεται από 80.000€ έως 8.000.000€. Δίνεται δυνατότητα αξιοποίησης περιόδου χάριτος για τα 2 πρώτα έτη.
- Δάνεια Ψηφιακής Αναβάθμισης (Digitalization Co-Financing Loans) με συνολικά διαθέσιμα δανειακά κεφάλαια ύψους έως 250 εκατ. € για χρηματοδοτήσεις επενδυτικού σκοπού σε ΜμΕ, για την υλοποίηση επενδύσεων ψηφιοποίησης και ψηφιακής αναβάθμισης των εργασιών/δραστηριοτήτων τους, με στόχο της αύξηση της παραγωγικότητας τους, τη μεγέθυνσή τους και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η διάρκεια των δανείων θα είναι από 2 έως 10 έτη και το ύψος αυτών ανέρχεται από 25.000€ έως 1.000.000€. Δίνεται δυνατότητα αξιοποίησης περιόδου χάριτος για τα 2 πρώτα έτη.
- Δάνεια Ρευστότητας Επιχειρήσεων (Liquidity Co-Financing Loans) με συνολικά διαθέσιμα δανειακά κεφάλαια ύψους έως 600 εκατ. € για χρηματοδοτήσεις κεφαλαίου κίνησης σε ΜμΕ. Η επιδότηση επιτοκίου εφαρμόζεται αποκλειστικά και μόνο για τις επιχειρήσεις που δεν έχουν λάβει ξανά χρηματοδότηση/ενίσχυση από πρόγραμμα της ΗΔΒ. Στόχος των δανείων είναι η διευκόλυνση της ομαλής λειτουργίας του συναλλακτικού κυκλώματος των επιχειρήσεων καθώς και η αντιμετώπιση του αυξημένου ενεργειακού κόστους υπό τις παρούσες έκτακτες συνθήκες της αγοράς (αύξηση ενεργειακών δαπανών, τιμές πρώτων υλών, πληθωριστικές πιέσεις) και η προστασία των θέσεων εργασίας, ώστε να ανταπεξέλθουν με επιτυχία στις προκλήσεις της σύγχρονης επιχειρηματικότητας. Η διάρκεια των δανείων θα είναι από 2 έως 5 έτη και το ύψος αυτών ανέρχεται από 10.000€ έως 1.500.000€. Δίνεται δυνατότητα αξιοποίησης περιόδου χάριτος για τα 2 πρώτα έτη.
- Ταμείου Εγγυοδοσίας με την επωνυμία «Development Law Financial Instrument Guarantee Fund (DeLFI GF)» της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας ανέρχεται σε πόρους ύψους €100 εκατ. και χρηματοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο. Σκοπός χορήγησης των Δανείων είναι:
  1. Η χρηματοδότηση του μέρους της Ιδιωτικής Συμμετοχής του ενταγμένου επενδυτικού πλάνου του Αναπτυξιακού Νόμου 4887/2022, με τη χορήγηση μεσο-μακροπρόθεσμου δανείου, ή/και
  2. Η χρηματοδότηση του μέρους της Επιχορήγησης του ενταγμένου επενδυτικού πλάνου του Αναπτυξιακού Νόμου 4887/2022, με τη χορήγηση βραχυπρόθεσμου δανείου.

Επιπλέον η Τράπεζα συμμετέχει σε Προγράμματα μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής τράπεζας που ευρίσκονται ήδη εν εξελίξει και είναι το «**Ταμείο Εγγυοδοσίας Καινοτομίας**» και το «**Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας**». Η Τράπεζα συμμετέχει επίσης στο Πρόγραμμα «**ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ**» που αφορά την παροχή δανείων σε νέους από 25-39 ετών για την αγορά έτοιμης πρώτης κατοικίας, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού Προγράμματος.

Πρόθεση της Τράπεζας είναι η συμμετοχή της σε όλα τα Προγράμματα Χρηματοδοτήσεων που ήδη έχει ανακοινώσει για το επόμενο χρονικό διάστημα η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Προσαρμογή στις απαιτήσεις του ESG

Τον Δεκέμβριο του 2023 η Τράπεζα εκπόνησε και υπέβαλε στην Τράπεζα της Ελλάδος, το σχέδιο δράσης για την σταδιακή ενσωμάτωση των τεσσάρων πρώτων εκ των δεκατριών προσδοκιών του SSM για τους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους αποτυπώνοντας τις επιμέρους δράσεις και το χρονικό ορίζοντα υλοποίησης.

Η Τράπεζα λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις παρατηρήσεις που έχουν αποτυπωθεί στην αξιολόγηση του σχεδίου δράσης από την Τράπεζα της Ελλάδος, όσο και τις εξελίξεις στον τραπεζικό κλάδο και στον ανταγωνισμό, για την διαχείριση των

κλιματικών και περιβαλλοντικών κινδύνων, αποφάσισε να προχωρήσει σε αναθεώρηση και επικαιροποίηση του υφισταμένου Σχεδίου δράσης της.

Το επικαιροποιημένο Σχέδιο Δράσης θα εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας και θα υποβληθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος μέχρι την 15η Ιουλίου 2024 σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες.

Παράλληλα, έχει ήδη ξεκινήσει η υλοποίηση των σημαντικότερων δράσεων, σύμφωνα με το ισχύον Σχέδιο, οι οποίες αποτελούν περιεχόμενο και του υπό αναθεώρηση, δίνοντας έμφαση και προτεραιότητα στην ανάπτυξη Πολιτικής Βιωσιμότητας, στην εφαρμογή αλλαγών στην διακυβέρνηση και στην εκπαίδευση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των λοιπών στελεχών της.

Εντός του Γ' τριμήνου 2024, ξεκινά η εκπόνηση του Σχεδίου δράσης για τις υπόλοιπες 9 προσοδικίες, με στόχο ως το τέλος του 2024 να έχει στην διάθεσή της ένα συνολικό και πλήρες εγκεκριμένο σχέδιο, το οποίο θα καλύπτει σε βραχυπρόθεσμο και μέσο-μακροπρόθεσμο ορίζοντα τις εποπτικές απαιτήσεις και το συνεχώς εξελισσόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον.

Το συνολικό σχέδιο δράσης θα υποβάλλεται τακτικούς ελέγχους και επικαιροποιήσεις (αν απαιτούνται), ώστε να συνάδει πάντα με τις εποπτικές προσοδικίες και τις κανονιστικές απαιτήσεις στο δυναμικά εξελισσόμενο τομέα του ESG. Τον Οκτώβριο του 2023 κατατέθηκε στον Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. η πρώτη Αναφορά Ανθρακικού Αποτυπώματος της Τράπεζας για το έτος αναφοράς 2022, εκπληρώνοντας τις διατάξεις του εθνικού κλιματικού νόμου 4936/2022 για την μέτρηση των εκπομπών Αερίων του Θερμοκηπίου και συγγραφή της σχετικής έκθεσης. Η πρώτη έκθεση αποτελεί τη βάση καθώς τα στοιχεία και οι στόχοι που περιγράφονται μελλοντικά θα χρησιμοποιηθούν για συγκριτικούς σκοπούς ή σκοπούς αξιολόγησης. Αντίστοιχη έκθεση συντάσσεται και για το έτος αναφοράς 2023, η οποία θα κατατεθεί τον επόμενο Οκτώβριο.

Παράλληλα, έχουν γίνει δράσεις μείωσης του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος:

- Υπογραφή πρωτοκόλλου με τον Δήμο Ιωαννίνων που στοχεύει σε ουδέτερο αποτύπωμα άνθρακα μέχρι το έτος 2030, συμμετέχοντας στην πρωτοβουλία ίδρυσης της μη κερδοσκοπικής εταιρείας “Δίκτυο ClimaNet”, που σκοπεύει στη συνεργασία μεταξύ των πόλεων που έχουν επιλεγεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2030.
- Ενέργειες για την ενσωμάτωση υποδομών Net Metering με σκοπό την αυτοπαραγωγή και αυτοκατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, και αναμένεται η ολοκλήρωση των διαδικασιών από αρμόδιους φορείς. Ενέργειες για την συμμετοχή στο πρόγραμμα RenoInGR όπου αναμένεται η ολοκλήρωση των διαδικασιών από τους αρμόδιους φορείς. Το RenoInGR στοχεύει στη δημιουργία μιας δομής υποστήριξης One-Stop-Shop (OSS) για δήμους και περιφέρειες σε όλη την Ελλάδα, με επίκεντρο την ανάπτυξη και την εκτέλεση ενεργειακά αποδοτικών ανακαινίσεων κτιρίων με στόχο την επίτευξη ενεργειακής αυτάρκειας. Η λειτουργικότητα του προτεινόμενου OSS θα επικυρωθεί μέσω ολοκληρωμένων υπηρεσιών σε δήμους και περιφέρειες για την ανακαίνιση περισσότερων από 100 κτιρίων.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η συνεταιριστική ιδέα πάνω στις αρχές της οποίας δομήθηκε και λειτουργεί η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου είναι άμεσα συνυφασμένη με την έννοια της ευθύνης απέναντι στην τοπική κοινωνία, που δημιούργησε και στηρίζει την τράπεζα.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου δημιουργεί σημαντικό ύψους κοινωνικό προϊόν που παράγεται από τη λειτουργία και την πολιτική που εφαρμόζει και αποδίδεται στην πολιτεία και στους πολίτες. Ενδεικτικά το μέγεθος της κοινωνικής συνεισφοράς της Τράπεζας, χωρίς να συμπεριληφθεί το ύψος των προμηθειών που κατευθύνθηκε κυρίως σε τοπικούς προμηθευτές, απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας Κοινωνικού Προϊόντος	31/12/2023	31/12/2022
Δημόσιο (φόροι, εισφορές κλπ)	2.180	1.740
Ασφαλιστικά Ταμεία	973	947
Προσωπικό	2.041	1.978
Χορηγίες	35	28
Σύνολο (ποσά σε χιλ. ευρώ)	5.229	4.693

Παράλληλα ανταποδίδοντας την εμπιστοσύνη των Ηπειρωτών και με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, παρά την ανάγκη για περιορισμό των δαπανών της, συνεχίζει να στηρίζει αναπτυξιακές, κοινωνικές και πολιτιστικές πρωτοβουλίες των φορέων του τόπου μας, καθώς και το έργο καταξιωμένων τοπικών κοινωνικών συλλόγων.

Η συμπαράσταση της τράπεζας έχει πολλές φορές αποδειχθεί καθοριστική για την πραγματοποίηση και την επιτυχία σημαντικών δράσεων.

Ιωάννινα, 18 Ιουνίου 2024

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

**Ο Εντεταλμένος
Εκτελεστικός Σύμβουλος**

Κολιός Βασίλειος

Βουγιούκας Ιωάννης

Τσουκανέλης Βασίλειος

Α.Δ.Τ. ΑΕ Χ080213

Α.Δ.Τ. ΑΕ Χ080213

Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733

Πληροφόρηση για την περίοδο 01/01/2023 έως 31/12/2023
**Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του
 Νόμου 4374/2016**

Ι. Πληρωμές (δεν συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ) για την περίοδο 01/01/2023 έως 31/12/2023 λόγω διαφήμισης, προβολής ή προώθησης σε επιχειρήσεις Μέσων Ενημέρωσης (σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 6 του Ν. 4374/2016)

Επωνυμία ή Ονοματεπώνυμο	Ποσά σε Ευρώ
ΣΥΚΟΒΕΛΗΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ / ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ	10.360,00
ΙΩΑΝΝΙΝΑ Τ.Υ Α.Ε	3.000,00
ΒΡΕΛΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ / ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	3.240,00
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε	3.000,00
ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΤΥ Α.Ε	3.000,00
ΠΑΕ ΠΑΣ ΓΙΑΝΝΙΝΑ 1966	44.000,00
ΑΦΟΙ ΚΑΡΑΠΑΝΟΥ Ο.Ε	675,00
ART Τ.Υ. ΓΚΑΝΙΑΤΣΑΣ Ραδιοτηλεοπτικές Επιχειρήσεις Ανώνυμος	2.998,80
TOUCHPOINT STRATEGIES ΑΕ	49.231,67
ΚΑΤΣΟΥΡΑΣ Μ-Ι ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ-Β ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΟΕ δτWAPP	611,29
ETHOS MEDIA ΑΕ	1.500,00
ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΟΧΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΑΞΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	2.040,00
ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΟΧΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ ΤΑΞΙ ΑΡΤΑΣ	1.080,00
META PLATFORMS IRELAND LIMITED	674,40
Σύνολο	125.411,16

II. Πληρωμές (δεν συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ εάν υπάρχει) για την περίοδο 01/01/2023 έως 31/12/2023 λόγω δωρεών, χορηγιών, επιχορηγήσεων ή άλλων χαριστικών αιτιών (σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 6 του Ν.4374/2016).

Επωνυμία	Ποσά σε Ευρώ
ΕΝΤΕΥΞΙΣ-ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ -PHOTOMETRIA FESTIVAL 2023	1.600,00
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΔΩΔΩΝΗΣ -7ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΔΩΔΩΝΗΣ	7.000,00
ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΑΡΤΑΣ -ΧΑΝΤΜΠΟΛ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	2.000,00
ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1.500,00
LAKE RUN	7.205,00
ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ- ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΧΟΡΟΥ	800,00
ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΕΝΤΡΟ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	5.000,00
ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΝΑΣΤ ΑΒΕΡΩΦ ΤΟΣΙΤΣΑ	4.800,00
ΔΙΑΖΩΜΑ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ -ΧΟΡΗΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗΣ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	4.032,26
ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ PREVEZA SPORTS TOURISM	1.000,00
Σύνολο	34.937,26

Γ. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Συνέταιρους της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου Συν.Π.Ε.

Έκθεση ελέγχου επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ηπείρου (η Τράπεζα), οι οποίες αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2023, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνουν ουσιώδεις πληροφορίες λογιστικής πολιτικής.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Τράπεζας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2023, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας

Αξιολόγηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (Going concern)

Η Τράπεζα, για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της 31.12.2023, βασίστηκε στην αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας (going concern). Για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές εξελίξεις, τη ρευστότητα και την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας, και προβαίνει σε εκτιμήσεις για τη διαμόρφωση, των οικονομικών μεγεθών της και του οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο η Τράπεζα θα δραστηριοποιείται τους προσεχείς 12 μήνες.

Εστιάσαμε στο θέμα αυτό, λόγω των σημαντικών εκτιμήσεων και παραδοχών της διοίκησης σχετικά με:

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- Συζητήσαμε με τη διοίκηση και αξιολογήσαμε το εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο της Τράπεζας στο πλαίσιο των τρεχουσών μακροοικονομικών συνθηκών.
- Εξετάσαμε το εύλογο των βασικών παραδοχών του ως άνω επιχειρηματικού σχεδίου.
- Αξιολογήσαμε την αξιοπιστία των προβλέψεων της διοίκησης εξετάζοντας τα

Το μακροοικονομικό περιβάλλον, τις υφιστάμενες αβεβαιότητες και τις τρέχουσες γεωπολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα και την Ευρώπη

Το επιχειρησιακό σχέδιο και τον στρατηγικό ανασχεδιασμό της Τράπεζας

Την διαμορφούμενη κεφαλαιακή της επάρκεια, ρευστότητα και κερδοφορία.

Σχετική αναφορά γίνεται στη σημειώσεις 2.2 και 5 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

απολογιστικά στοιχεία των προηγούμενων χρήσεων.

- Αξιολογήσαμε την περιουσιακή κατάσταση της Τράπεζας και τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης (καταθέσεις, λοιπά πιστωτικά μέσα & δάνεια).
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.2 και 5 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε σχέση με το θέμα αυτό.

Προβλέψεις για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές από δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η Τράπεζα στις οικονομικές καταστάσεις την 31 Δεκεμβρίου 2023 εμφανίζει ποσό € 271,2 εκατ. (2022: € 287,1 εκατ.) ως απαιτήσεις από πελάτες στο αναπόσβεστο κόστος καθώς και € 39,8 εκατ. (2022: € 49,6 εκατ.) ως απομείωση επί των απαιτήσεων αυτών.

Η Τράπεζα σχηματίζει πρόβλεψη απομείωσης των δανείων σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 9 σε ατομική ή συλλογική βάση.

Το Δ.Π.Χ.Α. 9 αναφέρεται σε ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (expected credit losses – ECL). Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων καθώς και σημαντικό αριθμό εκτιμήσεων και παραδοχών σχετικά με τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και την ενδεχόμενη συμπεριφορά των δανειοληπτών.

Εξαιτίας των παρακάτω παραγόντων θεωρήσαμε ότι η απομείωση των δανείων από πελάτες αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου και σημαντικό κίνδυνο ουσιώδους σφάλματος:

- Σημαντικότητα του μεγέθους των δανείων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Στηρίζεται στην εφαρμογή μιας λογιστικής αρχής (ΔΠΧΑ 9) που απαιτεί εκτιμήσεις και κρίσεις που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας.
- Γίνεται άσκηση κρίσης για την ορθή κατάταξη των δανείων και του τρόπου με τον οποίο γίνεται η επιμέτρηση τους.
- Ο υπολογισμός της απομείωσης απαιτεί σημαντική κρίση από τη Διοίκηση για τα μακροοικονομικά κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιηθούν στον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας.
- Απαιτεί κρίση από την πλευρά της διοίκησης για να διαπιστώσει αν υπάρχει αύξηση πιστωτικού κινδύνου.
- Απαιτεί κρίση για τον σωστό σχεδιασμό των μαθηματικών τύπων και δεδομένων που απαιτούνται για τον υπολογισμό της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, αξιολογήσαμε τις μεθοδολογίες και τις πολιτικές που εφαρμόστηκαν από τη διοίκηση σε σχέση με τις απομειώσεις δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών. Οι διαδικασίες επαλήθευσης που επιλέξαμε να εφαρμόσουμε για τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας συμπεριλάμβαναν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Την αξιολόγηση της πληρότητας εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις πολιτικές και τις σημαντικές παραδοχές που εφαρμόστηκαν από τη Διοίκηση για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.
- Την αξιολόγηση της συνέπειας της μεθοδολογίας που ακολουθήθηκε κατά την κατάταξη των ανοιγμάτων σε στάδια (Staging).
- Για συγκεκριμένο δείγμα δανείων επαληθεύσαμε τους μηχανισμούς που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για την εκτίμηση της σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου.
- Ως προς την απομείωση σε ατομική βάση επιλέξαμε ένα δείγμα δανείων με κύριο κριτήριο το υπόλοιπο του πιστωτικού κινδύνου και αξιολογήσαμε την επάρκεια της πρόβλεψης που καταχωρήθηκε. Στη διαδικασία αυτή εφαρμόσαμε διαδικασίες αξιολόγησης των δεδομένων και της αξιοπιστίας των αναμενόμενων ρών που χρησιμοποιούνται στην εξατομικευμένη απομείωση.
- Αναφορικά με την απομείωση σε συλλογική βάση αξιολογήσαμε το εύλογο των σημαντικών παραμέτρων και παραδοχών, όπως την πιθανότητα αθέτησης (probability of default) και την ζημία δεδομένης αθέτησης (loss given default), που χρησιμοποιήθηκαν στα μοντέλα απομείωσης που χρησιμοποιεί η Τράπεζα.
- Την αξιολόγηση της καταλληλότητας των αναπροσαρμογών που πραγματοποίησε η Διοίκηση λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές εξελίξεις και περιστάσεις.

- Απαιτεί αξιολόγηση από τη Διοίκηση των αποτελεσμάτων των μοντέλων επιμέτρησης αναμενόμενου πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχουν σημαντικό βαθμό πολυπλοκότητας.
- Επίδραση των πρόσφατων γεωπολιτικών εξελίξεων στη διαμόρφωση των εκτιμήσεων, στην ελληνική οικονομία και στον τουρισμό.

Οι γνωστοποιήσεις της Τράπεζας σχετικά με τις σημαντικές λογιστικές κρίσεις και εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών που σχετίζονται με τη διαχείριση και επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου από την Τράπεζα, και με την πρόβλεψη απομείωσης για δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3.1, 4.1, 4.2 και 16 των οικονομικών καταστάσεων.

- Για συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια αξιολογήσαμε την ύπαρξη και την αποτίμηση των εξασφαλίσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της απομείωσης.
- Επιπλέον, λάβαμε ηλεκτρονικά το συνολικό χαρτοφυλάκιο δανείων της Τράπεζας και εξετάσαμε την ορθή τεχνική λειτουργία των συναρτήσεων (formulas) υπολογισμού της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς και των λοιπών ποσοτικών παραμέτρων και δεδομένων.
- Διενεργήσαμε ολική συμφωνία των ανωτέρω αρχείων με τους λογαριασμούς γενικής λογιστικής της Τράπεζας και τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- Αξιολογήσαμε κατά πόσο οι γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν κατάλληλα το μέγεθος του πιστωτικού κινδύνου.

Πληροφοριακά συστήματα

Οι διαδικασίες χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε πληροφορίες που παράγονται από τα πληροφοριακά συστήματα της Τράπεζας και/ή τις αυτοματοποιημένες διαδικασίες και δικλίδες (δηλ. υπολογισμούς, συμφωνίες) που έχουν υλοποιηθεί στα συστήματα αυτά.

Η φύση, η πολυπλοκότητα και η αυξημένη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων, σε συνδυασμό με τον μεγάλο όγκο των συναλλαγών που τίθενται σε επεξεργασία σε καθημερινή βάση μέσω αυτών, αυξάνουν τον κίνδυνο μη αποτελεσματικής διασύνδεσης μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων και δεδομένων, καθώς και τον κίνδυνο που σχετίζεται με τον βαθμό αξιοπιστίας της παραγόμενης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης. Επιπρόσθετα, το τραπεζικό περιβάλλον υπόκειται σε εσωτερικές και εξωτερικές απειλές οι οποίες σχετίζονται με την ασφάλεια του κυβερνοχώρου. Με βάση τα παραπάνω το συγκεκριμένο θέμα αξιολογήθηκε ως ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Στις ελεγκτικές διαδικασίες μας περιλαμβάνονται:

- Κατανοήσαμε το περιβάλλον του IT με τη χρήση εμπειρογνώμονα (IT specialist), με σκοπό να εντοπιστούν οι σχετικοί κίνδυνοι.
- Αξιολογήσαμε την ανθεκτικότητα της ασφάλειας των πληροφοριών της Τράπεζας, επισκοπώντας το σχεδιασμό των κυριότερων διαδικασιών και δικλίδων επί των πληροφοριακών συστημάτων, που σχετίζονται με τη χρηματοοικονομική αναφορά. Πιο συγκεκριμένα, αξιολογήσαμε τη διαχείριση των προσβάσεων, των αλλαγών που διενεργούνται στα πληροφοριακά συστήματα και των καθημερινών λειτουργιών της πληροφορικής για το επίπεδο εφαρμογής των συστημάτων που εμπíπτουν στο εύρος του ελέγχου.
- Αφού αξιολογήσαμε την ποιότητα των διαδικασιών και δικλίδων ασφαλείας αναφορικά με τα πληροφοριακά συστήματα και προκειμένου να βασιστούμε στην παραγόμενη συστηματική πληροφορία (δηλ. δεδομένα και αναφορές), πραγματοποιήσαμε επιπρόσθετες διαδικασίες ουσιαστικής επαλήθευσης στα πλαίσια του ελέγχου μας.

Αξιολόγηση ανακνησιμότητας αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας ανήλθαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023 σε € 9,4 εκατ., σε σύγκριση με € 10,0 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2022, μέρος των οποίων δε βασίζεται απαραίτητα σε μελλοντική κερδοφορία αλλά αφορά σε αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που εμπíπτουν στο άρθρο 27Α του Ν. 4172/2013,

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την προετοιμασία και επισκόπηση των

σύμφωνα με το οποίο η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Η επιμέτρηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων θεωρείται σημαντικό θέμα ελέγχου καθώς είναι υποκειμενική όσον αφορά στην επίτευξη των στόχων του επιχειρηματικού σχεδίου της Τράπεζας και στην αξιολόγηση του ειδικού φορολογικού πλαισίου (άρθρα 27 & 27Α Ν. 4172/2013).

Η διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις στις σημειώσεις 3.4 και 13 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

προϋπολογισμών και προσδοκιών, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με τις σημαντικές εκτιμήσεις, τα δεδομένα, τον υπολογισμό και τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν.

- Αξιολόγηση της εκτίμησης της διοίκησης αναφορικά με τη φορολογική νομοθεσία που επηρεάζει το υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων και συγκεκριμένα τις διατάξεις των άρθρων 27 και 27Α του Ν. 4172/2013.
- Αξιολόγηση του εύλογου των σημαντικότερων παραδοχών και προσδοκιών της διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη υπό το πρίσμα της επιβεβαίωσης αυτών των προσδοκιών ιστορικά, με βάση τα τρέχοντα αποτελέσματα και την φορολογική νομοθεσία.
- Αξιολόγηση της επάρκειας των γνωστοποιήσεων σχετικά με την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων”, στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Τράπεζα ή να διακόψει τη δραστηριότητά της, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματα μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τον τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 150 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2023.
- β. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 34 των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 28/6/2013 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 11 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των συνεταίρων.

Ιωάννινα, 18 Ιουνίου 2024
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Αλέξανδρος Λ. Τσακανίκας
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 48641

Δ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Χρήσεως 2023
Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

	Σημείωση	01.01-31.12.2023	01.01-31.12.2022
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		16.370.802	12.229.537
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(4.545.501)	(1.995.438)
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	11.825.301	10.234.099
Εσοδα προμηθειών		2.155.801	1.784.985
Εξοδα προμηθειών		(6.284)	(57.258)
Καθαρά έσοδα / (έξοδα) από προμήθειες	7	2.149.516	1.727.727
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	8	136.423	106.561
Έξοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		0	0
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		136.423	106.561
Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)	9	1.216.852	1.380.335
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		15.328.092	13.448.722
Δαπάνες προσωπικού	10	(3.513.621)	(3.386.118)
Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα	11	(4.981.249)	(4.115.616)
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, παγίων, λογ/κού & λοιπών άυλων περ/κών στοιχείων	18, 19	(824.955)	(699.226)
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων	12	(3.712.806)	(3.900.471)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		2.295.462	1.347.291
Φόροι	13, 21	(806.463)	(466.965)
Καθαρά Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (Α)		1.488.999	880.325
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)			
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων:			
Κέρδη (ζημιές) από αναλογιστική μελέτη	27	(484)	3.660
Αναλογών φόρος	21	0	(1.061)
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Β)		(484)	2.599
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους (Α+Β)		1.488.516	882.924
Συνεταίρους της Τράπεζας		1.488.516	882.924
Κέρδη / (ζημιές) ανά μερίδα (ευρώ) - Βασικά και προσαρμοσμένα		0,032	0,020

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 33 μέχρι 92 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

	Σημείωση	31.12.2023	31.12.2022
Ενεργητικό			
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	14	65.236.686	36.696.685
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	15	3.406.239	7.799.206
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	16	231.361.460	237.430.051
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου:			
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	17	234.127	234.127
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος	17	60.000	60.000
Ακίνητα επενδύσεων	20	7.539.581	6.273.395
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις	17	32.000	32.000
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία	18	1.427.880	1.319.160
Ενσώματα πάγια στοιχεία	19	6.338.010	6.059.772
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	21	9.425.885	10.014.227
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	22	10.391.769	8.610.227
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	23	1.164.000	3.228.239
Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων		336.617.638	317.757.088
Παθητικό			
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	24	2.385.841	2.907.102
Υποχρεώσεις προς πελάτες	25	296.850.351	279.402.189
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	26	6.100.000	6.100.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	27	177.102	174.939
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη	28	100.000	100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	29	3.441.864	3.492.390
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ/ντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση	23	95.083	95.083
Σύνολο Παθητικού		309.150.242	292.271.703
Ίδια Κεφάλαια			
Συνεταιριστικό Κεφάλαιο	30	22.935.256	22.502.365
Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο	31	9.246.497	9.185.892
Αποθεματικά	32	1.817.663	1.817.663
Αποτελέσματα εις νέον		(6.532.020)	(8.020.535)
Ίδια κεφάλαια συνεταιρίων Τράπεζας		27.467.397	25.485.385
Σύνολο Παθητικού και Ιδίων Κεφαλαίων		336.617.638	317.757.088

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 33 μέχρι 92 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

<i>Ποσά σε ευρώ</i>	<u>Μετοχικό Κεφάλαιο</u>	<u>Διαφορά υπέρ το άρτιο</u>	<u>Αποθεματικά</u>	<u>Αποτελέσματα εις νέον</u>	<u>Σύνολο</u>
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων την 1η Ιανουρίου 2022	21.564.024	9.054.687	1.817.663	(8.903.323)	23.533.051
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους	0	0	0	880.325	880.325
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους	0	0	0	2.599	2.599
Αύξηση κεφαλαίου	938.341	131.205	0	0	1.069.546
Λοιπές προσαρμογές	0	0	0	(136)	(136)
Υπόλοιπο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2022	22.502.365	9.185.892	1.817.663	(8.020.535)	25.485.385
	<u>Μετοχικό Κεφάλαιο</u>	<u>Διαφορά υπέρ το άρτιο</u>	<u>Αποθεματικά</u>	<u>Αποτελέσματα εις νέον</u>	<u>Σύνολο</u>
Υπόλοιπο Ιδίων Κεφαλαίων την 1η Ιανουρίου 2023	22.502.365	9.185.892	1.817.663	(8.020.535)	25.485.385
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους	0	0	0	1.488.999	1.488.999
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους	0	0	0	(484)	(484)
Αύξηση κεφαλαίου	432.892	60.605	0	0	493.496
Υπόλοιπο των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2023	22.935.256	9.246.497	1.817.663	(6.532.020)	27.467.397

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 33 μέχρι 92 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών
(Τα ποσά είναι εκφρασμένα σε Ευρώ)

	Σημείωση	<u>01.01. - 31.12.2023</u>	<u>01.01. - 31.12.2022</u>
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες			
Κέρδη/ (Ζημίες) προ φόρων		2.295.462	1.347.291
Πλέον / μείον προσαρμογές για :			
Απομειώσεις και προβλέψεις	12	3.712.806	3.900.471
Αποσβέσεις	18,19	824.955	699.226
Παροχές προσωπικού μετά τη συνταξιοδότηση		1.679	9.965
Λοιπές προσαρμογές	20	(297.647)	(759.176)
<i>Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τη μεταβολή σε λειτουργικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων</i>		6.537.255	5.197.777
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πιστωτικά ιδρύματα		4.392.967	6.102.254
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες		2.426.568	(22.471.088)
Καθαρή (αύξηση)/ μείωση των λοιπών στοιχείων ενεργητικού		(1.710.758)	5.944.886
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα		(521.261)	(3.267.364)
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των υποχρεώσεων προς πελάτες		17.448.162	31.175.999
Καθαρή αύξηση/ (μείωση) των λοιπών υποχρεώσεων		133.461	674.806
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από λειτουργικές δραστηριότητες		28.706.365	23.357.270
Ταμειακές ροές από Επενδυτικές δραστηριότητες			
Απόκτηση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	18	(1.224.298)	(1.700.898)
Πώληση Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	23	2.511.319	
Πώληση επενδυτικών ακινήτων	20	167.150	401.000
Απόκτηση επενδυτικών ακινήτων	19	(1.917.689)	(3.640.040)
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		(463.518)	(4.939.939)
Ταμειακές ροές από Χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Αποπληρωμή κεφαλαίου στις καταβολές μισθωμάτων	29	(196.372)	(188.247)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	30	493.496	1.069.546
Καθαρή ταμειακή εισροή/ (εκροή) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		297.125	881.299
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α) + (β) + (γ)		28.540.001	19.298.631
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου		36.696.685	17.398.053
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου		65.236.686	36.696.685

Οι σημειώσεις από τις σελίδες 33 μέχρι 92 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ε. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

1. Πληροφορίες για την Συνεταιριστική Τράπεζα Ηπείρου ΣΥΝ. Π.Ε.

1.1 Γενικές Πληροφορίες

Η Συνεταιριστική Τράπεζα ως αμιγής πιστωτικός συνεταιρισμός μεταβλητού κεφαλαίου έχει σκοπό να προσφέρει τραπεζικές υπηρεσίες που η κείμενη νομοθεσία προβλέπει για τις συνεταιριστικές τράπεζες, με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη των μελών και της περιοχής δράσης της. Έλαβε άδεια λειτουργίας με την 535/2-11-1993 απόφαση της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η τελευταία δεκαετία ήταν δεκαετία ριζικών αλλαγών και αναδιάρθρωσης του Τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα. Από τις παραδοσιακές και εν πολλοίς κρατικά ελεγχόμενες Εμπορικές Τράπεζες, η αγορά τώρα χαρακτηρίζεται από ιδιωτικά, ευέλικτα και σύγχρονα Πιστωτικά Ιδρύματα, που στέκονται ανταγωνιστικά στις διεθνείς αγορές.

1.2 Δομή και Δραστηριότητες της Τράπεζας

Η Συνεταιριστική Τράπεζα την 31/12/2023 διαθέτει:

- 9 καταστήματα, 17 ATMs και έχει παρουσία και στους 4 Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου. Συγκεκριμένα λειτουργεί 4 καταστήματα στον Νομό Ιωαννίνων, 1 στον Νομό Άρτας, 1 στο Νομό Θεσπρωτίας και 3 στον Νομό Πρεβέζης. Κάθε κατάστημα διαθέτει ATM και 8 ακόμη μηχανήματα είναι εγκατεστημένα σε σημεία εκτός των καταστημάτων.
- 24ωρη εξυπηρέτηση σε τοπικό και εθνικό επίπεδο με ATMs.
- Πιστωτικές και Χρεωστικές κάρτες.
- Καταθετικά προϊόντα υψηλών αποδόσεων.
- Χορηγητικά προϊόντα λιανικής τραπεζικής.

Τα προϊόντα της Τράπεζας σχεδιάζονται με ευελιξία για να καλύπτουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των πελατών.

Οι κύριες κατηγορίες πελατών είναι :

- Βιοτέχνες – Επαγγελματίες – Έμποροι που ανήκουν κατά κύριο λόγο στην κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- Αγρότες – Κτηνοτρόφοι.
- Ιδιοκτήτες Ξενοδοχείων και λοιπών τουριστικών καταλυμάτων.
- Ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Κατασκευαστές – Τεχνικές Εταιρείες.
- Νοικοκυριά για την κάλυψη των στεγαστικών τους αναγκών και λοιπών καταναλωτικών αναγκών.

Η Συνεταιριστική Τράπεζα συναλλάσσεται με τα μέλη της, με άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και με το Ελληνικό Δημόσιο.

1.3 Σύνοψη Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο εκλέχτηκε μετά από τη Γενική Συνέλευση στις 10 & 11/07/2021 και λοιπές μεταβολές, αποτελείται από δέκα συμβούλους τους:

- Βασίλειος Κολιός, Πρόεδρος του Δ.Σ, μη Εκτελεστικό μέλος & μέλος της Επιτροπής Ελέγχου.
- Χρήστος Παπαδόγιαννης, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ, μη εκτελεστικό μέλος & πρόεδρος της Επιτροπής Αποδοχών
- Εμμανουήλ Χατζάκης, Γραμματέας του Δ.Σ, μη Εκτελεστικό μέλος
- Παύλος Χήτας, Ταμίας μη εκτελεστικό μέλος και μέλος της Επιτροπής
- Ιωάννης Βουγιούκας, Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό μέλος
- Βασίλειος Τσουκανέλης, Εντεταλμένος Εκτελεστικός Σύμβουλος Διοίκησης, Εκτελεστικό μέλος.
- Ιωάννης Παπαδόπουλος μέλος του Δ.Σ, μη Εκτελεστικό μέλος, Πρόεδρος της επιτροπής Ελέγχου και μέλος της επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνου και μέλος της Επιτροπής Αποδοχών.
- Κωνσταντίνος Κυριακόπουλος, μέλος του Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος, Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου
- Κωνσταντίνος Ζωνίδης μέλος του Δ.Σ., μη εκτελεστικό μέλος
- Παπαχρήστος Βλάσιος, Εκπρόσωπος των εργαζομένων

2. Σημαντικές Λογιστικές Αρχές

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας Ηπείρου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2023, έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), τα οποία έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (I.A.S.B.), καθώς και των διερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Επίσης, απαιτείται η χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εισοδημάτων και εξόδων κατά τη διάρκεια του έτους που αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

2.2 Αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας

Οι παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Η διοίκηση εκτιμά ότι η Τράπεζα θα συνεχίσει απρόσκοπτα την επιχειρηματική της δραστηριότητα δεδομένης και της εισόδου στο Κεφάλαιό της ισχυρού στρατηγικού επενδυτή και της περαιτέρω ενίσχυσης των κεφαλαίων που επετεύχθη στο 2023, καθώς επίσης της αύξησης των καταθέσεων και της βελτίωσης του οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα. Κατωτέρω αναλύονται οι κυριότεροι παράγοντες που υποστηρίζουν την παραδοχή αυτή.

Μακροοικονομικό περιβάλλον:

Η ελληνική οικονομία στη διάρκεια του 2023 αναπτύχθηκε με επιβραδυνόμενο μεν, αλλά ικανοποιητικό ρυθμό, σημαντικά υψηλότερο από τον αντίστοιχο της ευρωζώνης.

Στην αύξηση του ΑΕΠ συνέβαλαν θετικά η ιδιωτική κατανάλωση, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και οι επενδύσεις. Αν και κάποιοι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας, όπως των λιανικών πωλήσεων, εμφάνισαν υποχώρηση, οι περισσότερες ενδείξεις από τη βιομηχανία, τις κατασκευές και τις υπηρεσίες ήταν θετικές.

Οι προσδοκίες των καταναλωτών πάντως επηρεάστηκαν καθοδικά το δεύτερο εξάμηνο του έτους από τις φυσικές καταστροφές που έπληξαν τη χώρα, την άνοδο της διεθνούς αβεβαιότητας λόγω των γεωπολιτικών εξελίξεων στη Μέση Ανατολή, αλλά και την εμμονή του πληθωρισμού των ειδών διατροφής.

Ο γενικός πληθωρισμός σημείωσε σημαντική επιβράδυνση, κυρίως λόγω της υποχώρησης των τιμών των ενεργειακών αγαθών. Πάντως, οι ανοδικές πιέσεις στις τιμές των επεξεργασμένων τροφίμων, των μη ενεργειακών

βιομηχανικών αγαθών και των υπηρεσιών ώθησαν τον πυρήνα του πληθωρισμού σε επίπεδα υψηλότερα του γενικού πληθωρισμού.

Η αγορά εργασίας διατήρησε σημαντικό μέρος από τη δυναμική της και το 2023, με το ποσοστό ανεργίας να υποχωρεί περαιτέρω και την απασχόληση να μεγεθύνεται, αν και με επιβραδυνόμενο ρυθμό. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε σημαντικά το 2023 σε σχέση με το 2022, λόγω της μεγαλύτερης μείωσης των εισαγωγών αγαθών έναντι των αντίστοιχων εξαγωγών, καθώς και της αύξησης των εισπράξεων από ταξιδιωτικές υπηρεσίες, λόγω της δυναμικής του τουρισμού.

Η διατήρηση ικανοποιητικού ρυθμού ανάπτυξης αποτελεί τη σημαντικότερη πρόκληση για την ελληνική οικονομία. Σε αυτό εκτιμάται ότι θα συμβάλουν η συνέχιση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η κατά το δυνατόν αρτιότερη εφαρμογή των δράσεων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας της οικονομίας. Η ελληνική οικονομία προβλέπεται ότι θα αναπτυχθεί με ρυθμό 2,3% και 2,5% για το 2024 και το 2025, ενώ ο πληθωρισμός θα διαμορφωθεί σε 2,8% και 2,2% αντίστοιχα. Οι κίνδυνοι που περιβάλλουν την πρόβλεψη για την αύξηση του ΑΕΠ είναι κυρίως καθοδικοί και συνδέονται με ενδεχόμενες δυσμενείς γεωπολιτικές εξελίξεις και περαιτέρω επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας, με την εκδήλωση καταστροφικών φαινομένων της κλιματικής κρίσης, με τυχόν καθυστέρηση στην απορρόφηση των πόρων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και, τέλος, με την εκδήλωση μεταρρυθμιστικής κόπωσης.

Η οικονομική δραστηριότητα κινήθηκε ανοδικά το 2023, αλλά με επιβραδυνόμενο ρυθμό σε σχέση με το 2022. Βασικές συνιστώσες της ανάπτυξης ήταν η ιδιωτική κατανάλωση, ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου και οι εξαγωγές.

Αντίθετα, η αύξηση των εισαγωγών, που σε μεγάλο βαθμό αποδίδεται στην άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης και των επενδύσεων, συνέβαλε αρνητικά στη μεταβολή του ΑΕΠ.

Οι περισσότεροι δείκτες της οικονομικής δραστηριότητας, όπως αυτοί της μεταποιητικής παραγωγής, των κατασκευών και των πωλήσεων επιβατικών αυτοκινήτων, συνέχισαν να καταγράφουν θετικούς ρυθμούς μεταβολής, ενώ κάποιοι παρουσίασαν επιβράδυνση ή υποχώρηση, όπως ο όγκος λιανικών πωλήσεων. Επίσης, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων και ο δείκτης εμπιστοσύνης των καταναλωτών επηρεάστηκαν αρνητικά – σε μικρότερο βαθμό όμως σε σύγκριση με τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες – από την άνοδο της αβεβαιότητας λόγω των γεγονότων στη Μέση Ανατολή, αλλά και από τη διατήρηση των πληθωριστικών πιέσεων στα διατροφικά αγαθά. Η ελληνική αγορά ακινήτων συνέχισε και το 2023 να προσελκύει την επενδυτική ζήτηση, ιδιαίτερα για τα ακίνητα υψηλών προδιαγραφών, με αποτέλεσμα οι τιμές να κινηθούν περαιτέρω ανοδικά. Οι προοπτικές της αγοράς ακινήτων παραμένουν θετικές. Η αγορά εργασίας συνέχισε να βελτιώνεται το 2023, αλλά με πιο ήπιους ρυθμούς. Η συνολική απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,3% και το ποσοστό ανεργίας υποχώρησε περαιτέρω και διαμορφώθηκε 1,4 ποσοστιαία μονάδα (ποσ. μον.) χαμηλότερα σε σχέση με το 2022.

Σύμφωνα με πιο πρόσφατες εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, η οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,3% το 2024 και 2,5% το 2025. Ο πληθωρισμός εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε 2,8% το 2024 και 2,2% το 2025.

Οι κίνδυνοι που περιβάλλουν τις προβλέψεις της Τράπεζας της Ελλάδος για την ανάπτυξη είναι κυρίως καθοδικοί και αφορούν: α) τυχόν επιδείνωση του ρυθμού ανάπτυξης των κυριότερων χωρών της ευρωζώνης σε συνδυασμό με τις γεωπολιτικές κρίσεις στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή, καθώς και τις επιπτώσεις τους στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον, β) ενδεχόμενες φυσικές καταστροφές που συνδέονται με τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης, γ) χαμηλότερο του αναμενομένου ρυθμό εφαρμογής των δράσεων του NGEU και δ) τυχόν καθυστερήσεις στην υλοποίηση μεταρρυθμίσεων.

Κεφαλαιακή επάρκεια Τράπεζας :

Ο Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1) διαμορφώθηκε στο 12,92%, ο Δείκτης Κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (TIER I) διαμορφώθηκε στο 12,92% και ο Συνολικός Δείκτης Κεφαλαίου (TCR) διαμορφώθηκε στο 15,83%. Για τη βελτίωση της κεφαλαιακής επάρκειας και την περαιτέρω ενίσχυσή της η Διοίκηση της Τράπεζας έλαβε τα ακόλουθα μέτρα:

Εντός του 2023 πραγματοποιήθηκε ενίσχυση του συνεταιριστικού κεφαλαίου συνολικού ποσού € 0,493 εκ., από διάθεση νέων μερίδων και δεν πραγματοποιήθηκε διανομή κερδών χρήσης.

Το 2023 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας το επικαιροποιημένο Σχέδιο Ανάκαμψης (ΣΧ.ΑΝ). Το Σχέδιο αποσκοπεί στην περιγραφή μιας σειράς πιθανών επιλογών ανάκαμψης που δύναται να αναλάβει η Τράπεζα σε περιπτώσεις που απειλείται η βιωσιμότητά της.

Σημειώνεται πως η Τράπεζα αξιολογήθηκε το β' τρίμηνο του 2024 από την Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο της Εποπτικής Διαδικασίας Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΕΔΕΑ) και με βάση τα προσωρινά αποτελέσματα προσδιορίστηκαν

πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα II ύψους 2,52% (έναντι 2,18% της προηγούμενης αξιολόγησης) , με εφαρμογή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων (ΕΠΑΘ) η οποία και αναμένεται.

Η Διοίκηση της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη την βελτίωση των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας, με σημαντική υπέρβαση των ελάχιστων εποπτικών ορίων την 31.12.23, καθώς και την κάλυψη των μελλοντικών κεφαλαιακών απαιτήσεων, εκτιμά πως η Τράπεζα έχει επαρκή κεφάλαια για την υλοποίηση του επιχειρηματικού της σχεδιασμού .

Προοπτικές για το 2023, αλλά και αυξανόμενοι κίνδυνοι κυρίως λόγω κλιμάκωσης των γεωπολιτικών εντάσεων

Οι ελληνικές τράπεζες καλούνται να αντιμετωπίσουν σημαντικές προκλήσεις το επόμενο διάστημα. Συγκεκριμένα, οφείλουν να συνεχίσουν τις εκδόσεις ομολόγων με σκοπό την κάλυψη της Ελάχιστης Απαιτήσης Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL) σε ένα περιβάλλον αυστηροποίησης των νομισματικών και χρηματοπιστωτικών συνθηκών διεθνώς. Επίσης, πρόκληση για την κερδοφορία των τραπεζών δύναται να προέλθει από αύξηση στα επιτόκια καταθέσεων ή/και στη ζήτηση για προθεσμιακές καταθέσεις έναντι καταθέσεων μίας ημέρας. Επιπρόσθετα, ο στόχος της περαιτέρω μείωσης του δείκτη ΜΕΔ, στο επίπεδο του ευρωπαϊκού μέσου όρου, καθίσταται δυσκολότερος σε ένα περιβάλλον αυξημένων επιτοκίων για μακρότερο χρονικό διάστημα. Από την άλλη πλευρά, η αναβάθμιση της κρατικής πιστοληπτικής αξιολόγησης της Ελλάδος στην Επενδυτική Κατηγορία, η ανθεκτική πορεία της ελληνικής οικονομίας και η στήριξή της από τους πόρους του NextGenerationEU συμβάλλουν θετικά στις προοπτικές των ελληνικών τραπεζών.

Ρευστότητα:

Αναφορικά με τη ρευστότητα, ο δείκτης κάλυψης ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio – LCR) των τραπεζών της ευρωζώνης παρουσίασε υποχώρηση το 2023 σε σχέση με το τέλος του 2022, ενώ ο δείκτης καθαρής σταθερής χρηματοδότησης (Net Stable Funding Ratio – NSFR) αύξησε. Για τις ελληνικές τράπεζες, οι δείκτες LCR και NSFR αυξήθηκαν το Σεπτέμβριο του 2023 σε σχέση με το Δεκέμβριο του 2022, παραμένοντας αμφότεροι σε υψηλότερο επίπεδο από τους αντίστοιχους δείκτες των τραπεζών της ευρωζώνης.

Σημειώνεται ότι οι ελληνικές τράπεζες διατηρούν επαρκή ρευστότητα για τη συνέχιση της αποπληρωμής των στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO III) του Ευρωσυστήματος. Επιπλέον, ο λόγος δανείων προς καταθέσεις για τις ΜΧΕ και τα νοικοκυριά είναι σημαντικά χαμηλότερος στις ελληνικές τράπεζες (64,6%) σε σύγκριση με τις τράπεζες στην ευρωζώνη (105,1%).

Κατά την 31/12/2023 οι καταθέσεις της Τράπεζας Ηπείρου ανήλθαν στα € 296,85 εκ. έναντι € 279,4 εκ. την 31/12/2022. Ο δείκτης ρευστότητας ανήλθε στα 293,56% . Η Διοίκηση της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη, την αύξηση των καταθέσεων κατά την διάρκεια της χρήσης 2023 και την συνεπακόλουθη βελτίωση των δεικτών ρευστότητας, με σημαντική υπέρβαση των ελάχιστων εποπτικών ορίων, εκτιμά πως θα καλύψει απρόσκοπτα τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτικές της ανάγκες.

2.3 Αλλαγές σε Λογιστικές Πολιτικές

2.3.1 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2023 ή μεταγενέστερα.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία

οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων, οι οποίες όμως δεν επηρεάζουν τις θεμελιώδεις αρχές που εισήχθησαν όταν αρχικά εκδόθηκε το ΔΠΧΑ 17. Οι τροποποιήσεις έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να μειώσουν τα κόστη μέσω απλούστευσης ορισμένων απαιτήσεων του Προτύπου, να οδηγήσουν σε πιο εύκολα επεξηγήσιμη χρηματοοικονομική απόδοση, καθώς και να διευκολύνουν τη μετάβαση αναβάλλοντας την ημερομηνία εφαρμογής του Προτύπου για το 2023, παρέχοντας παράλληλα πρόσθετη βοήθεια για τη μείωση της προσπάθειας που απαιτείται κατά την πρώτη εφαρμογή του Προτύπου. Οι τροποποιήσεις έχουν / δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες / εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις. (να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρία). Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)**

Τον Φεβρουάριο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού που αφορούν στις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών. Σκοπός των τροποποιήσεων είναι να βελτιώσουν τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών πολιτικών ώστε να παρέχουν πιο χρήσιμη πληροφόρηση στους επενδυτές και σε λοιπούς χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων. Πιο συγκεκριμένα, με βάση τις τροποποιήσεις απαιτείται η γνωστοποίηση σημαντικών πληροφοριών σχετικών με τις λογιστικές πολιτικές, αντί της γνωστοποίησης των σημαντικών λογιστικών πολιτικών. Οι τροποποιήσεις έχουν / δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες / εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις. (να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρία). Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 8 «Λογιστικές Πολιτικές, Αλλαγές στις Λογιστικές Εκτιμήσεις και Λάθη: Ορισμός των Λογιστικών Εκτιμήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)**

Τον Φεβρουάριο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού οι οποίες αποσαφηνίζουν τη διαφορά μεταξύ αλλαγής λογιστικής εκτίμησης και αλλαγής λογιστικής πολιτικής. Η διάκριση αυτή είναι σημαντική, καθώς η αλλαγή λογιστικής εκτίμησης εφαρμόζεται χωρίς αναδρομική ισχύ και μόνο για μελλοντικές συναλλαγές και άλλα μελλοντικά γεγονότα, εν αντιθέσει με την αλλαγή λογιστικής πολιτικής που έχει αναδρομική ισχύ και εφαρμόζεται σε συναλλαγές και άλλα γεγονότα του παρελθόντος. Οι τροποποιήσεις έχουν / δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες / εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις. (να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρία). Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος: Αναβαλλόμενος Φόρος σχετιζόμενος με Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις που προκύπτουν από μία Μεμονωμένη Συναλλαγή» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)**

Τον Μάιο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση στοχευμένων τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 12 προκειμένου να προσδιορίσει πώς οι οικονομικές οντότητες θα πρέπει να χειρίζονται τον αναβαλλόμενο φόρο που προκύπτει από συναλλαγές όπως οι μισθώσεις και οι υποχρεώσεις αποδέσμευσης – συναλλαγές για τις οποίες οι οικονομικές οντότητες αναγνωρίζουν ταυτόχρονα μία απαίτηση και μία υποχρέωση. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οικονομικές οντότητες απαλλάσσονται από την αναγνώριση αναβαλλόμενου φόρου όταν αναγνωρίζουν απαιτήσεις ή υποχρεώσεις για πρώτη φορά. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι η εν λόγω απαλλαγή δεν έχει εφαρμογή και οι οικονομικές οντότητες απαιτείται να αναγνωρίζουν αναβαλλόμενο φόρο στις συναλλαγές αυτές. Οι τροποποιήσεις έχουν / δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες / εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις. (να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρία). Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις: Πρώτη Εφαρμογή των ΔΠΧΑ 17 και ΔΠΧΑ 9 – Πληροφορίες Συγκριτικής Περιόδου» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2023)**

Τον Δεκέμβριο του 2021, το IASB προέβη στην έκδοση μίας τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στις απαιτήσεις μετάβασης στο ΔΠΧΑ 17 προκειμένου να αντιμετωπίσει ένα σημαντικό ζήτημα που σχετίζεται με τις προσωρινές λογιστικές αναντιστοιχίες μεταξύ των υποχρεώσεων από ασφαλιστικές συμβάσεις και των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού στη συγκριτική πληροφόρηση στα πλαίσια της πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» και του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Η τροποποίηση έχει σκοπό να βελτιώσει τη χρησιμότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που θα παρουσιάζεται στη συγκριτική περίοδο για τους χρήστες των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις έχουν / δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες / εταιρικές

Οικονομικές Καταστάσεις. (να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρία). Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

• **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»: Διεθνής Φορολογική Μεταρρύθμιση – Πρότυποι Κανόνες του Πυλώνα II (εφαρμόζεται άμεσα και για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν από την 01/01/2023)**

Τον Μάιο του 2023, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος» σχετικά με τους Κανόνες του Πυλώνα Δύο της Διεθνούς Φορολογικής Μεταρρύθμισης. Οι τροποποιήσεις εισήγαγαν: α) μια προσωρινή εξαίρεση από τις απαιτήσεις αναγνώρισης για τη λογιστικοποίηση των αναβαλλόμενων φόρων που προκύπτουν από την εφαρμογή της διεθνούς φορολογικής μεταρρύθμισης (Πυλώνας II) και β) πρόσθετες γνωστοποιήσεις για τις επηρεαζόμενες επιχειρήσεις. Οι οικονομικές οντότητες μπορούν να εφαρμόσουν άμεσα την προσωρινή εξαίρεση, αλλά οι γνωστοποιήσεις απαιτούνται για την ετήσια περίοδο που ξεκινά από την 1η Ιανουαρίου 2023 και μετά. Οι τροποποιήσεις έχουν / δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες / εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις. (να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρία). Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2023.

Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις: Υποχρέωση Μίσθωσης σε μία Πώληση και Επαναμίσθωση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2024)

Τον Σεπτέμβριο του 2022, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» με τις οποίες προστίθενται απαιτήσεις για τον τρόπο με τον οποίο μια εταιρεία λογιστικοποιεί μία πώληση και επαναμίσθωση (“sale and leaseback”) μετά την ημερομηνία της συναλλαγής. Η πώληση και επαναμίσθωση είναι μια συναλλαγή κατά την οποία, μια εταιρεία πουλά ένα περιουσιακό στοιχείο και μισθώνει το ίδιο περιουσιακό στοιχείο πίσω για μια χρονική περίοδο από τον νέο ιδιοκτήτη. Το ΔΠΧΑ 16 περιλαμβάνει απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό μίας πώλησης και επαναμίσθωσης κατά την ημερομηνία που πραγματοποιείται η συναλλαγή. Ωστόσο, το Πρότυπο δεν είχε προσδιορίσει τον τρόπο επιμέτρησης της συναλλαγής μετά την ημερομηνία αυτής. Οι εκδοθείσες τροποποιήσεις προστίθενται στις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 σχετικά με την πώληση και επαναμίσθωση, υποστηρίζοντας με τον τρόπο αυτό τη συνεπή εφαρμογή του λογιστικού προτύπου. Οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν θα αλλάξουν τον λογιστικό χειρισμό για μισθώσεις εκτός από αυτές που προκύπτουν από μία συναλλαγή πώλησης και επαναμίσθωσης. Ο Όμιλος / Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του / της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. (Να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρεία. Η αναφορά «αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία» θα πρέπει περιλαμβάνεται μόνο στις περιπτώσεις που έχει αξιολογηθεί και δεν αναμένεται να υπάρξει επίπτωση από την υιοθέτηση της τροποποίησης του Προτύπου). Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2024.

Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 «Ταξινόμηση Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2024)

Τον Ιανουάριο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 1 που επηρεάζουν τις απαιτήσεις για την παρουσίαση των υποχρεώσεων. Συγκεκριμένα, οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ένα από τα κριτήρια ταξινόμησης μιας υποχρέωσης ως μακροπρόθεσμη, την απαίτηση για μία οντότητα να έχει το δικαίωμα να αναβάλει τον διακανονισμό της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την περίοδο αναφοράς. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν: α) αποσαφήνιση ότι το δικαίωμα μίας οντότητας για αναβολή του διακανονισμού θα πρέπει να υφίσταται κατά την ημερομηνία αναφοράς, β) αποσαφήνιση ότι η ταξινόμηση της υποχρέωσης δεν επηρεάζεται από τις προθέσεις ή προσδοκίες της διοίκησης σχετικά με την εξάσκηση του δικαιώματος αναβολής του διακανονισμού, γ) επεξηγούν πώς οι συνθήκες δανεισμού επηρεάζουν την ταξινόμηση, και δ) αποσαφήνιση των απαιτήσεων σχετικά με την ταξινόμηση υποχρεώσεων μίας οντότητας που πρόκειται να ή ενδεχομένως να διακανονήσει μέσω έκδοσης ιδίων συμμετοχικών τίτλων. Επιπλέον, τον Ιούλιο του 2020, το IASB προέβη στην έκδοση μίας τροποποίησης για την αναβολή κατά ένα έτος της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της αρχικώς εκδοθείσας τροποποίησης στο ΔΛΠ 1, ως αποτέλεσμα της εξάπλωσης της πανδημίας του Covid-19. Ωστόσο, τον Οκτώβριο του 2022, το IASB εξέδωσε μία επιπλέον τροποποίηση που στοχεύει στη βελτίωση της πληροφόρησης που παρέχουν οι εταιρείες σχετικά με τις μακροπρόθεσμες δανειακές δεσμεύσεις. Το ΔΛΠ 1 απαιτεί από μία εταιρεία να ταξινομεί το δάνειο ως μακροπρόθεσμο μόνο εάν η εταιρεία μπορεί να αποφύγει τον διακανονισμό του δανείου εντός 12 μηνών μετά την ημερομηνία αναφοράς. Ωστόσο, η ικανότητα μίας εταιρείας να το πράξει εξαρτάται συχνά από τη συμμόρφωση με τις δεσμεύσεις του. Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 προσδιορίζουν ότι οι δεσμεύσεις που πρέπει να τηρούνται μετά την ημερομηνία αναφοράς δεν επηρεάζουν την ταξινόμηση του δανείου ως βραχυπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου κατά την ημερομηνία αναφοράς. Αντίθετα, οι τροποποιήσεις του προτύπου απαιτούν από μία εταιρεία να γνωστοποιεί πληροφορίες σχετικά με αυτές τις δεσμεύσεις

στις σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2024, με την πρόωρη υιοθέτησή τους να επιτρέπεται. Ο Όμιλος / Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του / της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. (Να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρεία. Η αναφορά «αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία» θα πρέπει περιλαμβάνεται μόνο στις περιπτώσεις που έχει αξιολογηθεί και δεν αναμένεται να υπάρχει επίπτωση από την υιοθέτηση της τροποποίησης του Προτύπου). Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2024.

2.3.2 Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7 «Κατάσταση Ταμειακών ροών» και στο ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις»: Ρυθμίσεις Χρηματοδότησης Προμηθευτή (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2024)**

Τον Μάιο του 2023, το Διεθνές Συμβούλιο Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε τροποποιήσεις (“Supplier Finance Arrangements”), οι οποίες τροποποίησαν το ΔΛΠ 7 «Κατάσταση Ταμειακών Ροών» και το ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις». Το IASB εξέδωσε τις Ρυθμίσεις Χρηματοδότησης Προμηθευτή απαιτώντας από μια οικονομική οντότητα να παρέχει επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις σχετικά με τις ρυθμίσεις χρηματοδότησης προμηθευτή. Οι τροποποιήσεις απαιτούν επιπλέον γνωστοποιήσεις που συμπληρώνουν τις υπάρχουσες γνωστοποιήσεις στα δύο αυτά πρότυπα. Οι εν λόγω γνωστοποιήσεις έχουν ως σκοπό να βοηθήσουν τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων α) να αξιολογήσουν τον τρόπο που οι ρυθμίσεις χρηματοδότησης προμηθευτή επηρεάζουν τις υποχρεώσεις και τις ταμειακές ροές μιας οικονομικής οντότητας, και β) να κατανοήσουν την επίδραση των ρυθμίσεων χρηματοδότησης προμηθευτή στους κινδύνους ρευστότητας και πώς θα μπορούσε να επηρεαστεί η οικονομική οντότητα εάν τα εν λόγω χρηματοοικονομικά εργαλεία δεν είναι πλέον διαθέσιμα. Οι τροποποιήσεις στο IAS 7 και το IFRS 7 ισχύουν για τη λογιστική περίοδο από την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2024. Ο Όμιλος / Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του / της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. (Να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρεία. Η αναφορά «αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία» θα πρέπει περιλαμβάνεται μόνο στις περιπτώσεις που έχει αξιολογηθεί και δεν αναμένεται να υπάρχει επίπτωση από την υιοθέτηση της τροποποίησης του Προτύπου). Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 21 «Οι επιδράσεις μεταβολών των τιμών συναλλάγματος»: Έλλειψη Ανταλλαξιμότητας (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2025)**

Τον Αύγουστο του 2023, το Διεθνές Συμβούλιο Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 21 «Οι επιδράσεις μεταβολών των τιμών συναλλάγματος» με τις οποίες απαιτείται από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν πιο χρήσιμες πληροφορίες στις οικονομικές τους καταστάσεις όταν ένα νόμισμα δεν μπορεί να ανταλλαχθεί σε ένα άλλο νόμισμα. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν την εισαγωγή του ορισμού της ανταλλαξιμότητας ενός νομίσματος, καθώς και τη διαδικασία με την οποία η οικονομική οντότητα θα πρέπει να αξιολογεί αυτήν την ανταλλαξιμότητα. Επιπρόσθετα, οι τροποποιήσεις παρέχουν καθοδήγηση αναφορικά με το πώς πρέπει η οικονομική οντότητα να υπολογίζει την συναλλαγματική ισοτιμία (spot rate) στις περιπτώσεις όπου το νόμισμα δεν είναι ανταλλάξιμο και απαιτούν πρόσθετες γνωστοποιήσεις σε περιπτώσεις όπου μια οικονομική οντότητα έχει υπολογίσει μια συναλλαγματική ισοτιμία λόγω έλλειψης ανταλλαξιμότητας. Οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 21 ισχύουν για τη λογιστική περίοδο από την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2025. Ο Όμιλος / Η Εταιρεία θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του / της Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. (Να προσαρμοστεί στον κάθε Όμιλο/Εταιρεία. Η αναφορά «αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία» θα πρέπει περιλαμβάνεται μόνο στις περιπτώσεις που έχει αξιολογηθεί και δεν αναμένεται να υπάρχει επίπτωση από την υιοθέτηση της τροποποίησης του Προτύπου). Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βασικές Λογιστικές Πολιτικές

2.4 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε μια επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη επιχείρηση.

2.4.1 Αρχική αναγνώριση

Η Τράπεζα αναγνωρίζει τα χρηματοοικονομικά μέσα ως στοιχεία ενεργητικού ή υποχρεώσεων εφόσον καθίσταται αντισυμβαλλόμενο μέρος που αποκτά δικαιώματα ή αναλαμβάνει υποχρεώσεις βάσει των συμβατικών όρων του χρηματοοικονομικού μέσου. Η Τράπεζα, κατά την αρχική αναγνώριση, αποτιμά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους.

2.4.2 Μεταγενέστερη αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά μέσα της Τράπεζας ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες με βάση την ουσία της σύμβασης και το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει μια νέα προσέγγιση για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση των στοιχείων αυτών βασίζεται στο επιχειρηματικό μοντέλο που χρησιμοποιεί η οικονομική οντότητα για τη διαχείρισή τους και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ρών τους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ταξινομούνται σε μια από τις εξής τρεις κατηγορίες: στο αποσβέσιμο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος, εάν κατέχονται ως μέρος ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι η διακράτηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού προκειμένου να εισπράττονται οι συμβατικές ταμειακές ροές τους και οι συμβατικές αυτές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (solely payments of principle and interest – SPPI). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, εάν κατέχονται ως μέρος ενός επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος είναι τόσο η είσπραξη των συμβατικών ταμειακών ρών όσο και η πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και οι συμβατικές αυτές ταμειακές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων. Σε κάθε άλλη περίπτωση, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Μια οικονομική οντότητα δύναται κατά την αρχική αναγνώριση να προσδιορίσει ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ως επιμετρώμενο στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, εάν αυτό εξαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική ανακολουθία. Επιπροσθέτως, κατά την αρχική αναγνώριση, μια οικονομική οντότητα δύναται αμετακλήτως να επιλέξει να παρουσιάζει στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση τις μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία μιας επένδυσης σε συμμετοχικό τίτλο, ο οποίος δεν προορίζεται για εμπορική εκμετάλλευση. Η εν λόγω επιλογή πραγματοποιείται για κάθε συμμετοχικό τίτλο ξεχωριστά.

Αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αυτές αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος.

Αξιολόγηση επιχειρηματικού μοντέλου

Το επιχειρηματικό μοντέλο αντανακλά τον τρόπο με τον οποίο η Τράπεζα διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού προκειμένου αυτά να δημιουργήσουν ταμειακές ροές. Δηλαδή, το επιχειρηματικό μοντέλο προσδιορίζει το εάν οι ταμειακές ροές θα προκύψουν είτε από την αποκλειστική είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών είτε από την πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού ή και από τα δύο. Η προσέγγιση της Τράπεζας είναι να διενεργήσει την αξιολόγηση σύμφωνα με το λειτουργικό της μοντέλο και τον τρόπο παροχής πληροφοριών στα βασικά μέλη της Διοίκησης.

Αξιολόγηση SPPI (αξιολόγηση συμβατικών ταμειακών ρών που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων)

Κατά την αξιολόγηση εάν οι συμβατικές ροές αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων, η Τράπεζα λαμβάνει υπόψη εάν οι εν λόγω ροές είναι συνεπείς με μια βασική δανειακή σύμβαση, δηλαδή τα βασικά στοιχεία του

επιτοκίου αφορούν στο αντάλλαγμα για την αξία του χρήματος στο χρόνο, στον πιστωτικό κίνδυνο, άλλους βασικούς κινδύνους δανεισμού καθώς και σε ένα περιθώριο κέρδους. Επίσης, διενεργείται αξιολόγηση για το εάν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού περιλαμβάνει κάποιο συμβατικό όρο που θα μπορούσε να αλλάξει το ποσό ή τη χρονική στιγμή των συμβατικών ταμειακών ροών με τέτοιο τρόπο, που η ανωτέρω προϋπόθεση δε θα ίσχυε.

Απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (ΑΠΖ) σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 απαιτεί τη χρήση σύνθετων μοντέλων καθώς και σημαντικό αριθμό εκτιμήσεων και παραδοχών σχετικά με τις οικονομικές συνθήκες στο μέλλον και την πιστωτική συμπεριφορά.

Κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων που περιλαμβάνονται στο πεδίο των αρχών απομείωσης, η Τράπεζα αναγνωρίζει πρόβλεψη για ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο ίση με τις αναμενόμενες ζημιές για 12 μήνες («12-month expected losses»), οι οποίες ορίζονται ως το τμήμα των ΑΠΖ το οποίο απορρέει από γεγονότα αθέτησης τα οποία είναι πιθανά μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο. Μεταγενέστερα, για τα χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά μετά την αρχική τους αναγνώριση, αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις ΑΠΖ για τη συνολική διάρκεια τη ζωής τους («lifetime expected losses») η οποία προκύπτει από γεγονότα αθέτησης που είναι πιθανά για όλη την αναμενόμενη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού για τα οποία αναγνωρίζεται πρόβλεψη απομείωσης ίση με τις ΑΠΖ 12 μηνών θεωρούνται ότι βρίσκονται στο Στάδιο 1, εκείνα για τα οποία έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση εισέρχονται στο Στάδιο 2, ενώ τα απομειωμένα (credit impaired) μεταβαίνουν στο Στάδιο 3.

Κατάταξη ανοιγμάτων σε στάδια

Η Τράπεζα διακρίνει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού σε εκείνα που επιμετρώνται με βάση τις ΑΠΖ 12 μηνών (Στάδιο 1) και σε εκείνα για τα οποία αναγνωρίζονται ΑΠΖ για όλη τη διάρκεια της ζωής τους (Στάδιο 2 και 3) ανάλογα με το εάν έχει υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, όπως προκύπτει από τον κίνδυνο αθέτησης των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού από την αρχική τους αναγνώριση.

Για να ορίσει τον κίνδυνο αθέτησης, η Τράπεζα εφαρμόζει τον ορισμό της αθέτησης για λογιστικούς σκοπούς με βάση:

- το αντικειμενικό κριτήριο των 90 ημερών καθυστέρησης, και
- τα κριτήρια που αφορούν στην ένδειξη αδυναμίας πληρωμής (unlikeliness to pay)

Η Τράπεζα εναρμόνισε τον ορισμό του Σταδίου 3 για σκοπούς χρηματοοικονομικής πληροφόρησης με τον ορισμό Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (“MEA”) που χρησιμοποιείται για εποπτικούς σκοπούς. Συνεπώς, σύμφωνα με την Πολιτική Προβλέψεων της Τράπεζας ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ως απομειωμένο (credit impaired) και ταξινομείται στο Στάδιο 3 όταν χαρακτηρίζεται ως MEA.

Η Τράπεζα, σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που έχουν αναγνωριστεί στο Στάδιο 3, θα αναγνωρίσει έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο (EIR), επί της καθαρής λογιστικής αξίας. Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία παρουσίασαν σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση θα κατατάσσονται στο Στάδιο 2. Για να αξιολογήσει εάν ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού έχει υποστεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική του αναγνώριση, η Τράπεζα έκανε χρήση διαφόρων κριτηρίων τα οποία περιλαμβάνουν:

- ρυθμίσεις (forbearance),
- όριο 30 ημερών καθυστέρησης (backstop indicator) και
- ανοίγματα αυξημένης εποπτείας (Watchlist)

Η Τράπεζα, σε ό,τι αφορά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που κατατάσσονται στο Στάδιο 1 και 2, θα αναγνωρίσει έσοδα από τόκους εφαρμόζοντας το πραγματικό επιτόκιο (EIR) επί της μεικτής λογιστικής τους αξίας.

Όταν τα κριτήρια ταξινόμησης στο Στάδιο 2 δεν πληρούνται και ταυτόχρονα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού δεν είναι απομειωμένα, θα αναταξινομούνται στο Στάδιο 1. Επιπλέον, μεταγενέστερες μεταφορές από το Στάδιο 3 στο Στάδιο 2 θα λάβουν χώρα για εκείνα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού τα οποία παύουν να θεωρούνται απομειωμένα με βάση την αξιολόγηση όπως αυτή περιγράφεται παραπάνω.

Επιμέτρηση αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Όπως περιγράφηκε παραπάνω, εάν ο πιστωτικός κίνδυνος ενός χρηματοοικονομικού μέσου δεν έχει αυξηθεί σημαντικά κατά την ημερομηνία αναφοράς σε σύγκριση με την ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης, τότε η πρόβλεψη ζημίας επιμετράται ως ένα ποσό ίσο με τις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για 12 μήνες. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές δωδεκαμήνου, ορίζονται ως το τμήμα των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών το οποίο απορρέει από

γεγονότα αθέτησης τα οποία είναι πιθανά μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο μετά την ημερομηνία αναφοράς και είναι ίσες με τις αναμενόμενες υστερήσεις των ταμειακών ροών (cash shortfalls) κατά τη διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή ομάδας αυτών, λόγω της πιθανότητας εμφάνισης ζημιολογών γεγονότων εντός των επόμενων 12 μηνών.

Σε περιπτώσεις όπου κατά την ημερομηνία αναφοράς έχει επέλθει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών θα διενεργείται για τη συνολική διάρκεια της ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου. Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη συνολική διάρκεια της ζωής ορίζονται οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που προκύπτουν από όλα τα πιθανά γεγονότα αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου.

Το ποσό της επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών αντιπροσωπεύει μία σταθμισμένη, βάσει πιθανοτήτων, μέση εκτίμηση που θα λαμβάνει υπόψη την αξία του χρήματος στο χρόνο. Ως πιστωτική ζημία ορίζεται η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που είναι απαιτητές από τη Τράπεζα σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του χρηματοοικονομικού στοιχείου και των ταμειακών ροών που η Τράπεζα προσδοκά ότι θα εισπράξει (cash shortfalls) προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο (EIR) του στοιχείου του ενεργητικού. Για την επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, πληροφορίες για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες καθώς και λογικές και βάσιμες προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες λαμβάνονται υπόψη.

Για τους σκοπούς επιμέτρησης των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η Τράπεζα θα εκτιμήσει τις αναμενόμενες υστερήσεις των ταμειακών ροών (cash shortfalls) από όλες τις πιθανές πηγές λαμβάνοντας υπόψη τις ταμειακές ροές από τις εξασφαλίσεις ή άλλες τεχνικές μείωσης του πιστωτικού κινδύνου που εμπεριέχονται στους συμβατικούς όρους και τα οποία δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά. Στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού με εξασφαλίσεις, η εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών που σχετίζονται με την εξασφάλιση αποτυπώνει το ποσό των ταμειακών ροών και τη χρονική στιγμή που αυτές αναμένεται να εισπραχθούν από τη διαδικασία πλειστηριασμού μετά την αφαίρεση των προεξοφλημένων εξόδων εκποίησης της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από το εάν ο πλειστηριασμός είναι πιθανός.

Η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για μεγάλα απομειωμένα δάνεια, τα οποία υπερβαίνουν τα προκαθορισμένα όρια που τίθενται σύμφωνα με την πολιτική διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας, γίνεται σε ατομική βάση. Για τα υπόλοιπα ανοίγματα η επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών γίνεται σε συλλογική βάση. Η εν λόγω επιμέτρηση περιλαμβάνει συγκεκριμένα στοιχεία των δανειοληπτών, ιστορικά δεδομένα πιστωτικών ζημιών και πληροφόρηση σχετικά με μελλοντικά μακροοικονομικά στοιχεία.

Βασικές παράμετροι προσδιορισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών

Ο υπολογισμός των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών βασίζεται στις καμπύλες της πιθανότητας αθέτησης (probability of default - PD), της ζημιάς ως ποσοστό του χρηματοδοτικού ανοίγματος δεδομένης της αθέτησης (loss given default - LGD), της έκθεσης κατά την αθέτηση (exposure at default - EAD) και άλλων παραμέτρων όπως τον συντελεστή μετατροπής των εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε πιστωτικά ανοίγματα (credit conversion factor - CCF). Γενικά, η Τράπεζα αντλεί αυτές τις παραμέτρους από εσωτερικώς αναπτυγμένα στατιστικά μοντέλα, ιστορικά δεδομένα συγκεκριμένης χρονικής στιγμής (point-in-time) και παρατηρήσεις, αξιοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές που έχει αναπτύξει σχετικά με το κανονιστικό πλαίσιο και τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου.

Η πιθανότητα αθέτησης (PD) εκφράζει την πιθανότητα ένας οφειλέτης να αθετήσει τις δανειακές του υποχρεώσεις είτε στο διάστημα των επόμενων δώδεκα μηνών είτε κατά την εναπομείνουσα διάρκεια της οφειλής του. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, η Τράπεζα κάνει χρήση αμερόληπτων point-in-time PDs και ενσωματώνει μελλοντική πληροφόρηση και μακροοικονομικά σενάρια.

Η έκθεση κατά την αθέτηση υποχρέωσης (EAD) ορίζεται ως η εκτίμηση του χρηματοδοτικού ανοίγματος σε περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης του οφειλέτη. Το EAD ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού εκφράζει την λογιστική του αξία (gross carrying amount) σε περίπτωση αθέτησης πληρωμής. Για την εκτίμηση του EAD, η Τράπεζα χρησιμοποιεί ιστορικές παρατηρήσεις και μακροπρόθεσμες προβλέψεις για να αποτυπώσει πληρωμές κεφαλαίου και τόκων καθώς και πιθανές εκταμειώσεις δανειακών δεσμεύσεων.

Η ζημία δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (LGD) εκφράζει την έκταση της ζημιάς που η Τράπεζα αναμένει για ανοίγματα τα οποία είναι σε κατάσταση αθέτησης και ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών κι εκείνων που η Τράπεζα προσδοκά να εισπράξει συμπεριλαμβανομένων των ποσών από τη ρευστοποίηση

εξασφαλίσεων. Το LGD, το οποίο εκφράζεται συνήθως ως ποσοστό του EAD, διαφέρει σύμφωνα με τον τύπο του αντισυμβαλλόμενου, τον τύπο και την προτεραιότητα της απαίτησης, την ύπαρξη εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών ενισχύσεων.

Ο συντελεστής μετατροπής (CCF) χρησιμοποιείται για την μετατροπή των πιστωτικών γραμμών και άλλων εκτός ισολογισμού ανοιγμάτων σε EAD ποσά και εκφράζει το τμήμα των μη εκταμειυμένων ανοιγμάτων τα οποία αναμένεται να εκταμειευτούν πριν την εκδήλωση του γεγονότος αθέτησης.

Μελλοντική πληροφόρηση (forward looking information)

Η Τράπεζα ενσωματώνει μελλοντική πληροφόρηση κατά την επιμέτρηση των αναμενομένων πιστωτικών ζημιών. Η Τράπεζα αξιολογεί ένα εύρος μελλοντικών οικονομικών σεναρίων με σκοπό την επίτευξη της εκτίμησης των αναμενομένων πιστωτικών ζημιών η οποία θα αντικατοπτρίζει ένα ποσό που έχει καθοριστεί αμερόληπτα και έχει σταθμιστεί βάσει πιθανοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα κάνει χρήση τριών μακροοικονομικών σεναρίων κατ'ελάχιστον (δηλαδή το βασικό, το δυσμενές και το αισιόδοξο) λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές πιθανότητες πραγματοποίησης του καθενός εκ των σεναρίων. Το βασικό σενάριο αποτελεί και το πιο πιθανό σενάριο και θα εναρμονιστεί με την πληροφόρηση που χρησιμοποιεί η Τράπεζα για σκοπούς στρατηγικού σχεδιασμού και προϋπολογισμού (budgeting).

2.4.3 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Οι υποχρεώσεις αυτές εκτοκίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και πελάτες, οι ομολογίες εκδόσεώς μας και οι λουιές δανειακές υποχρεώσεις.

2.4.4 Μέθοδοι προσδιορισμού της εύλογης αξίας

Για την απεικόνιση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων σε εύλογες αξίες χρησιμοποιήθηκαν οι τρέχουσες τιμές της αγοράς για κάθε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο. Για όσα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της Τράπεζας οι τρέχουσες αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες, οι αξίες προέκυψαν βάσει μεθόδων εκτίμησης και δεν διαφέρουν σημαντικά από τις αξίες με τις οποίες εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις.

2.4.5 Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Η Τράπεζα προβαίνει στη διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού όταν:

- έχουν λήξει οι ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών στοιχείων,
- μεταβιβάζει το συμβατικό δικαίωμα είσπραξης των ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και ταυτόχρονα μεταβιβάζει τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από αυτά,
- δάνεια ή επενδύσεις σε αξιόγραφα καθίστανται ανεπίδεκτα εισπράξεως, οπότε και τα διαγράφει.

2.4.6 Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Η Τράπεζα διακόπτει την αναγνώριση μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης όταν αυτή συμβατικά εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Στις περιπτώσεις διακοπής αναγνώρισης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας μίας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που εξοφλείται ή μεταβιβάζεται σε ένα άλλο μέρος και του τιμήματος που καταβάλλεται, συμπεριλαμβανομένων και των μεταβιβαζόμενων εκτός μετρητών περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθέντων υποχρεώσεων, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.4.7 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων εμφανίζονται συμψηφιστικά στην Κατάσταση Καθαρής Θέσης, μόνο σε περιπτώσεις όπου η Τράπεζα έχει νομικά το δικαίωμα και την πρόθεση να προβεί σε ταυτόχρονο διακανονισμό τους ή σε διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από το συμψηφισμό τους.

2.5 Μετατροπή σε ξένο νόμισμα

Οι Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το συναλλακτικό και λειτουργικό νόμισμα της Τράπεζας. Κατά τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων, τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού μετατρέπονται σε Ευρώ με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο εθνικό νόμισμα, με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές, οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της χρήσης και από την μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών

στοιχείων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες, κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.6 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα οικόπεδα, τα κτίρια των Κεντρικών Υπηρεσιών και των Καταστημάτων, οι δαπάνες προσηκών και βελτιώσεων σε μισθωμένα ακίνητα, και ο κινητός εξοπλισμός, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούνται.

Τόσο τα ακίνητα όσο και ο κινητός εξοπλισμός αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσεώς τους, προσαυξημένο με τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους.

Μετά την αρχική αναγνώριση αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν συσσωρευμένες ζημιές από την απομείωση της αξίας τους. Μεταγενέστερες δαπάνες επαυξάνουν την αξία του παγίου ή αναγνωρίζονται ως ξεχωριστό πάγιο, μόνο όταν είναι πολύ πιθανό να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη ενώ δαπάνες επισκευών και συντηρήσεων επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται. Οι αποσβέσεις των κτιρίων και του εξοπλισμού διενεργούνται στο κόστος κτήσεως μείον την υπολειμματική τους αξία, και υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους.

Η ωφέλιμη ζωή ανά κατηγορία παγίων έχει καθορισθεί ως εξής:

Κτίρια	40	έτη
Εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα	3-10	έτη
Προσθήκες και βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα	Διάρκεια μίσθωσης	

Οι εδαφικές εκτάσεις δεν αποσβένονται. Εξετάζονται όμως για τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Κατά την πώληση ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας, καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές, στα αποτελέσματα. Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της χρήσης που αφορούν.

2.7 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή η Τράπεζα έχει εντάξει τα προγράμματα λογισμικού, τα οποία αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες απομειώσεις. Το κόστος προγραμμάτων λογισμικού που αποκτώνται με αγορά περιλαμβάνει την τιμή αγοράς και κάθε άμεσα επιρριπτό κόστος προετοιμασίας του λογισμικού για την προοριζόμενη χρήση του, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών του προσωπικού και των εξειδικευμένων επαγγελματιών.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των προγραμμάτων, την οποία η Τράπεζα έχει καθορίσει σε 1 έως 15 έτη.

Οι αποσβέσεις των άυλων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο. Όλα τα άυλα πάγια εξετάζονται για τυχόν απομείωση της αξίας τους. Για τα άυλα στοιχεία η Τράπεζα δεν υπολογίζει υπολειμματική αξία.

Τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού αναγνωρίζονται αρχικά σε αξία ίση με το άθροισμα των εξόδων που πραγματοποιήθηκαν από την ημερομηνία που το στοιχείο ικανοποιεί τα κριτήρια αναγνώρισης. Όταν δεν μπορεί να αναγνωρισθεί άυλο περιουσιακό στοιχείο, τα έξοδα ανάπτυξης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα την περίοδο που πραγματοποιήθηκαν. Τα έξοδα έρευνας καταχωρούνται ως έξοδο όταν πραγματοποιούνται. Εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό που προκύπτει από έξοδα ανάπτυξης που έχουν πραγματοποιηθεί σε μεμονωμένο έργο αναγνωρίζονται όταν η Τράπεζα μπορεί να αποδείξει:

- ότι διαθέτει την τεχνολογική δυνατότητα να ολοκληρώσει το εσωτερικώς δημιουργούμενο λογισμικό ώστε να καταστεί διαθέσιμο για χρήση
- την πρόθεση της να το ολοκληρώσει και να χρησιμοποιήσει το στοιχείο
- την ικανότητα της να χρησιμοποιεί το στοιχείο
- πως το στοιχείο θα δημιουργήσει μελλοντικά οικονομικά οφέλη
- ότι διαθέτει επαρκείς τεχνολογικούς και οικονομικούς πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και της χρήσης του στοιχείου και
- την ικανότητα να επιμετρά αξιόπιστα τα έξοδα κατά την ανάπτυξη του στοιχείου.

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα εσωτερικώς δημιουργούμενα στοιχεία λογισμικού καταχωρούνται στο κόστος κτήσεως τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις της αξίας τους.

2.8 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης παρά μέσω συνεχόμενης χρήσης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση.

Για να ταξινομηθούν ως τέτοια, τα περιουσιακά στοιχεία (ή ομάδες στοιχείων) πρέπει να είναι διαθέσιμα για άμεση πώληση στην τρέχουσα κατάστασή τους και η πώλησή τους πρέπει να είναι πολύ πιθανή.

Η Διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί για την πώληση, η οποία θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημερομηνία ταξινόμησης των περιουσιακών στοιχείων (ή ομάδων στοιχείων) ως στοιχείων προοριζόμενων προς πώληση, υπό τις εξαιρέσεις του ΔΠΧΑ 5 και οι ενέργειες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της πώλησης θα πρέπει να υποδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανό να γίνουν σημαντικές μεταβολές στο πρόγραμμα ή το πρόγραμμα να ανακληθεί. Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως μη κυκλοφορούντα στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης και απεικονίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία. Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ακόμα και στην περίπτωση της αναπροσαρμογής. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επανεπιμετρήσεις. Αν η Τράπεζα έχει κατατάξει περιουσιακό στοιχείο (ή ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση, αλλά δεν πληρούνται πλέον τα κριτήρια για την ταξινόμηση ως τέτοιο, η Τράπεζα παύει να ταξινομεί το περιουσιακό στοιχείο (ή την ομάδα στοιχείων) ως προοριζόμενο προς πώληση.

Η Τράπεζα επιμετρά το μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο που παύει να ταξινομείται ως προοριζόμενο προς πώληση (ή που παύει να συμπεριλαμβάνεται σε ομάδα στοιχείων που προορίζεται προς πώληση) στην χαμηλότερη αξία μεταξύ:

- α. της λογιστικής αξίας πριν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση, προσαρμοσμένη με τυχόν αποσβέσεις ή αναπροσαρμογές που θα είχαν αναγνωριστεί αν το περιουσιακό στοιχείο (ή η ομάδα στοιχείων) δεν είχε ταξινομηθεί ως προοριζόμενο προς πώληση και
- β. του ανακτήσιμου ποσού του κατά την ημερομηνία της μεταγενέστερης απόφασης να μην πωληθεί.

2.9 Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα τα οποία κατέχονται για εκμίσθωση ή για απόκτηση υπεραξίας ή και για τα δύο κατατάσσονται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν οικοπέδα, κτίρια ή τμήματα κτιρίων.

Οι επενδύσεις αρχικά καταχωρούνται στο κόστος, συμπεριλαμβανομένου των εξόδων συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώριση επιμετρούνται στην εύλογη αξία, όπως αυτή εκτιμάται από ανεξάρτητους εκτιμητές. Κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από τη μεταβολή στην εύλογη αξία συμπεριλαμβάνεται στο καθαρό κέρδος ή ζημιά της περιόδου που προκύπτει.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται στη λογιστική αξία του ακινήτου, μόνο όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οφέλη τα οποία σχετίζονται με το ακίνητο θα εισρεύσουν και το κόστος τους μπορεί να αποτιμηθεί με αξιοπιστία. Εάν μια επένδυση σε ακίνητο μετατραπεί σε ιδιοχρησιμοποιούμενη κατατάσσεται στα ενσώματα πάγια.

2.10 Περιουσιακά Στοιχεία από Πλειστηριασμούς

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς περιλαμβάνουν κυρίως ακίνητα, τα οποία αποκτώνται από την Τράπεζα, μέσω της διαδικασίας πλειστηριασμού, προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση απαιτήσεών της. Τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες συναλλαγής και περιλαμβάνονται είτε στις Επενδύσεις σε ακίνητα είτε στα Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού ανάλογα με τη χρήση των ακινήτων και το σκοπό διακράτησης. Όσα ακίνητα κατατάσσονται στα Λοιπά στοιχεία Ενεργητικού, μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία, μεταξύ της λογιστικής και της εκτιμώμενης ρευστοποιήσιμης αξίας τους μείον τα έξοδα πώλησης. Τα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τις διαφορές αποτίμησης την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς, καταχωρούνται στο κονδύλι "Λοιπά Έσοδα".

2.11 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων, η Τράπεζα εξετάζει τη λογιστική αξία των ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να προσδιορίσει, αν υπάρχει ένδειξη ότι τα περιουσιακά στοιχεία έχουν

υποστεί ζημιά απομείωσης, οπότε και εκτιμάται το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Τράπεζα εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών, στην οποία το περιουσιακό στοιχείο ανήκει. Η ανακτήσιμη αξία, είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας σε χρήση. Για τον υπολογισμό της αξίας σε χρήση του περιουσιακού στοιχείου, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

Αν το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), εκτιμάται ότι είναι μικρότερο από τη λογιστική αξία του, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), μειώνεται μέχρι το ανακτήσιμο ποσό. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Όταν μεταγενέστερα, μια ζημιά απομείωσης αναστραφεί, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών), αυξάνεται μέχρι την μικρότερη αξία μεταξύ της αναθεωρημένης εκτιμώμενης ανακτήσιμης αξίας του και της λογιστικής αξίας, που θα είχε προσδιοριστεί εάν δεν είχε αναγνωρισθεί καμιά ζημιά απομείωσης της αξίας του περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών) στα προηγούμενα έτη. Η αναστροφή της ζημιάς απομείωσης, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.12 Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται:

- Το ταμείο
- Οι καταθέσεις στις κεντρικές τράπεζες

2.13 Φόρος Εισοδήματος και Αναβαλλόμενη Φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο τρέχων φόρος της χρήσεως περιλαμβάνει τον αναμενόμενο να πληρωθεί φόρο επί του φορολογητέου εισοδήματος της κλειόμενης χρήσεως, βάσει των φορολογικών συντελεστών που ισχύουν κατά την ημερομηνία συντάξεως των οικονομικών καταστάσεων.

Αναβαλλόμενος φόρος είναι ο φόρος που θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί στο μέλλον και σχετίζεται με λογιστικές πράξεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της κλειόμενης χρήσεως αλλά θεωρούνται φορολογητέα έσοδα ή εκπεστέα έξοδα μελλοντικών χρήσεων. Υπολογίζεται επί των προσωρινών διαφορών μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων και της αντίστοιχης λογιστικής τους αξίας.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και νόμους) που έχουν θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν πιθανολογούνται μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, από τα οποία παρέχεται η δυνατότητα να εκπέσουν οι αντίστοιχες προσωρινές διαφορές. Ο φόρος εισοδήματος, τρέχων και αναβαλλόμενος, καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός εάν αφορά σε στοιχεία που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στην καθαρή θέση οπότε και ο φόρος που αναλογεί σε αυτά καταχωρείται απευθείας στην καθαρή θέση.

2.14 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και λοιπά δανειακά κεφάλαια

Οι υποχρεώσεις από έκδοση πιστωτικών τίτλων και λοιπών δανειακών κεφαλαίων λογιστικοποιούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους (έσοδα από την έκδοσή τους, μείον τα πραγματοποιηθέντα έξοδα έκδοσής τους). Μετά την αρχική αναγνώριση, οι πιστωτικοί τίτλοι και τα δανειακά κεφάλαια, απεικονίζονται στο αποσβέσιμο κόστος. Όποια διαφορά, μεταξύ του εσόδου από την έκδοση (μείον το κόστος έκδοσης) και της αξίας αποπληρωμής, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα για όλη τη διάρκεια των τίτλων, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις από τίτλους και δανειακά κεφάλαια της Τράπεζας περιλαμβάνουν ομολογιακά δάνεια μειωμένης εξασφάλισης.

2.15 Παροχές στο Προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό), σε χρήμα και σε είδος, αναγνωρίζονται ως έξοδα όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

Τυχόν ανεξόφλητο ποσό, καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, ο Οργανισμός αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο), μόνο κατά την έκταση που η προκαταβολή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές προς εργαζομένους κατά και μετά την έξοδο από την υπηρεσία: Η Τράπεζα καταβάλλει εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους, κατά και μετά την έξοδό τους από την υπηρεσία. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών και παρέχουν εφάπαξ αποζημιώσεις, κατά την έξοδο από την υπηρεσία, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές υγειονομικής περίθαλψης.

i) Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων παροχών, ορίζεται το πρόγραμμα στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας ή ο μισθός. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης, είναι ίση με την παρούσα αξία των παροχών κατά την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων, μειούμενης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, μετά από προσαρμογή για μη αναγνωρισθέντα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες αναγνωρίζονται στο σύνολο τους στην κατάσταση λοιπών συνολικών εισοδημάτων όταν προκύπτουν.

Η υποχρέωση της χρηματοδότησης εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους και εγκεκριμένους αναλογιστές, με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές, προεξοφλημένες με το επιτόκιο κρατικών ομολόγων με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης.

ii) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένης εισφοράς, ορίζεται το πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο, χωρίς καμία άλλη νομική ή συμβατική υποχρέωση για κάλυψη ελλειμμάτων του Ταμείου. Οι εισφορές του Οργανισμού στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών, καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της χρήσης που αφορούν και περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Αμοιβές και έξοδα προσωπικού».

2.16 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Οι προβλέψεις, διενεργούνται όταν η Τράπεζα έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων και είναι πιθανό ότι η Τράπεζα θα αναγκασθεί να διακανονίσει αυτήν την υποχρέωση. Οι προβλέψεις επιμετρούνται με την καλύτερη εκτίμηση της Διοίκησης, επισκοπούνται κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται, προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης στην οποία αναμένεται να διακανονισθεί η υποχρέωση.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις, δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκρών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

2.17 Καθαρή Θέση

Αρχές διάκρισης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδονται για την άντληση κεφαλαίων κατατάσσονται ως στοιχεία της καθαρής θέσεως εφόσον, βάσει της ουσίας της συμβάσεως, η Τράπεζα δεν αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση για καταβολή μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή για ανταλλαγή χρηματοοικονομικών στοιχείων με όρους πιθανά δυσμενείς για αυτήν.

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των μεριδιούχων της Συνεταιριστικής Τράπεζας ρυθμίζονται από το Ν. 1667/1986, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4340/2015, από τις αποφάσεις των οργάνων της Τράπεζας και από το καταστατικό της, το οποίο δεν περιέχει διατάξεις περισσότερο περιοριστικές απ' αυτές που προβλέπει ο Νόμος.

Με βάση τη Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 2: «Μερίδες μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες και όμοια μέσα», πολλά χρηματοοικονομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των μερίδων μελών σε συνεταιριστικές οικονομικές οντότητες, έχουν χαρακτηριστικά ιδίων κεφαλαίων, όπως τα δικαιώματα ψήφου και το δικαίωμα συμμετοχής σε διανομές μερισμάτων. Κάποια χρηματοοικονομικά μέσα δίδουν στον κάτοχο το δικαίωμα να ζητήσει την εξόφληση έναντι μετρητών ή άλλου χρηματοοικονομικού μέσου, αλλά δύνανται να περιλαμβάνουν ή να υπόκεινται σε περιορισμούς, σχετικά με το αν τα χρηματοοικονομικά μέσα θα εξοφληθούν. Ανάλογα με τους όρους εξόφλησης καθορίζεται αν τα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται ως ίδια κεφάλαια ή χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το συμβατικό δικαίωμα του κατόχου ενός χρηματοοικονομικού μέσου να ζητήσει την εξόφληση, δεν προϋποθέτει, από μόνο του, την κατάταξη του χρηματοοικονομικού μέσου ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Μάλλον, η οικονομική οντότητα πρέπει

να λάβει υπόψη όλους τους όρους και τις προϋποθέσεις του χρηματοοικονομικού μέσου για τον προσδιορισμό της κατάταξής του ως χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ίδια κεφάλαια. Στους όρους και προϋποθέσεις περιλαμβάνονται σχετικοί τοπικοί Νόμοι, κανονισμοί και το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, που ισχύει κατά την ημερομηνία της κατάταξης, αλλά όχι οι αναμενόμενες μελλοντικές τροποποιήσεις εκείνων των Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού.

Ειδικότερα, οι μερίδες μελών θα κατατάσσονται ως ίδια κεφάλαια όταν: α) Η οικονομική οντότητα έχει άνευ όρων δικαίωμα να αρνηθεί να εξοφλήσει τις μερίδες των μελών και β) Οι τοπικοί Νόμοι ή οι κανονισμοί ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας δύνανται να επιβάλλουν διάφορες απαγορεύσεις στην εξόφληση των μερίδων των μελών, π.χ. άνευ όρων απαγορεύσεις ή απαγορεύσεις που βασίζονται σε κριτήρια ρευστότητας. Αν η εξόφληση απαγορεύεται ρητά από τους τοπικούς Νόμους ή τους κανονισμούς ή το καταστατικό της οικονομικής οντότητας, οι μερίδες των μελών θεωρούνται ίδια κεφάλαια. Ωστόσο, οι διατάξεις των τοπικών Νόμων, των κανονισμών ή του καταστατικού της οικονομικής οντότητας, που απαγορεύουν την εξόφληση, μόνο εφόσον πληρούνται (ή δεν πληρούνται) ορισμένες προϋποθέσεις, όπως οι περιορισμοί που αφορούν τη ρευστότητα, δεν έχουν ως συνέπεια οι μερίδες των μελών να θεωρούνται ίδια κεφάλαια.

Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014, η Τράπεζα δεν μπορεί να εξαργυρώνει συνεταιριστικές μερίδες, όταν ο δείκτης κεφαλαιακής της επάρκειας υπολείπεται του ελαχίστου που επιβάλλει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα της Ελλάδος, δύναται να θέτει περιορισμούς στην εξόφληση συνεταιριστικών μερίδων από την πλευρά της Τράπεζας, εφόσον τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητά της.

Η Τράπεζα έχει αναγνωρίσει το σύνολο του Συνεταιριστικού Κεφαλαίου στα Ίδια Κεφάλαια, καθότι δεν υφίσταται σχετική άδεια εξόφλησης μερίδων από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 149 του Ν. 4261/2014

Διαφορά από έκδοση μερίδων υπέρ το άρτιο

Στο λογαριασμό αυτό καταχωρείται η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας των μερίδων που εκδίδονται και της τιμής διαθέσεώς τους σε περίπτωση αυξήσεως του συνεταιριστικού κεφαλαίου.

2.18 Αναγνώριση αποτελεσμάτων

Στα έσοδα και έξοδα της Τράπεζας περιλαμβάνονται κυρίως έσοδα από τόκους χορηγήσεων και τοκοφόρων χρεογράφων, έξοδα από τόκους καταθέσεων, προμήθειες διαχείρισης και λοιπών τραπεζικών πράξεων, έσοδα από μερίσματα και λοιπά έσοδα και έξοδα.

Η αναγνώριση των εσόδων και εξόδων γίνεται ως εξής:

i) Έσοδα και έξοδα από τόκους

Έσοδα και έξοδα τόκων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα για όλα τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων.

Η αναγνώρισή τους γίνεται με βάση την αρχή των δεδουλευμένων και ο προσδιορισμός τους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν απομειωθεί εκτοκίζονται στο νέο, απομειωμένο πλέον, υπόλοιπό τους με το πραγματικό τους επιτόκιο.

ii) Έσοδα και έξοδα από προμήθειες

Έσοδα και έξοδα από προμήθειες αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία παρασχέθηκαν ή λήφθηκαν οι υπηρεσίες, ανάλογα με τη συμπλήρωση της συναλλαγής, ώστε να συσχετίζονται με το κόστος παροχής της υπηρεσίας, ενώ εκείνα που σχετίζονται με την ανάληψη πιστωτικού κινδύνου, καταχωρούνται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με σταθερή βάση, κατά τη διάρκεια της ισχύος του κινδύνου.

iii) Ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών στοιχείων

Η Τράπεζα κατά τον έλεγχο απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών, πραγματοποιεί εκτιμήσεις σχετικά με το ποσό και το χρόνο είσπραξης των μελλοντικών ταμειακών ροών. Λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων και μελλοντικών οικονομικών παραμέτρων ενδέχεται τα πραγματικά αποτελέσματα να διαφέρουν από τα εκτιμώμενα.

iv) Φόρος εισοδήματος

Η Τράπεζα αναγνωρίζει απαιτήσεις και υποχρεώσεις για ποσά τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος, καθώς και τα σχετικά με αυτές αποτελέσματα, βάσει εκτιμήσεων για τα ποσά που αναμένεται να εισπραχθούν από ή να καταβληθούν στις φορολογικές αρχές στην τρέχουσα και μελλοντικές χρήσεις.

2.19 Διανομή Μερισμάτων

Τα μερίσματα που διανέμονται στους συνέταιρους από τα καθαρά κέρδη χρήσεως της Τράπεζας αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στις Οικονομικές Καταστάσεις την ημερομηνία κατά την οποία εγκρίνεται η διανομή τους από τη Γενική Συνέλευση σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο και το Καταστατικό της Τράπεζας.

2.20 Μισθώσεις

Η Τράπεζα αναγνωρίζει κατά την ημερομηνία έναρξης μιας μίσθωσης αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης παγίου στοιχείου και μια μισθωτική υποχρέωση.

Δικαίωμα χρήσης παγίου

Το δικαίωμα χρήσης αναγνωρίζεται στο κόστος, ήτοι αποτελεί το άθροισμα των προεξοφλημένων μελλοντικών καταβολών, πλέον μισθωμάτων που καταβλήθηκαν πριν την έναρξη της μίσθωσης, τυχόν άμεσων εξόδων που καταβλήθηκαν από την Τράπεζα και εκτιμήσεις για τυχόν έξοδα αποκατάστασης ή απόσυρσης του παγίου, μείον τυχόν μισθωτικά κίνητρα που δόθηκαν. Μετά την αρχική αναγνώριση, το δικαίωμα χρήσης εξακολουθεί να αποτιμάται στο κόστος μειωμένο κατά τις σωρευμένες αποσβέσεις, οι οποίες υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο στη διάρκεια της ζωής της μίσθωσης, και των ζημιών απομείωσης, ενώ η αξία του προσαρμόζεται αναλόγως κατά το ποσό της επανεκτίμησης της μισθωτικής υποχρέωσης, αν αυτή υπάρχει. Το δικαίωμα χρήσης παρακολουθείται στα Ιδιοχρησιμοποιούμενα Πάγια.

Μισθωτική Υποχρέωση

Η μισθωτική υποχρέωση αναγνωρίζεται ως το άθροισμα των προεξοφλημένων μελλοντικών μισθωτικών καταβολών μειωμένο κατά τα τυχόν κίνητρα μίσθωσης που έχουν δοθεί και τα οποία περιλαμβάνουν τα σταθερά και τα κυμαινόμενα μισθώματα (μισθώματα που βασίζονται σε δείκτη, π.χ. Δείκτη τιμών καταναλωτή), την τιμή άσκησης του δικαιώματος αγοράς του παγίου αν αυτό είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα ασκηθεί, καθώς και τυχόν καταβολές που είναι βέβαιο ότι θα πληρωθούν σε περίπτωση λήξης της μίσθωσης. Μετά την αρχική αναγνώριση, η μισθωτική υποχρέωση επαναμετράται μόνο σε περίπτωση αλλαγής του επιτοκίου προεξόφλησης, της μισθωτικής διάρκειας ή του μισθώματος της σύμβασης, με τις προκύπτουσες διαφορές να προσαρμόζουν ισόποσα τη μισθωτική υποχρέωση και το δικαίωμα χρήσης. Επιπρόσθετα, η μισθωτική υποχρέωση αυξάνεται κατά το ποσό του χρηματοοικονομικού εξόδου που λογίζεται, ενώ μειώνεται από τις συμβατικές καταβολές στα ορισμένα χρονικά διαστήματα. Η μισθωτική υποχρέωση παρακολουθείται στις Λοιπές Υποχρεώσεις.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Η Τράπεζα μπορεί να συμμετέχει σε χρηματοδοτικές μισθώσεις, σύμφωνα με τις οποίες μεταβιβάζονται στην Τράπεζα ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην αρχική καταχώρηση στην χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων περιουσιακών στοιχείων και της παρούσας αξίας των ελάχιστων καταβαλλομένων μισθωμάτων. Μεταγενέστερα, μισθωμένα οικόπεδα και ακίνητα αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής εκτός και αν είναι σχεδόν βέβαιο ότι η Τράπεζα θα αποκτήσει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης. Αν η μίσθωση μεταφέρει την ιδιοκτησία του παγίου στη λήξη της μίσθωσης ή αν περιέχει δικαίωμα αγοράς σε μειωμένη τιμή, η περίοδος απόσβεσης είναι στην ωφέλιμη ζωή του παγίου. Τα μισθώματα διαχωρίζονται στο ποσό που αφορά την αποπληρωμή εξόδων χρηματοδότησης, και την αποπληρωμή του κεφαλαίου.

Η Τράπεζα ως εκμισθωτής

Η Τράπεζα λειτουργεί ως εκμισθωτής και η κατάταξη των μισθώσεων βασίζεται στην έκταση κατά την οποία οι κίνδυνοι και ωφέλειες που συνεπάγεται η κυριότητα ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου ανήκουν Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 ης Δεκεμβρίου 2022. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως χρηματοδοτική μίσθωση αν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα. Μία μίσθωση κατατάσσεται ως λειτουργική αν δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Η Τράπεζα στην κατάσταση οικονομικής θέσης, καταχωρεί τα κατεχόμενα περιουσιακά στοιχεία που τελούν υπό χρηματοδοτική μίσθωση ως απαίτηση, με αξία ίση με την καθαρή επένδυση στη μίσθωση. Τα μισθώματα αντιμετωπίζονται ως εξόφληση (αποπληρωμή) κεφαλαίου και ως χρηματοοικονομικό έσοδο. Η καταχώρηση και κατανομή του χρηματοοικονομικού εσόδου βασίζεται σε ένα μοντέλο που αντανακλά μία σταθερή περιοδική απόδοση της καθαρής επένδυσης επί του ανεξόφλητου μέρους της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις: Οι μισθώσεις της κατηγορίας αυτής στις οποίες συμμετέχει η Τράπεζα ως εκμισθωτής αφορούν στα επενδυτικά ακίνητα της Τράπεζας. Τα έσοδα μισθωμάτων, εξαιρώντας το κόστος υπηρεσιών, καταχωρούνται στα έσοδα με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης. Κόστη που αναλαμβάνονται για την απόκτηση των εσόδων μισθωμάτων, καταχωρούνται στα έξοδα.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και υποκειμενικές κρίσεις

Η σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., προϋποθέτει τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν, τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν στις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές πληροφορίες, καθώς και στις σημειώσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών. Η διοίκηση της Τράπεζας πιστεύει ότι οι υποκειμενικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων είναι οι κατάλληλες λαμβάνοντας υπόψη τα γεγονότα που ίσχυαν κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2022.

Συγκεκριμένα, η Τράπεζα έχει αξιολογήσει τις παρακάτω λογιστικές αρχές ως σημαντικές για την κατανόηση των Οικονομικών Καταστάσεων, εξαιτίας αφενός των υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών που ενέχουν, και αφετέρου λόγω της ευαισθησίας των οικονομικών καταστάσεων σε αυτές.

3.1 Απομείωση δανείων

Οι προβλέψεις έναντι πιστωτικού κινδύνου που σχηματίζονται είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του δανειακού χαρτοφυλακίου και των πιθανών ζημιών του. Οι εκτιμήσεις επηρεάζονται από ένα πλήθος παραγόντων όπως η οικονομική κατάσταση του πιστούχου, η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των καλυμμάτων, η γενικότερη οικονομική κατάσταση και το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Η διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

Για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων, η Τράπεζα διενεργεί, έλεγχο απομείωσης (impairment test), με βάση την ακόλουθη μεθοδολογική προσέγγιση.

α) Καθιέρωση κριτηρίων για τον έλεγχο σε ατομική βάση ή σε συλλογική βάση

Η Τράπεζα επιμετρά την ΑΠΖ τους σε ατομική βάση στα πιστωτικά ανοίγματα όπου συντρέχουν τα κατωτέρω κριτήρια σωρευτικά:

- Το συνολικό πιστωτικό άνοιγμα ενός πιστούχου υπερβαίνει το ποσό των €300χιλ. κατά την ημερομηνία αναφοράς
- Τα πιστωτικά ανοίγματα κατατάσσονται ως Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα ή έχει ενεργοποιηθεί κάποια ένδειξη μη ολοσχερούς αποπληρωμής που χρήζει αξιολόγησης (soft UTP trigger) σύμφωνα με την Πιστωτική πολιτική της Τράπεζας.

Εκτός από τα μεμονωμένα σημαντικά ανοίγματα, πρόσθετα πιστωτικά ανοίγματα μπορούν να αξιολογηθούν σε ατομική βάση ανεξάρτητα από το επίπεδο έκθεσης τους, κατά την κρίση της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων έπειτα από εισήγηση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.

Όλα τα υπόλοιπα ανοίγματα αξιολογούνται σε συλλογική βάση. Για τη διενέργεια του ελέγχου απομείωσης σε συλλογική βάση, η Τράπεζα ταξινομεί το χαρτοφυλάκιο σε ομοιογενείς κατηγορίες, βάσει κοινών χαρακτηριστικών κινδύνων.

β) Μεθοδολογία προσέγγισης των μελλοντικών ταμειακών ροών σε απομειωμένα δάνεια

Η Τράπεζα χρησιμοποιώντας ιστορικά δεδομένα, που περιλαμβάνουν τα ποσά με τα οποία τελικά απομειώνεται η αξία των δανείων (Loss given default – LGD), μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης ή άλλων μέτρων που λαμβάνονται, στα πλαίσια της προσπάθειας για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της από δάνεια και αφού ληφθούν υπόψη οι πάσης φύσεως ενοχικές και εμπράγματες εξασφαλίσεις επί των δανείων.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό του κάθε δανείου, αφού προηγουμένως δοθεί σε κάθε ροή η διάσταση του χρόνου. Η αναγωγή των αναμενόμενων ταμειακών ροών σε παρούσες αξίες γίνεται με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

3.2 Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Οι υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία εκτιμώνται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης και την αύξηση αποδοχών και συντάξεων.

3.3 Ωφέλιμη ζωή παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση

Η διοίκηση της Τράπεζας καθορίζει την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των παγίων στοιχείων και τις αντίστοιχες αποσβέσεις. Η εκτίμηση της διοίκησης της Τράπεζας βασίζεται στην αναμενόμενη περίοδο λειτουργικής χρήσης των κτιρίων και των λοιπών παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση, όπως έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, μηχανολογικός εξοπλισμός και μεταφορικά μέσα και η οποία δεν αναμένεται να αλλάξει σημαντικά. Ωστόσο, η διοίκηση μπορεί να αλλάξει τους συντελεστές απόσβεσης στις περιπτώσεις που κατά την κρίση της, η ωφέλιμη ζωή εμφανίζεται να είναι διαφορετική από αυτή που αρχικά είχε εκτιμηθεί και προβαίνει σε διαγραφές ή απομειώσεις της αξίας των οικονομικά απαξιωμένων παγίων περιουσιακών στοιχείων.

3.4 Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η Τράπεζα αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, στο βαθμό που θα έχει στο μέλλον φορολογητέα κέρδη ικανά να συμψηφίσουν τις εκπεστέες φορολογικές διαφορές και τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, τις οποίες έχει αναγνωρίσει η Τράπεζα, αφορούν κατά κύριο λόγο τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από την απομείωση δανείων.

Η Τράπεζα αναγνώρισε τις εν λόγω απαιτήσεις που προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές της απομείωσης των δανείων διότι σύμφωνα με την εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών αυτές είναι ανακτήσιμες και δεν υφίστανται χρονικοί περιορισμοί ως προς την ανάκτησή τους, όπως εξάλλου ισχύει και για τις λοιπές κατηγορίες αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων. Η εκτίμηση των μελλοντικών φορολογητέων κερδών βασίστηκε στις προβλέψεις για την εξέλιξη των λογιστικών αποτελεσμάτων όπως αυτά απεικονίζονται στις παραδοχές του Επιχειρηματικού Σχεδίου της Τράπεζας που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο. Λήφθηκε, επίσης, υπόψη η ύπαρξη φορολογητέων κερδών την τελευταία δεκαετία. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, η Τράπεζα εκτιμά ότι το σύνολο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων της που έχει αναγνωριστεί είναι ανακτήσιμο.

Επιπρόσθετα και ανεξάρτητα από τον έλεγχο ανακτησιμότητας που διενεργείται βάσει των ανωτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 27α του Ν. 4172/2013 η Τράπεζα δύναται να μετατρέψει τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επί συγκεκριμένων προσωρινών διαφορών, σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου.

Με απόφαση της από 24/11/2015 της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Τράπεζα υπήχθη στις διατάξεις του άρθρου 27α του Ν. 4172/2013. Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε περίπου 8,3 εκατ. €.

Οι κυριότερες αβεβαιότητες που αφορούν στις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού σχεδίου της Τράπεζας, η οποία επηρεάζεται από το γενικότερο μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και διεθνώς. Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, η Τράπεζα επαναξιολογεί την εκτίμησή της για την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε συνάρτηση με την εξέλιξη των παραγόντων που την επηρεάζουν.

3.5 Κατάταξη συνεταιριστικού Κεφαλαίου

Η Τράπεζα εκτιμά ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για την αναγνώριση του συνεταιριστικού κεφαλαίου στα Ίδια Κεφάλαια, σύμφωνα με την Διερμηνεία ΕΔΔΠΧΠ 2. Η μεταβολή, στο μέλλον, αυτών ή ορισμένων εξ αυτών των προϋποθέσεων μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αναταξινόμηση του συνόλου ή μέρους των Ιδίων Κεφαλαίων στις Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις.

4. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Η τράπεζα από τις δραστηριότητές της εκτίθεται σε πλήθος χρηματοοικονομικών κινδύνων, από τους οποίους οι πιο σημαντικοί είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας, οι μεταβολές στην εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων, λόγω γενικότερων μεταβολών στα επίπεδα τιμών και επιτοκίων της αγοράς, και η

επάρκεια εποπτικών και εσωτερικών κεφαλαίων σε αποδεκτά επίπεδα, για τη στήριξη των δραστηριοτήτων της Τράπεζας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει τη συνολική ευθύνη για την ανάπτυξη και την επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, διαμορφώνει τη στρατηγική ανάληψης κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων, σε συνάρτηση με τους επιχειρηματικούς στόχους της Τράπεζας, ενώ αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την επάρκεια των Ιδίων Κεφαλαίων, σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων. Την ευθύνη για το σχεδιασμό, την εξειδίκευση και την υλοποίηση του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, έχει η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας είναι σχεδιασμένη με τέτοιο τρόπο, ώστε μέσω των κατάλληλων μηχανισμών να εντοπίζει, να παρακολουθεί και να αναλύει αυτούς τους κινδύνους και να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Η Τράπεζα επανεξετάζει συχνά τις πολιτικές και τα μοντέλα διαχείρισης κινδύνου που εφαρμόζει, ώστε να ενσωματώνει τις μεταβολές της αγοράς και των προϊόντων και να αναπτύσσει πιο αποτελεσματικές πρακτικές.

4.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τις χορηγήσεις απορρέει από τον κίνδυνο αθέτησης της υποχρέωσης εκ μέρους των οφειλετών να αποπληρώσουν, εντός των συμβατικών τους προθεσμιών, μέρος ή το σύνολο των οφειλών τους. Ο πιστωτικός κίνδυνος αποτελεί την πιο σημαντική πηγή κινδύνου για την Τράπεζα και για το λόγο αυτό η αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείρισή του αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Διοίκησης

Το μεγαλύτερο ποσό μεμονωμένων χορηγήσεων αφορά σε επιχειρηματικά δάνεια και ανέρχεται σε ποσοστό 81,3% περίπου του συνόλου των χορηγήσεων. Σε ποσοστό 18,1% περίπου ανέρχονται οι χορηγήσεις προς ιδιώτες, και σε 0,6% περίπου Οργανισμούς και επιχειρήσεις του Ελληνικού Δημοσίου.

Η Διοίκηση της Τράπεζας δίδει ιδιαίτερη σημασία στην ορθή διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου αξιολογώντας την πιστοληπτική ικανότητα κάθε αντισυμβαλλόμενου, σύμφωνα με το ισχύον, κάθε φορά κανονιστικό, πλαίσιο.

4.1.1 Μέτρηση του πιστωτικού κινδύνου

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες του πιστωτικού κινδύνου είναι πολλοί, ορισμένοι εκ των οποίων είναι η επικρατούσα κατάσταση της οικονομίας και της αγοράς, αλλά και οι προσδοκίες για το μέλλον, η χρηματοοικονομική θέση των αντισυμβαλλομένων, το είδος, η διάρκεια και το ύψος της συμβατικής υποχρέωσης, καθώς και η ύπαρξη εγγυήσεων και εξασφαλίσεων (καλύμματα).

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί για την πιστοληπτική αξιολόγηση των αιτούντων προϊόντων Επιχειρηματικής Πίστης το Icap Risk Profiler. Το ICAP Risk Profiler έχει ως στόχο την εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των εξεταζόμενων επιχειρήσεων σε σχέση με την πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας, σε χρονικό ορίζοντα ενός έτους

και κατατάσσει τις επιχειρήσεις σε δεκαβάθμια κλίμακα πιστοληπτικής διαβάθμισης.

Όσο η κατάταξη της επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας (1-2) τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης. Αντίθετα, όσο η κατάταξη της επιχείρησης πλησιάζει τις διαβαθμίσεις χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας (9- 10) τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας.

Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα αξιολογούνται και παρακολουθούνται από το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο με βάση το αντίστοιχο rating. Οι χαμηλού και μέσου κινδύνου πιστούχοι αξιολογούνται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ενώ οι υψηλού κινδύνου (watchlist) σε εξαμηνιαία και οι πολύ υψηλού κινδύνου (distressed) σε τριμηνιαία βάση. Κατά κανόνα, η διαβάθμιση γίνεται για κάθε επιχείρηση ξεχωριστά. Στους Ομίλους, χρησιμοποιείται η διαβάθμιση της μητρικής ή βασικής εταιρίας εφόσον θεωρείται σίγουρο ότι η μητρική/βασική εταιρία μπορεί να εγγυηθεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των θυγατρικών της.

4.1.2 Διαχείριση ορίων κινδύνων και τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Η Τράπεζα διαχειρίζεται, ελέγχει και περιορίζει τη συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου, ανά αντισυμβαλλόμενο, ανά ομάδα αντισυμβαλλομένων, ανά προϊόν και ανά τομέα δραστηριότητας, έχοντας διαμορφώσει σύστημα ορίων αντισυμβαλλομένων και εγκριτικά όρια πιστοδοτήσεων, προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση της μέγιστης αποδεκτής ανάληψης κινδύνων.

Στις παραγράφους που ακολουθούν, περιγράφονται και άλλες τεχνικές οι οποίες χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα για τον έλεγχο και τον περιορισμό του πιστωτικού κινδύνου.

Εγγυήσεις και εξασφαλίσεις

Η Τράπεζα λαμβάνει ως εξασφαλίσεις, εμπράγματα ασφάλειες έναντι των πισοδοτήσεών της σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των απαιτήσεών της. Για το σκοπό αυτό έχει προσδιορίσει και ενσωματώσει στην πιστωτική του πολιτική, κατηγορίες αποδεκτών καλυμμάτων και εξασφαλίσεων, οι κυριότερες των οποίων είναι:

- Ενέχυρα επί καταθέσεων,
- Εγγυήσεις Ελληνικού Δημοσίου,
- Εγγυήσεις ΕΑΤ,
- Ενέχυρα επί επιταγών,
- Προσημειώσεις/ υποθήκες ακινήτων,
- Απαιτήσεις έναντι τρίτων.

Η εκτίμηση της αξίας των εμπράγματων διασφαλίσεων, πραγματοποιείται αρχικά κατά τη στιγμή της έγκρισης της πιστοδότησης, με βάση την τρέχουσα αξία τους, η οποία στη συνέχεια αναπροσαρμόζεται προκειμένου να αντανaka την τρέχουσα αξία των καλυμμάτων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων.

4.2 Διαχείριση πιστωτικών κινδύνων

4.2.1 Μέγιστη Έκθεση στον Πιστωτικό Κίνδυνο

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τη μέγιστη έκθεση πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας στις 31/12/2023 και 31/12/2022, χωρίς να συνυπολογίζονται τα καλύμματα ή άλλα μέσα πιστωτικής προστασίας. Για τα περιλαμβανόμενα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, τα πιστωτικά ανοίγματα είναι βασισμένα στη λογιστική τους αξία όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.

		31.12.2023		
		Ποσό προ απομείωσης	Απομείωση	Καθαρή αξία
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εντός ισολογισμού				
	Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	65.236.686		65.236.686
	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.406.239		3.406.239
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	271.234.843	39.873.383	231.361.460
	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	2.293.127	2.059.000	234.127
	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος	60.000		60.000
	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	11.154.140	762.371	10.391.769
A	Συνολική αξία στοιχείων εντός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	353.385.035	42.694.753	310.690.282
	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο	25.985.357	58.000	25.927.357
	Σύνολο ενεργητικού	379.370.392	42.752.753	336.617.638
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εκτός ισολογισμού				
	Εγγυητικές επιστολές	27.823.552	0	27.823.552
B	Συνολική αξία στοιχείων εκτός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	27.823.552	0	27.823.552
A+B	Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	381.208.587	42.694.753	338.513.834

		31.12.2022		
		Ποσό προ απομείωσης	Απομείωση	Καθαρή αξία
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εντός ισολογισμού				
	Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	36.696.685		36.696.685
	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	7.799.206		7.799.206
	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	287.123.814	49.693.763	237.430.051
	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση	2.293.127	2.059.000	234.127
	Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος	60.000		60.000
	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	9.301.814	691.587	8.610.227
A	Συνολική αξία στοιχείων εντός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	343.274.645	52.444.349	290.830.296
	Λοιπά στοιχεία ενεργητικού μη υποκείμενα σε πιστωτικό κίνδυνο	26.984.792	58.000	26.926.792
	Σύνολο ενεργητικού	370.259.437	52.502.349	317.757.088
Πιστωτικός κίνδυνος ανοιγμάτων σχετιζόμενος με στοιχεία εκτός ισολογισμού				
	Εγγυητικές επιστολές	35.499.092	0	35.499.092
B	Συνολική αξία στοιχείων εκτός ισολογισμού που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	35.499.092	0	35.499.092
A+B	Συνολική αξία ανοιγμάτων που υπόκεινται σε πιστωτικό κίνδυνο	378.773.737	52.444.349	326.329.388

4.2.2 Ποιοτική ανάλυση δανείων

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις κατά πελατών, αναλύονται ως εξής:

	31/12/2023			31/12/2022		
	Δάνεια και απαιτήσεις	Ρυθμισμένα	Ποσοστό	Δάνεια και απαιτήσεις	Ρυθμισμένα	Ποσοστό
Ιδιώτες	49.108.300	12.862.363	26%	51.564.601	13.874.315	27%
Στεγαστικά	44.604.548	12.107.267	27%	39.270.116	10.300.817	26%
Καταναλωτικά	4.503.751	755.097	17%	12.294.485	3.573.498	29%
Επιχειρηματικά	220.513.087	33.127.564	15%	233.657.553	44.877.391	19%
Γεωργία - κτηνοτροφία	24.774.536	2.529.151	10%	24.789.736	4.132.725	17%
Εκμετάλλευση ακινήτων	3.250.486	2.601	0%	4.151.449	132.155	3%
Εμπόριο	41.188.703	8.824.649	21%	47.349.681	8.148.687	17%
Ενέργεια	31.308.818	0	0%	38.043.212	77.105	0%
Κατασκευές	19.495.513	2.745.259	14%	19.795.586	1.008.957	5%
Μεταποίηση	31.419.371	6.097.879	19%	28.551.079	8.075.392	28%
Μεταφορές και Logistics	6.160.139	1.716.160	28%	6.793.267	1.838.213	27%
Τουρισμός	45.480.863	8.315.525	18%	49.366.131	18.995.625	38%
Υπηρεσίες	10.746.400	1.053.168	10%	9.994.452	1.168.074	12%
Λοιπές	6.688.260	1.843.173	28%	4.822.960	1.300.460	27%
Δημόσιος Τομέας	1.613.456	382.961	24%	1.901.660	436.417	23%
Σύνολο	271.234.843	46.372.888	17%	287.123.814	59.188.123	21%

Η Τράπεζα λαμβάνει ως εξασφαλίσεις, εμπράγματα ασφάλειες έναντι των πισοδοτήσεων της σε πελάτες, μειώνοντας το συνολικό πιστωτικό κίνδυνο και διασφαλίζοντας την αποπληρωμή των απαιτήσεων της.

Οι εξασφαλίσεις κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες:

- **Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας:** Οικιστικά, εμπορικά ακίνητα, βιομηχανοστάσια και λοιπά ακίνητα
- **Χρηματοοικονομικές Εξασφαλίσεις:** Μετρητά, εκχωρημένες απαιτήσεις και επιταγές
- **Λοιπές εξασφαλίσεις:** Κρατικές εγγυήσεις, Εγγυήσεις ΕΑΤ, λοιπές εξασφαλίσεις

Κατωτέρω αναλύονται οι ληφθείσες από την Τράπεζα εξασφαλίσεις, ανά κατηγορία δανείου:

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων

31.12.2023

Αξία εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	37.496.482	1.486.693	30.024	39.013.198
Επιχειρηματική Τραπεζική	123.190.339	10.582.400	40.999.916	174.772.654
Δημόσιος Τομέας	382.961	0	1.214.535	1.597.496
Σύνολο	161.069.782	12.069.093	42.244.474	215.383.349

31.12.2022

Αξία εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	34.985.716	1.224.941	29.731	36.240.388
Επιχειρηματική Τραπεζική	119.422.371	21.438.810	30.435.102	171.296.283
Δημόσιος Τομέας	415.884	0	1.350.437	1.766.320
Σύνολο	154.823.970	22.663.751	31.815.269	209.302.991

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

31.12.2023

Αξία εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	18.966.781	0	0	18.966.781
Επιχειρηματική Τραπεζική	33.652.411	695.275	1.804.075	36.151.761
Δημόσιος Τομέας	0	0	0	0
Σύνολο	52.619.192	695.275	1.804.075	55.118.541

Ανάλυση εξασφαλίσεων και εγγυήσεων για Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών
31.12.2022
Αξία εξασφαλίσεων

	Εξασφαλίσεις επί ακίνητης περιουσίας	Χρηματ/κες εξασφαλίσεις	Λοιπές εξασφαλίσεις	Σύνολο εξασφαλίσεων
Λιανική Τραπεζική	19.049.383	0	0	19.049.383
Επιχειρηματική Τραπεζική	38.697.750	23.089	1.473.350	40.194.189
Δημόσιος Τομέας	0	0	0	0
Σύνολο	57.747.134	23.089	1.473.350	59.243.573

Ο Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων απεικονίζει τη σχέση του δανείου και της αξίας του ακινήτου που κατέχεται ως εξασφάλιση. Παρακάτω απεικονίζεται ο Δείκτης για το χαρτοφυλάκιο των στεγαστικών δανείων:

Δείκτης Δανείου προς Αξία Εξασφάλισης των Στεγαστικών δανείων
εκ των οποίων:

	31.12.2023	Στάδιο 3	31.12.2022
Μικρότερο από 50%	6.900.898	2.650.669	7.369.563
51%-70%	7.442.715	2.429.749	5.445.190
71%-80%	3.471.282	750.354	2.231.272
81%-90%	3.724.263	663.938	2.473.901
91%-100%	3.073.207	1.672.309	2.577.989
101%-120%	6.852.642	5.452.106	5.851.432
121%-150%	7.735.401	5.870.905	3.488.653
Μεγαλύτερο από 150%	5.404.140	4.941.516	9.832.116
Σύνολο	44.604.548	24.431.544	39.270.116
Μέσος όρος του Δείκτη	89%	165%	87%

Ως απομειωμένα δάνεια (Στάδιο 3) και απαιτήσεις κατά πελατών ορίζονται τα εξής:

- Οι πισυοδοτήσεις σε στάδιο ουσιαστικής καθυστέρησης άνω των 90 ημερών ή σε στάδιο δικαστικών ενεργειών,
- Οι πισυοδοτήσεις που έχουν καταταχθεί ως Ανοίγματα Αβέβαιης Είσπραξης (Unlikely to Pay),
- Οι πισυοδοτήσεις οι οποίες έχουν κριθεί απομειωμένες (Credit Impaired) κατά την ατομική αξιολόγηση υπολογισμού προβλέψεων, σύμφωνα με το εφαρμοστέο λογιστικό πλαίσιο.
- Οι Μη Εξυπηρετούμενες Ρυθμίσεις (Forborne Non Performing Exposures) οι οποίες βρίσκονται σε καθυστέρηση έως 90 ημέρες.

Τα απομειωμένα δάνεια μπορούν να χαρακτηριστούν ως μη απομειωμένα εφόσον υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που δικαιολογούν την αποκατάστασή τους. Γενικώς, τα δάνεια μπορούν να αποκατασταθούν ως μη απομειωμένα όταν η κατάσταση του πισυόχου έχει βελτιωθεί τόσο ώστε να είναι πιθανή η πλήρης αποπληρωμή σύμφωνα με τους αρχικούς ή τους τυχόν τροποποιημένους συμβατικούς όρους

Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31/12/2023	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	10.591.122	6.500.729	3.194.203	20.286.054	118.493.786	21.607.233	7.467.090	147.568.109
1-30 μέρες	1.348.370	1.786.064	300.444	3.434.878	12.309.616	1.689.586	589.806	14.589.008
31-60 μέρες	0	831.669	498.466	1.330.135	0	4.344.014	1.040.578	5.384.592
61-90 μέρες	0	973.383	346.756	1.320.139	0	5.748.722	632.765	6.381.487
91-180 μέρες	0	0	1.040.292	1.040.292	0	0	847.414	847.414
Πάνω από 180 μέρες	0	320	21.696.482	21.696.802	0	0	47.355.933	47.355.933
Σύνολο	11.939.492	10.092.165	27.076.643	49.108.300	130.803.402	33.389.556	57.933.586	222.126.544
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-20.876	-422.361	-10.234.615	-10.677.852	-593.003	-2.053.500	-26.549.027	-29.195.531
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	11.918.616	9.669.804	16.842.028	38.430.448	130.210.398	31.336.055	31.384.559	192.931.013

31/12/2023	Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	129.084.907	28.107.963	10.661.293	167.854.163
1-30 μέρες	13.657.986	3.475.650	890.251	18.023.887
31-60 μέρες	0	5.175.683	1.539.044	6.714.727
61-90 μέρες	0	6.722.105	979.521	7.701.626
91-180 μέρες	0	0	1.887.706	1.887.706
Πάνω από 180 μέρες	0	320	69.052.415	69.052.735
Σύνολο	142.742.894	43.481.720	85.010.229	271.234.843
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-613.880	-2.475.861	-36.783.642	-39.873.383
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	142.129.014	41.005.859	48.226.587	231.361.460

Ενηλικίωση δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31/12/2022	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	8.804.985	7.231.965	1.544.508	17.581.458	106.301.388	32.227.604	2.632.371	141.161.363
1-30 μέρες	717.173	2.214.558	300.022	3.231.753	5.444.293	4.166.716	1.609.439	11.220.448
31-60 μέρες	0	1.004.710	133.249	1.137.959	0	5.758.154	24.761	5.782.914
61-90 μέρες	0	416.639	241.742	658.381	0	3.844.738	49.847	3.894.585
91-180 μέρες	0	0	474.803	474.803	0	0	738.317	738.317
Πάνω από 180 μέρες	0	0	28.480.248	28.480.248	0	0	72.761.586	72.761.586
Σύνολο	9.522.158	10.867.872	31.174.571	51.564.601	111.745.681	45.997.212	77.816.320	235.559.213
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-3.336	-83.813	-9.616.136	-9.703.285	-201.516	-1.190.798	-38.598.165	-39.990.478
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	9.518.823	10.784.059	21.558.434	41.861.316	111.544.165	44.806.414	39.218.156	195.568.735

31/12/2022	Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Ενήμερα	115.106.373	39.459.569	4.176.878	158.742.821
1-30 μέρες	6.161.466	6.381.274	1.909.460	14.452.201
31-60 μέρες	0	6.762.864	158.010	6.920.873
61-90 μέρες	0	4.261.377	291.589	4.552.966
91-180 μέρες	0	0	1.213.120	1.213.120
Πάνω από 180 μέρες	0	0	101.241.834	101.241.834
Σύνολο	121.267.840	56.865.084	108.990.891	287.123.814
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-204.851	-1.274.611	-48.214.301	-49.693.763
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις απομείωσης	121.062.988	55.590.473	60.776.590	237.430.051

Κατηγορία δανείου και απαιτήσεων	Χρήση 2023			Χρήση 2022		
	Τόκοι μη απομειωμένων δανείων	Τόκοι απομειωμένων δανείων	Συνολική αξία	Τόκοι μη απομειωμένων δανείων	Τόκοι απομειωμένων δανείων	Συνολική αξία
Λιανική Τραπεζική	1.444.340	664.150	2.108.490	951.354	1.099.640	2.050.994
Επιχειρηματική Τραπεζική	11.540.744	765.678	12.306.422	7.883.541	1.961.651	9.845.192
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα	137.913	0	137.913	104.268	0	104.268
Σύνολο τόκων δανείων	13.122.996	1.429.829	14.552.825	8.939.163	3.061.291	12.000.454
Τόκοι από απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1.817.977	0	1.817.977	229.083	0	229.083
Σύνολο	14.940.973	1.429.829	16.370.802	9.168.246	3.061.291	12.229.537

Η Τράπεζα προβαίνει σε ρυθμίσεις οφειλών συνεργάσιμων και βιώσιμων δανειοληπτών υπό την προϋπόθεση ότι θα είναι μακροπρόθεσμα αποτελεσματικές και βιώσιμες λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις αιτίες που οδήγησαν στην εμφάνιση οικονομικών δυσκολιών όσο και τη δυνατότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη. Ρύθμιση υφιστάμενης δανειακής συμβάσεως μπορεί να πραγματοποιείται (α) κατόπιν αιτήματος του πελάτη, (β) βάσει του πλαισίου που ορίζει η Διαδικασία Επιλύσεως Καθυστερήσεων του αναθεωρημένου Κώδικα Δεοντολογίας των τραπεζών που εξέδωσε η Τράπεζα της Ελλάδος βάσει της ΕΠΑΘ 392/1/31.05.2021 βάσει Ν. 4224/2013). Οι ρυθμίσεις οφειλών που εφαρμόζει η Τράπεζα διακρίνονται σε: (α) βραχυπρόθεσμες με διάρκεια μικρότερη των δύο ετών σε περιπτώσεις που οι δυσκολίες αποπληρωμής κρίνονται, βασίμα, προσωρινές και (β) μακροπρόθεσμες με διάρκεια μεγαλύτερη των δύο (2) ετών με στόχο τη μείωση της τοκοχρεωλυτικής δόσης ή/και της δανειακής επιβάρυνσης, λαμβάνοντας υπόψη συντηρητικές παραδοχές για την εκτιμώμενη μελλοντική ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη μέχρι τη λήξη του προγράμματος αποπληρωμής. Αναλυτικά οι τύποι ρυθμίσεων που δύναται να εφαρμόσει η Τράπεζα καθορίζονται από την Στρατηγική Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (ΣΜΕΑ). Ακολουθούν οικονομικές αναλύσεις σχετικές με τα ρυθμιζόμενα δάνεια.

Ανάλυση Ρυθμιζόμενων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους διαβάθμιση – 31.12.2023

	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμιζόμενα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμιζόμενων Δανείων
Στάδιο 1	142.742.894	0	0%
Στάδιο 2	43.481.720	33.063.578	76%
Στάδιο 3	85.010.229	13.309.311	16%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	271.234.843	46.372.888	17%
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-39.873.383	-8.078.513	20%
Σύνολο	231.361.460	38.294.375	17%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	215.383.349	37.821.878	18%
Καθαρή αξία μετά από εξασφαλίσεις	15.978.112	472.497	

Ανάλυση Ρυθμισμένων Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών, με βάση την πιστωτική τους διαβάθμιση – 31.12.2022

	Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών	Ρυθμισμένα δάνεια	Ποσοστό Ρυθμισμένων Δανείων
Στάδιο 1	121.267.840	0	0%
Στάδιο 2	56.865.084	47.552.543	84%
Στάδιο 3	108.990.891	11.635.579	11%
Σύνολο πριν από προβλέψεις απομείωσης	287.123.814	59.188.123	21%
Πρόβλεψη Απομείωσης	-49.693.763	-5.019.637	10%
Σύνολο	237.430.051	54.168.486	23%
Ληφθείσες Εξασφαλίσεις	209.302.991	45.467.377	22%
Καθαρή αξία μετά από εξασφαλίσεις	28.127.060	8.701.110	

Η κίνηση των Δανείων και Απαιτήσεων κατά πελατών είναι η εξής:

Μεταβολή Δανείων και Απαιτήσεων κατά Πελατών μετά από Προβλέψεις Απομείωσης

	31.12.2023	31.12.2022
Υπόλοιπο κατά την έναρξη	237.430.051	218.819.724
Έσοδα από τόκους πλέον εισφοράς Ν. 128/75	17.291.033	13.025.562
Εκταμιεύσεις και Αποπληρωμές Δανείων και απαιτήσεων	-19.717.601	9.445.526
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού κινδύνου	-3.642.022	-3.860.761
Υπόλοιπο κατά την 31η Δεκεμβρίου	231.361.460	237.430.051

Η ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά εύρος πιθανότητας αθέτησης συνοψίζεται ως ακολούθως:

31/12/2023	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας				Σύνολο			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
0,01% - 2%	11.830.342	2.092.880	0	13.923.222	126.727.724	5.180.351	0	131.908.075	138.558.067	7.273.231	0	145.831.298
2,01% - 10%	0	2.320.250	0	2.320.250	1.173.374	11.102.458	0	12.275.831	1.173.374	13.422.708	0	14.596.082
10,01% - 20%	0	1.457.148	0	1.457.148	2.902.304	3.518.615	0	6.420.919	2.902.304	4.975.763	0	7.878.067
20,01% και πάνω	109.150	4.221.886	27.076.643	31.407.679	0	13.588.132	57.933.586	71.521.718	109.150	17.810.018	85.010.229	102.929.397
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	11.939.492	10.092.165	27.076.643	49.108.300	130.803.402	33.389.556	57.933.586	222.126.544	142.742.894	43.481.720	85.010.229	271.234.843
31/12/2022	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Δημόσιος Τομέας				Σύνολο			
Πιθανότητα αθέτησης 12 μηνών	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
0,01% - 2%	9.462.572	1.325.083	0	10.787.656	108.054.142	2.151.679	0	110.205.821	117.516.714	3.476.762	0	120.993.477
2,01% - 10%	59.586	8.846.847	0	8.906.433	3.643.773	24.964.529	0	28.608.302	3.703.359	33.811.376	0	37.514.735
10,01% - 20%	0	695.941	0	695.941	47.766	14.978.444	0	15.026.210	47.766	15.674.385	0	15.722.151
20,01% και πάνω	0	0	31.174.571	31.174.571	0	3.902.561	77.816.320	81.718.881	0	3.902.561	108.990.891	112.893.451
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	9.522.158	10.867.872	31.174.571	51.564.601	111.745.681	45.997.212	77.816.320	235.559.213	121.267.840	56.865.084	108.990.891	287.123.814

4.2.3 Ενσωμάτωση πληροφοριών σχετικά με τις μελλοντικές τάσεις στο οικονομικό περιβάλλον

Η επιμέτρηση των ΑΠΖ ενσωματώνει πληροφορίες σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη μακροοικονομικών μεταβλητών. Η Τράπεζα επιλέγει τρία σενάρια προβλέψεων αναφορικά με τη δυνητική πορεία της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα και τα συνδυάζει με ένα αντίστοιχο σετ συντελεστών στάθμισης που αποτυπώνουν την πιθανότητα να συμβεί καθένα από αυτά τα σενάρια. Η Τράπεζα αξιολογεί την καταλληλότητα του αντίστοιχου σταθμισμένου σεναρίου συνδυάζοντας σχετικές πληροφορίες από επίσημες πηγές, τους κύριους οίκους αξιολόγησης και αξιόπιστους ιδιωτικούς φορείς. Πιο συγκεκριμένα, η Τράπεζα εφαρμόζει τρία μακροοικονομικά σενάρια αναφορικά με τη δυνητική πορεία των εξελίξεων, τα οποία χαρακτηρίζονται ως «βασικό», «αισιόδοξο» και «δυσμενές», με συντελεστές στάθμισης 60%, 20% και 20% αντιστοίχως. Τα μακροοικονομικά σενάρια καθώς και οι συντελεστές στάθμισής τους, εγκρίνονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι ετήσιες προβλέψεις σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα (2024-2026) για τις τέσσερις κύριες μεταβλητές υπό κάθε μακροοικονομικό σενάριο ξεχωριστά έχουν ως εξής:

Βασικό Σενάριο	2024	2025	2026
ΑΕΠ %	2,00%	1,60%	1,20%
Ανεργία %	8,70%	8,00%	8,00%
Τιμές οικιστικών ακινήτων %	4,80%	2,80%	2,60%
Τιμές εμπορικών ακινήτων %	3,20%	3,20%	3,10%

Δυσμενές Σενάριο	2024	2025	2026
ΑΕΠ %	0,00%	-1,00%	-0,50%
Ανεργία %	10,00%	10,50%	11,00%
Τιμές οικιστικών ακινήτων %	3,20%	0,60%	-0,50%
Τιμές εμπορικών ακινήτων %	2,10%	1,10%	0,80%

Αισιόδοξο Σενάριο	2024	2025	2026
ΑΕΠ %	5,40%	4,20%	3,50%
Ανεργία %	8,40%	8,00%	8,00%
Τιμές οικιστικών ακινήτων %	8,00%	5,90%	6,20%
Τιμές εμπορικών ακινήτων %	4,30%	5,30%	5,50%

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2023, η εφαρμογή συντελεστή στάθμισης 100% στο αισιόδοξο σενάριο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της πρόβλεψης ΑΠΖ κατά 6,2% σε σύγκριση με τη σταθμισμένη πρόβλεψη ΑΠΖ της Τράπεζας, ενώ η εφαρμογή συντελεστή στάθμισης 100% στο δυσμενές σενάριο θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της πρόβλεψης ΑΠΖ κατά 6,6% σε σύγκριση με τη σταθμισμένη πρόβλεψη ΑΠΖ της Τράπεζας.

4.3 Κίνδυνος Ρευστότητας

Η Τράπεζα αναγνωρίζει ότι η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συμβάλλει ουσιαστικά στην ικανότητα εκπλήρωσης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, χωρίς τον κίνδυνο να προκύψουν σημαντικές οικονομικές απώλειες.

Η Τράπεζα εφαρμόζει Στρατηγική & Πολιτική διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας, η οποία είναι πλήρως εναρμονισμένη με το Πλαίσιο Ανοχής Κινδύνων της Τράπεζας (RAF). Η Στρατηγική/Πολιτική περιέχει εννοιολογικούς προσδιορισμούς του κινδύνου Ρευστότητας, μεθόδους υπολογισμού και αποτίμησης του κινδύνου και ορίζει με σαφήνεια τους δείκτες και τα επιθυμητά όρια του κινδύνου Ρευστότητας, προσαρμοσμένα στο επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική της Τράπεζας.

Η Τράπεζα δίνει έμφαση στις πελατειακές καταθέσεις και προσπαθεί μέσα από τις πολιτικές της να τις διατηρήσει ως πρωτεύουσα πηγή χρηματοδότησής της, ενώ δεν επιδίδεται σε επενδύσεις ή ενέργειες που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την εκτέλεση του Επιχειρηματικού της Σχεδίου.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των ποσοτικών δεδομένων αξιολογούνται σε επίπεδο Τράπεζας:

- Η παρακολούθηση της μεταβλητότητας των καταθέσεων με ιδιαίτερη έμφαση στους μεγάλους καταθέτες.
- Η σχέση των καταθέσεων προς το σύνολο των δανείων.
- Η διασπορά των πηγών χρηματοδότησης.
- Η αποτελεσματική διαχείριση της ενδοημερησίας ρευστότητας.

Εφαρμόζοντας τις απαιτήσεις του εποπτικού πλαισίου (ΠΔΤΕ 2614/07.04.2009), η Τράπεζα έχει αναπτύξει Σχέδιο Αντιμετώπισης Καταστάσεων Κρίσης Ρευστότητας (Contingency Funding Plan), σύμφωνα με το οποίο διαχειρίζεται τη ρευστότητά της υπό μη φυσιολογικές συνθήκες (liquidity crisis), με σκοπό την προστασία των καταθετών, πιστωτών και των μεριδιούχων της.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας αφορά την ικανότητα της Τράπεζας να διατηρεί επαρκή ρευστότητα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της. Για τη μέτρηση και διαχείριση του κινδύνου αυτού εκτιμώνται οι μελλοντικές εισροές και οι μελλοντικές εκροές. Γίνεται σχεδιασμός της σύνθεσης του Ενεργητικού, παρακολουθούνται οι μελλοντικές απαιτήσεις σε ρευστότητα και οι ανάγκες δανεισμού ανάλογα με τη λήξη των υποχρεώσεων.

Η διαχείριση του κινδύνου Ρευστότητας για την Τράπεζα είναι πρωταρχικής σημασίας. Η διαχείριση της ρευστότητας γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες και την Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού-Παθητικού (ALCO), στην οποία συμμετέχει ως τακτικό μέλος και ο επικεφαλής της Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την διαμόρφωση της στρατηγικής και πολιτικής ρευστότητας, καθώς και για τον καθορισμό του επιπέδου ανοχής κινδύνου ρευστότητας που αναλαμβάνει η Τράπεζα.

Στον πίνακα που ακολουθεί αναλύεται η ρευστότητα της Τράπεζας ανάλογα με τη ληκτότητα των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού.

Ποσά σε €	31.12.2023				
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	Πάνω από 1 έτος	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.385.611				2.385.611
Υποχρεώσεις προς πελάτες	174.017.036	31.020.577	63.972.882	27.791.340	296.801.835
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους				6.149.000	6.149.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό				177.102	177.102
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη				100.000	100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού				3.536.947	3.536.947
Σύνολο υποχρεώσεων	176.402.647	31.020.577	63.972.882	37.754.389	309.150.495

Ποσά σε €	31.12.2022				
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	Πάνω από 1 έτος	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.809.887		97.216		2.907.103
Υποχρεώσεις προς πελάτες	129.966.427	13.693.314	92.793.961	43.423.075	279.876.777
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους			427.000	9.516.000	9.943.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό				175.089	175.089
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη				100.000	100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	1.155.002	272.938		2.064.450	3.492.390
Σύνολο υποχρεώσεων	133.931.316	13.966.252	93.318.176	55.278.614	296.494.359

4.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Η Τράπεζα δεν έχει συμψηφίσει κανένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού και υποχρεώσεων κατά την 31/12/2023 και 31/12/2022, δεδομένου ότι δεν κατέχονται χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία υπόκεινται σε κύριες ή παρεμφερείς συμβάσεις συμψηφισμού.

4.5 Κίνδυνος Αγοράς

Ως «Κίνδυνος Αγοράς», ορίζεται η πιθανότητα πραγματοποίησης ζημιάς από τη διαχείριση στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων, καθώς και από τη διαχείριση διαφόρων χαρτοφυλακίων συναλλαγών, λόγω αντίθετης κίνησης των τιμών των προϊόντων που συμπεριλαμβάνονται στα εν λόγω χαρτοφυλάκια.

4.5.1 Συναλλαγματικός Κίνδυνος

Ως «Συναλλαγματικός Κίνδυνος», ορίζεται ο ανειλημμένος επενδυτικός κίνδυνος, ο οποίος προκύπτει από τις μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών, όταν υπάρχει ανοικτή συναλλαγματική θέση.

Η συναλλαγματική θέση της Τράπεζας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2023 και 31^η Δεκεμβρίου 2022, είχε ως ακολούθως:

31.12.2023	EURO	USD	GBP	Σύνολο
<u>Κίνδυνος συναλλάγματος στοιχείων ενεργητικού</u>				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	65.236.686	0	0	65.236.686
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	2.188.727	1.051.609	165.903	3.406.239
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	231.361.460	0	0	231.361.460
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	294.127	0	0	294.127
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	10.391.769	0	0	10.391.769
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	309.472.770	1.051.609	165.903	310.690.282
<u>Κίνδυνος συναλλάγματος υποχρεώσεων</u>				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.385.841	0	0	2.385.841
Υποχρεώσεις προς πελάτες	296.361.955	468.294	20.102	296.850.351
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	6.100.000	0	0	6.100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	3.441.864	0	0	3.441.864
Σύνολο χρημ/κών υποχρεώσεων	308.289.660	468.294	20.102	308.778.057
Συνολική συναλλαγματική θέση	1.183.110	583.315	145.800	1.912.225

31.12.2022	EURO	USD	GBP	Σύνολο
<u>Κίνδυνος συναλλάγματος στοιχείων ενεργητικού</u>				
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	36.696.685	0	0	36.696.685
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1.497.855	6.143.605	157.746	7.799.206
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	237.430.051	0	0	237.430.051
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου	294.127	0	0	294.127
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	8.610.227	0	0	8.610.227
Σύνολο χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	284.528.944	6.143.605	157.746	290.830.295
<u>Κίνδυνος συναλλάγματος υποχρεώσεων</u>				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.907.102	0	0	2.907.102
Υποχρεώσεις προς πελάτες	273.766.193	5.616.274	19.722	279.402.189
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους	6.100.000	0	0	6.100.000
Λοιπά στοιχεία παθητικού	3.492.390	0	0	3.492.390
Σύνολο χρημ/κών υποχρεώσεων	286.265.686	5.616.274	19.722	291.901.681
Συνολική συναλλαγματική θέση	-1.736.741	527.331	138.024	-1.071.386

4.5.2 Κίνδυνος Επιτοκίου

Ο Κίνδυνος Επιτοκίου αφορά την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που προκύπτει από μετατοπίσεις της καμπύλης των επιτοκίων και ο οποίος πηγάζει από τον ετεροχρονισμό στην αναπροσαρμογή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας.

Η πολιτική της Τράπεζας προβλέπει την ισορροπία αυτών των μεγεθών, όρος ο οποίος έχει τηρηθεί σε όλες τις προηγούμενες χρήσεις. Επίσης έμφαση δίνεται στη δυνατότητα βραχυχρόνιας ανταπόκρισης στις μεταβολές των επιτοκίων, με την πρόβλεψη αποδοχής καταθέσεων προθεσμίας το πολύ ετήσιας διάρκειας και την προώθηση ακόμη πιο βραχυχρόνιων μορφών κατάθεσης. Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών της Τράπεζας και η Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων παρακολουθούν και αναλύουν την μακροχρόνια τάση εξέλιξης των επιτοκίων χορηγήσεων και καταθέσεων.

Η έκθεση της Τράπεζας στον κίνδυνο επιτοκίου είναι η ελάχιστη δυνατή, αφενός επειδή το σύνολο των χορηγήσεων αφορά προϊόντα κυμαινόμενου επιτοκίου και αφετέρου λόγω της μη – ύπαρξης ειδικών προϊόντων.

Ποσά σε €	31.12.2023						
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	1-5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	65.236.686						65.236.686
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.406.239						3.406.239
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	5.023.926	6.118.306	43.994.182	21.978.772	154.246.274		0 231.361.460
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση						234.127	234.127
Επενδύσεις σε ακίνητα						7.539.581	7.539.581
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος						60.000	60.000
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις						32.000	32.000
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία						1.427.880	1.427.880
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία						6.338.010	6.338.010
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση						1.164.000	1.164.000
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους						9.425.885	9.425.885
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού						10.391.769	10.391.769
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	73.666.851	6.118.306	43.994.182	21.978.772	154.246.274	36.613.253	336.617.638
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.385.841						2.385.841
Υποχρεώσεις προς πελάτες	139.872.248	64.547.184	60.555.807	31.354.505	520.607	0	296.850.351
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους					6.100.000		6.100.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό						177.102	177.102
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη						100.000	100.000
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ/ντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση						95.083	95.083
Λοιπά στοιχεία παθητικού	154.708	782.182	1.481.972	120.794	148.545	753.662	3.441.864
Σύνολο υποχρεώσεων	142.412.797	65.329.366	62.037.779	31.475.299	6.769.153	1.125.847	309.150.242
Καθαρή θέση							27.467.397
Συνολικό άνοιγμα επιτοκιακού κινδύνου	-68.745.947	-59.211.060	-18.043.597	-9.496.527	147.477.122	35.487.406	

Ποσά σε €	31.12.2022						
	Έως 1 μήνα	1-3 μήνες	3-12 μήνες	1-5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη επηρεαζόμενα στοιχεία	Σύνολο
Ταμείο και διαθέσιμα σε Κεντρικές Τράπεζες	36.696.685						36.696.685
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	7.799.206						7.799.206
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	620.402	68.418	105.107.703	20.218.951	111.414.577		237.430.051
Αξίογραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λουτών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση						234.127	234.127
Επενδύσεις σε ακίνητα						6.273.395	6.273.395
Αξίογραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος						60.000	60.000
Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις						32.000	32.000
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λουτά άυλα περιουσιακά στοιχεία						1.319.160	1.319.160
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία						6.059.772	6.059.772
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση						3.228.239	3.228.239
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους						10.014.227	10.014.227
Λουτά στοιχεία ενεργητικού						8.610.227	8.610.227
Σύνολο στοιχείων ενεργητικού	45.116.292	68.418	105.107.703	20.218.951	111.414.577	35.831.147	317.757.088
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	2.809.887		97.216				2.907.103
Υποχρεώσεις προς πελάτες	129.966.427	13.650.052	92.500.219	40.067.538	3.217.953		279.402.189
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους					6.100.000		6.100.000
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό						174.939	174.939
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη						100.000	100.000
Υποχρεώσεις σχετιζόμενες με μη κυκλοφ/ντα περιουσιακά στοιχεία προς πώληση						95.083	95.083
Λουτά στοιχεία παθητικού	1.155.002	272.938		251.004	202.323	1.611.123	3.492.390
Σύνολο υποχρεώσεων	133.931.316	13.922.990	92.597.434	40.318.541	9.520.276	1.981.145	292.271.703
Καθαρή θέση						25.485.385	25.485.385
Συνολικό άνοιγμα επιτοκιακού κινδύνου	-88.815.024	-13.854.572	12.510.269	-20.099.590	101.894.300	33.850.002	

4.6 Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία είναι την τιμή που θα λάμβανε κάποιος για την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή που θα κατέβαλε κάποιος για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Διαφορές μπορεί να προκύψουν μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Η εύλογη αξία αντιπροσωπεύει εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι εκτιμήσεις αυτές υπόκεινται μεταξύ άλλων και σε προσαρμογές ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς που θα επικρατούν τη δεδομένη χρονική στιγμή της αποτίμησης. Οι υπολογισμοί αυτοί αποτελούν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης και βασίζονται σε συγκεκριμένες παραδοχές. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπολογισμοί αυτοί περιλαμβάνουν το στοιχείο της αβεβαιότητας, είναι πιθανόν οι εύλογες αξίες να μην αντιπροσωπεύουν την τιμή στην οποία μπορεί αυτά τα χρηματοοικονομικά μέσα να πωληθούν ή να εκκαθαριστούν στο μέλλον.

(α) Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις από άλλες τράπεζες, περιλαμβάνουν αποκλειστικά καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα. Επομένως, η εύλογη αξία των απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων και των υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος δεν διαφέρει ουσιωδώς από την αντίστοιχη λογιστική αξία καθώς η πλειοψηφία έχει λήξη κάτω του μηνός.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών

Η πλειονότητα των απαιτήσεων κατά πελατών αφορά δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου τα οποία αναπροσαρμόζονται ώστε να αντανakλούν τις μεταβολές των επιτοκίων της αγοράς. Ως εκ τούτου, η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών καθώς και των υποχρεώσεων σε πελάτες, υπολογίζεται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (εισορές ή εκροές αντίστοιχα). Τα επιτόκια που χρησιμοποιήθηκαν για την προεξόφληση των ταμειακών ροών για τα δάνεια και τις υποχρεώσεις πελατών έγιναν με βάση την καμπύλη των επιτοκίων.

(γ) Καταθέσεις

Η εύλογη αξία των καταθέσεων ταμειυτηρίου και όψεως (χωρίς καθορισμένη λήξη), είναι το ποσό που θα πρέπει να αποπληρώσει η Τράπεζα, όποτε ζητηθεί από τον πελάτη. Οι προθεσμιακές καταθέσεις πελατών έχουν βραχεία μέση διάρκεια λήξης και επομένως, η εύλογη αξία τους προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

4.7 Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που τηρούνται στην εύλογη αξία

Ιεράρχηση εύλογης αξίας

Τα επίπεδα ιεράρχησης της εύλογης αξίας είναι τα ακόλουθα:

- Επίπεδο 1: επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (άνευ προσαρμογής) σε αγορές με σημαντικό όγκο συναλλαγών για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.
- Επίπεδο 2: εισροές πλην των χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο Επίπεδο 1, οι οποίες μπορούν να παρατηρηθούν για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση, είτε άμεσα (π.χ. τιμές) είτε έμμεσα (δηλαδή ως παράγωγο των τιμών).
- Επίπεδο 3: εισροές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (μη παρατηρήσιμες εισροές).

Το επίπεδο στην κλίμακα ιεράρχησης της εύλογης αξίας, εντός της οποίας ταξινομείται εξ ολοκλήρου η επιμέτρηση της εύλογης αξίας, καθορίζεται βάσει της εισροής του χαμηλότερου επιπέδου που θεωρείται σημαντική για την επιμέτρηση ολόκληρης της εύλογης αξίας.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση (ΕΑΜΛΣΕ)

Η αποτίμηση διενεργείται με την εισαγωγή μεταβλητών που δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Τα χρεόγραφα της Τράπεζας αφορούν κυρίως συμμετοχές σε λοιπές Συνεταιριστικές Τράπεζες και στην Πανελλήνια Τράπεζα, για τα οποία θεωρείται ότι η εύλογη αξία πλησιάζει την εσωτερική λογιστική αξία. Η εύλογη αξία των μετοχών του επιπέδου 3 λαμβάνεται υπόψη στην περίπτωση όπου προκύπτουν ενδείξεις απομείωσης της αξίας των εν λόγω μετοχών, ενώ σε αντίθετη περίπτωση αυτές τηρούνται στο κόστος κτήσης. Οι μετοχές και συνεταιριστικές μερίδες που κατέχει η Τράπεζα συνολικής αξίας κτήσεως ποσού 2.293.127 ευρώ έχουν απομειωθεί κατά 2.059.000 ευρώ προκειμένου να αντανakλούν την εύλογη αξία.

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών - αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση, ταξινομούνται με βάση τα επίπεδα ιεράρχησης της εύλογης αξίας και παρουσιάζονται παρακάτω:

	Ιεράρχηση			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
<u>Στοιχεία Ενεργητικού 31/12/2022</u>				
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση			234.127	234.127
Σύνολο			234.127	234.127
<u>Στοιχεία Ενεργητικού 31/12/2023</u>				
Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση			234.127	234.127
Σύνολο			234.127	234.127

5. Κεφαλαιακή επάρκεια

Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης, εξέδωσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ και τον Κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστά ως Οδηγία IV περί Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ("Capital Requirements Directive IV (CRD IV)") και Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων ("Capital Requirements Regulation (CRR)") αντίστοιχα), μέσω των οποίων έγινε η ενσωμάτωση και προσαρμογή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, των αλλαγών εκείνων που έχουν προταθεί από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel III).

Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με τον Ν.4261/2014, ενώ ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 ήταν άμεσα εφαρμόσιμος σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ από την 1 Ιανουαρίου 2014 και ορισμένες διατάξεις της CRD IV εφαρμόστηκαν σταδιακά.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) 575/2013 όπως τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό (ΕΕ) 876/2019 (CRR2), ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων (Απαιτήσεις Πυλώνα Ι) και η Οδηγία 2013/36/ΕΕ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2019/878/ΕΕ (CRD V), ορίζει τις συνδυασμένες απαιτήσεις αποθέματος ασφαλείας για τα ευρωπαϊκά πιστωτικά ιδρύματα. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 97 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, οι Εποπτικές Αρχές διενεργούν σε τακτική

βάση Εποπτικό Έλεγχο και Διαδικασία Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process “SREP”), με σκοπό την αξιολόγηση και μέτρηση των κινδύνων που δεν καλύπτονται, ή δεν είναι πλήρως καλυμμένοι σύμφωνα με τον Πυλώνα Ι και τον ορισμό πρόσθετων απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων και ρευστότητας (Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ). Η άσκηση SREP διενεργείται υπό την εποπτεία της ΕΚΤ.

Οι δείκτες κεφαλαίων της Τράπεζας υπερβαίνουν τα κανονιστικά όρια που καθορίζονται από τις αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ως ακολούθως:

Δείκτης	Απαιτήσεις κανονισμού 575/2013	Απαιτήσεις Πυλώνα ΙΙ	Απαιτήσεις αποθ. ασφαλείας νόμου 4261/2014	Συνολικές απαιτήσεις	Δείκτης (31.12.2023)
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών (CET1)	4,50%	1,23%	2,50%	8,23%	12,92%
Δείκτης Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1 (Tier 1)	6,00%	1,64%	2,50%	10,14%	12,92%
Συνολικός Δείκτης κεφαλαίου (TCR)	8,00%	2,18%	2,50%	12,68%	15,83%

6. Καθαρά έσοδα από τόκους

Τα καθαρά έσοδα από τόκους, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		
Δανείων και απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.817.977	229.083
Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	14.552.825	12.000.454
Σύνολο	16.370.802	12.229.537
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		
Υποχρεώσεων προς πιστωτικά ιδρύματα	(73.312)	(24.755)
Υποχρεώσεων προς πελάτες	(3.978.524)	(1.439.775)
Ομολογιών εκδόσεως μας και λοιπών δανειακών υποχρεώσεων	(427.000)	(427.000)
Τόκοι μισθωμένων ακινήτων	(14.749)	(19.991)
Λοιποί	(51.916)	(83.917)
Σύνολο	(4.545.501)	(1.995.438)
Καθαρό έσοδο από τόκους	11.825.301	10.234.099

7. Καθαρά έσοδα από προμήθειες

Τα καθαρά έσοδα από προμήθειες, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Εσοδα προμηθειών		
Χορηγήσεων	708.290	288.132
Εγγυητικών επιστολών	743.739	664.150
Πιστωτικών - Χρεωστικών καρτών	78.721	80.521
Συναλλαγών	180.808	150.969
Λοιπές προμήθειες	444.243	601.213
Σύνολο	2.155.801	1.784.985
Εξοδα προμηθειών		
Λοιπές προμήθειες	(6.284)	(57.258)
Σύνολο	(6.284)	(57.258)

Καθαρό έσοδο από προμήθειες	2.149.516	1.727.727
------------------------------------	------------------	------------------

8. Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες

Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής :

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Έσοδα από ασφάλιση προσωπικού	0	224
Έσοδα προμηθειών ασφαλειών	136.423	106.337
Σύνολο	136.423	106.561

9. Καθαρά λοιπά έσοδα / (έξοδα)

Τα καθαρά λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Χρεωστικές Συναλλαγματικές διαφορές	(292.046)	(357.494)
Πιστωτικές Συναλλαγματικές διαφορές	277.206	378.857
Έσοδα από εκμισθώσεις	156.108	90.334
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	3.747	3.042
Λοιπές Προμήθειες	29	35.379
Έσοδα από επιδοτήσεις	21.442	25.532
Λοιπά έκτακτα έσοδα	240.349	325.180
Λοιπά έκτακτα έξοδα	(426.365)	(276.094)
Έσοδα από μηχανήματα POS	938.736	396.424
Κέρδη από αποτίμηση επενδυτικών ακινήτων	297.647	759.176
Σύνολο	1.216.852	1.380.335

10. Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2023 και 31^η Δεκεμβρίου 2022 ανερχόταν σε 89 και 86 άτομα αντίστοιχα.

Η συνολική επιβάρυνση της Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων για αμοιβές και έξοδα προσωπικού, αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Δαπάνες προσωπικού		
Μισθοί και ημερομίσθια	2.901.845	2.791.171
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης (ΕΦΚΑ)	604.400	583.204
Προβλέψεις αποζημίωσης προσωπικού	(4.693)	8.954
Λοιπές παροχές προσωπικού	12.069	2.790
Σύνολο	3.513.621	3.386.118

11. Γενικά διοικητικά και λοιπά λειτουργικά έξοδα

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Αμοιβές μελών διοικητικού συμβουλίου	102.526	100.904
Αμοιβές συμβούλων	1.087.865	978.803
Τηλεφωνικά Ταχυδρομικά	169.649	151.944
Ασφάλιστρα	147.210	141.049
Παροχές κοινής ωφέλειας	102.514	119.966
Φόροι και τέλη	818.049	721.678
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	130.477	81.639
Εισφορές τράπεζας	105.155	113.575
Συνδρομές	3.865	3.126
Δωρεές	34.937	28.687
Έξοδα λογισμικού - προγραμμάτων	570.750	473.100
Δαπάνες Λειτουργίας ATM'S & POS	1.144.792	774.836
Οδοιπορικά	174.052	150.719
Λοιπές δαπάνες	389.407	275.590
Σύνολο	4.981.249	4.115.616

12. Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων
Προβλέψεις απομείωσης για την κάλυψη πιστωτικού και άλλων κινδύνων

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Απομείωση Δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών	3.642.022	3.860.761
Απομείωση λοιπών στοιχείων ενεργητικού και πλειστηριασμάτων	70.784	39.711
Σύνολο Προβλέψεων	3.712.806	3.900.471

Η απομείωση των λοιπών στοιχείων ενεργητικού αφορά απομείωση απαιτήσεων από προμήθειες εγγυητικών επιστολών, περιουσιακών στοιχείων αποκτηθέντων από πλειστηριασμούς και λοιπών απαιτήσεων.

13. Φόροι

Ο φόρος εισοδήματος της κλειόμενης περιόδου αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Φόροι		
Φόρος εισοδήματος	217.923	0
Αναβαλλόμενος φόρος	588.540	466.965
Σύνολο	806.463	466.965

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013 ο φορολογικός συντελεστής για τα πιστωτικά ιδρύματα που υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013 αναφορικά με τις αποδεκτές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου είναι 29%.

Με το άρθρο 5 του Ν.4303/17.10.2014 «Κύρωση της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσα ρύθμιση για την αναπλήρωση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων λόγω πρόωρης λήξης της θητείας του» (Α' 136) και άλλες διατάξεις» οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 του ν. 4172/2013, που έχουν ή θα αναγνωριστούν και οι οποίες προέρχονται από τη χρεωστική διαφορά του PSI και τις συσσωρευμένες προβλέψεις και λοιπές εν γένει ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις υφιστάμενες μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 2014, μετατρέπονται σε

οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση που το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσεως είναι ζημία, σύμφωνα με τις ελεγμένες και εγκεκριμένες από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις.

Η ένταξη στο Νόμο υλοποιείται με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως των Μετόχων, αφορά σε φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το έτος 2016 και εφεξής, ενώ προβλέπεται η λήξη της εντάξεως σε αυτόν με την ίδια διαδικασία και κατόπιν λήψεως σχετικής εγκρίσεως από την εκάστοτε Εποπτική Αρχή.

Με το άρθρο 4 του Ν. 4340/2015, τροποποιήθηκαν τα ανωτέρω ως προς το χρόνο εφαρμογής τους, ο οποίος αναβάλλεται κατά ένα έτος. Επιπλέον και μεταξύ άλλων, περιορίζεται το ύψος του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης λόγω πιστωτικού κινδύνου που εμπίπτει στο πλαίσιο των εν λόγω διατάξεων, στο ποσό που αφορά σε προβλέψεις λόγω πιστωτικού κινδύνου οι οποίες έχουν λογισθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 2015.

Με απόφαση της από 24/11/2015 της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η Τράπεζα υπήχθη στις διατάξεις του άρθρου 27α του Ν. 4172/2013. Το μέγιστο υπόλοιπο αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, που δύναται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε 7.826.771 €.

Κατωτέρω αναλύεται το αποτέλεσμα από αναβαλλόμενο φόρο της κλειόμενης και της προηγούμενης περιόδου:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Ενσώματα πάγια στοιχεία	46.705	32.861
Άυλα πάγια στοιχεία	(11.253)	(10.563)
Απομείωση-Αποτίμηση απαιτήσεων	105.240	(272.159)
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	430	2.890
Απομείωση συμμετοχών	0	4.437
Αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμό	(19.100)	(207.022)
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές	(5.152)	5.152
Λοιπά	(705.409)	(22.561)
Σύνολο	(588.540)	(466.965)

Παρατίθεται κατωτέρω συμφωνία μεταξύ ονομαστικού και πραγματικού φορολογικού συντελεστή:

	Από 1η Ιανουαρίου έως			
	31/12/2023		31/12/2022	
Κέρδη(ζημιές) προ φόρων	%	2.295.462	%	1.347.291
Φόρος εισοδήματος ονομαστικός	29%	(665.684)	29%	(390.714)
Αύξηση/μείωση προερχόμενη από				
Φόρος που αντιστοιχεί σε μη εκπιπτόμενες δαπάνες		(140.779)		(81.403)
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές		0		5.152
		(806.463)		(466.965)

14. Ταμείο και διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα

Οι καταθέσεις στην Κεντρική Τράπεζα αποτελούν υποχρεωτικές καταθέσεις αποθεματικού και δεν είναι διαθέσιμες για χρήση κατά τις ημερήσιες εργασίες του Οργανισμού.

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, το ταμείο και τα ταμειακά διαθέσιμα, περιλαμβάνουν τα παρακάτω υπόλοιπα, τα οποία έχουν λήξη μικρότερη των 3 μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους:

Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
Ταμείο	3.481.156	3.191.072
Επιταγές εισπρακτέες μέσω του Γραφείου Συμψηφισμού	229.482	1.353.053
Διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	61.526.047	32.152.559
Σύνολο	65.236.686	36.696.685

15. Απαιτήσεις κατά Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Οι απαιτήσεις της Τράπεζας από καταθέσεις και συναλλαγές με άλλα πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
Τοποθετήσεις σε άλλες τράπεζες	3.406.239	7.799.206
Σύνολο	3.406.239	7.799.206

16. Δάνεια και απαιτήσεις κατά Πελατών

Οι απαιτήσεις από δάνεια κατά πελατών αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)		
Ιδιώτες	49.108.300	51.564.601
Στεγαστικά	44.604.548	39.270.116
Καταναλωτικά	4.503.751	12.294.485
Επιχειρηματικά	220.513.087	233.657.553
Γεωργία - κτηνοτροφία	24.774.536	24.789.736
Εκμετάλλευση ακινήτων	3.250.486	4.151.449
Εμπόριο	41.188.703	47.349.681
Ενέργεια	31.308.818	38.043.212
Κατασκευές	19.495.513	19.795.586
Μεταποίηση	31.419.371	28.551.079
Μεταφορές και Logistics	6.160.139	6.793.267
Τουρισμός	45.480.863	49.366.131
Υπηρεσίες	10.746.400	9.994.452
Λοιπές	6.688.260	4.822.960
Δημόσιος Τομέας	1.613.456	1.901.660
Σύνολο (πρό απομείωσης)	271.234.843	287.123.814
Μείον: Σωρευμένες απομειώσεις	-39.873.383	-49.693.763
Σύνολο	231.361.460	237.430.051

Η κίνηση του λογαριασμού της απομείωσης των δανείων, έχει ως εξής:

Ανάλυση μεταβολής απομείωσης	
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2023	53.523.298
Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2023	0
Ζημιές απομείωσης χρήσεως	3.860.761
Διαγραφές	-7.690.296
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2022	49.693.763
Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2023	0
Ζημιές απομείωσης χρήσεως	3.642.022
Διαγραφές	-13.462.402
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2023	39.873.383

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31-Δεκ-23	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2023	3.336	83.813	9.616.136	9.703.285	201.516	1.190.798	38.598.165	39.990.478	204.851	1.274.611	48.214.301	49.693.763
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	12.027	0	0	12.027	170.228	0	-168.373	1.855	182.255	0	-168.373	13.881
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	0	83.442	0	83.442	-18.162	157.648	-467.938	-328.452	-18.162	241.090	-467.938	-245.010
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	0	0	97.647	97.647	0	0	614.387	614.387	0	0	712.034	712.034
Κίνηση Ζημιών απομείωσης υφιστάμενων δανείων	2.767	925.939	970.832	1.899.538	96.278	2.763.036	-1.743.625	1.115.690	99.046	3.688.975	-772.793	3.015.227
Διαγραφές	0	-670.833	-450.000	-1.120.833	0	-2.057.982	-10.283.588	-12.341.570	0	-2.728.814	-10.733.588	-13.462.402
Ζημιές απομείωσης νέων δανείων	2.747	0	0	2.747	143.143	0	0	143.143	145.890	0	0	145.890
Υπόλοιπο 31.12.2023	20.876	422.361	10.234.615	10.677.852	593.003	2.053.500	26.549.027	29.195.531	613.880	2.475.861	36.783.642	39.873.383

Μεταβολή πρόβλεψης ΑΠΖ δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών

31-Δεκ-22	Λιανική τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Υπόλοιπο 1.1.2022	24.461	106.466	8.930.347	9.061.275	406.120	901.046	43.154.857	44.462.023	430.581	1.007.512	52.085.204	53.523.298
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	150	-3.608	-23	-3.481	27.023	-250.738	-37.351	-261.065	27.173	-254.345	-37.374	-264.546
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-44	33.248	-360.344	-327.140	-37.920	257.268	-845.648	-626.300	-37.964	290.515	-1.205.992	-953.441
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-86	-7.950	17.818	9.782	-5.424	-62.278	562.098	494.396	-5.510	-70.228	579.915	504.177
Κίνηση Ζημιών απομείωσης υφιστάμενων δανείων	-21.803	-44.344	1.028.339	962.192	-246.337	345.499	3.454.504	3.553.666	-268.140	301.156	4.482.843	4.515.859
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-7.690.296	-7.690.296	0	0	-7.690.296	-7.690.296
Ζημιές απομείωσης νέων δανείων	657	0	0	657	58.054	0	0	58.054	58.711	0	0	58.711
Υπόλοιπο 31.12.2022	3.336	83.813	9.616.136	9.703.285	201.516	1.190.798	38.598.165	39.990.478	204.851	1.274.611	48.214.301	49.693.763

Μεταβολή λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

31-Δεκ-23	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης 31.12.2022	9.522.158	10.867.872	31.174.571	51.564.601	111.745.681	45.997.212	77.816.320	235.559.213	121.267.840	56.865.084	108.990.891	287.123.814
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	3.112.238	0	0	3.112.238	20.010.913	0	0	20.010.913	23.123.151	0	0	23.123.151
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-260.800	1.403.092	0	1.142.292	0	4.475.999	0	4.475.999	-260.800	5.879.091	0	5.618.291
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	0	0	646.475	646.475	0	0	2.509.281	2.509.281	0	0	3.155.756	3.155.756
Αποπληρωμές & λουπές μεταβολές	-434.104	-1.507.966	-4.294.403	-6.236.473	-953.193	-15.025.673	-12.108.426	-28.087.293	-1.387.297	-16.533.639	-16.402.829	-34.323.766
Διαγραφές	0	-670.833	-450.000	-1.120.833	0	-2.057.982	-10.283.588	-12.341.570	0	-2.728.814	-10.733.588	-13.462.402
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-20.876	-422.361	-10.234.615	-10.677.852	-593.003	-2.053.500	-26.549.027	-29.195.531	-613.880	-2.475.861	-36.783.642	-39.873.383
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις 31.12.2023	11.918.616	9.669.804	16.842.028	38.430.448	130.210.398	31.336.055	31.384.559	192.931.013	142.129.014	41.005.859	48.226.587	231.361.460

Μεταβολή λογιστικής αξίας προ προβλέψεων απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών σε αποσβεσμένο κόστος

31-Δεκ-22	Λιανική Τραπεζική				Επιχειρηματική Τραπεζική & Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα				Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών			
	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο	Στάδιο 1	Στάδιο 2	Στάδιο 3	Σύνολο
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης 31.12.2021	9.616.347	7.517.555	33.531.499	50.665.400	93.339.347	36.271.433	92.066.841	221.677.621	102.955.693	43.788.988	125.598.340	272.343.022
Μεταφορά στο Στάδιο 1 (από το 2 ή 3)	780.655	0	0	780.655	8.394.783	0	0	8.394.783	9.175.438	0	0	9.175.438
Μεταφορά στο Στάδιο 2 (από το 1 ή 3)	-945.626	4.313.786	0	3.368.159	0	20.219.483	0	20.219.483	-945.626	24.533.269	0	23.587.642
Μεταφορά στο Στάδιο 3 (από το 1 ή 2)	-48.192	0	348.032	299.840	0	0	2.073.517	2.073.517	-48.192	0	2.421.549	2.373.357
Αποπληρωμές & λουπές μεταβολές	118.975	-963.469	-2.704.960	-3.549.454	10.011.551	-10.493.705	-8.633.742	-9.115.896	10.130.526	-11.457.173	-11.338.703	-12.665.350
Διαγραφές	0	0	0	0	0	0	-7.690.296	-7.690.296	0	0	-7.690.296	-7.690.296
Πρόβλεψη ΑΠΖ	-3.336	-83.813	-9.616.136	-9.703.285	-201.516	-1.190.798	-38.598.165	-39.990.478	-204.851	-1.274.611	-48.214.301	-49.693.763
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις 31.12.2022	9.518.823	10.784.059	21.558.434	41.861.316	111.544.165	44.806.414	39.218.156	195.568.735	121.062.988	55.590.473	60.776.590	237.430.051

Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος

	<u>Στάδιο 1</u>	<u>Στάδιο 2</u>	<u>Στάδιο 3</u>		<u>Σύνολο</u>
			Ατομική αξιολόγηση	Συλλογική Αξιολόγηση	
31-Δεκ-23					
Δάνεια και απαιτήσεις κατά πελατών επιμετρούμενα σε αποσβεσμένο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	10.819.884	9.353.120	6.125.004	18.306.540	44.604.548
Πρόβλεψη ΑΠΖ	16.777	369.361	2.730.494	6.239.245	9.355.877
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	10.803.107	8.983.759	3.394.510	12.067.295	35.248.671
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	10.314.345	8.527.156	4.246.906	13.483.832	36.572.238
Καταναλωτικά δάνεια					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	1.119.608	739.044	910.266	1.734.834	4.503.751
Πρόβλεψη ΑΠΖ	4.099	53.000	238.788	1.026.088	1.321.975
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	1.115.508	686.045	671.478	708.746	3.181.776
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	703.612	501.305	762.345	473.698	2.440.960
Επιχειρηματική Τραπεζική					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	129.572.906	33.006.595	23.947.401	33.986.186	220.513.087
Πρόβλεψη ΑΠΖ	586.434	2.053.211	11.094.758	15.454.270	29.188.673
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	128.986.472	30.953.383	12.852.643	18.531.916	191.324.415
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	109.965.845	28.655.048	15.300.998	20.850.763	174.772.654
Χορηγήσεις σε Δημόσιο Τομέα					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	1.230.495	382.961	0	0	1.613.456
Πρόβλεψη ΑΠΖ	6.569	289	0	0	6.858
Λογιστική αξία μετά από προβλέψεις	1.223.926	382.672	0	0	1.606.598
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1.214.535	382.961	0	0	1.597.496
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων σε αποσβεσμένο κόστος					
Λογιστική αξία προ προβλέψεων απομείωσης	142.742.894	43.481.720	30.982.670	54.027.559	271.234.843
Πρόβλεψη ΑΠΖ	613.880	2.475.861	14.064.040	22.719.603	39.873.383
Λογιστική αξία δανείων και απαιτήσεων κατά πελατών επιμετρούμενων σε αποσβεσμένο κόστος μετά από προβλέψεις	142.129.014	41.005.859	16.918.631	31.307.956	231.361.460
Ληφθείσες εξασφαλίσεις για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	122.198.337	38.066.470	20.310.249	34.808.293	215.383.349

17. Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου και Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Τα Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και στο αποσβεσμένο κόστος αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31.12.2023	31.12.2022
<u>Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων που καταχωρούνται απευθείας στην Καθαρή Θέση</u>		
Συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις	61.020	61.020
Μετοχές μη εισηγμένες στο Χ.Α.Α.	2.232.107	2.232.107
Μείον προβλέψεις για υποτιμήσεις	(2.059.000)	(2.059.000)
<u>Αξιόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου Αποτιμώμενα στο Αποσβεσμένο κόστος</u>		
Τραπεζικές ομολογίες	60.000	60.000
Σύνολο	294.127	294.127

Οι συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις αναλύονται ως εξής

Συμμετοχές σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις	
<i>Ποσά σε €</i>	
Υπόλοιπο 1/1/2023	32.000
Απομείωση	0
Υπόλοιπο 31/12/2023	32.000

18. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η μεταβολή των άυλων περιουσιακών στοιχείων, έχει ως εξής:

	Software και λοιπά δικαιώματα	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία	2.111.159	2.111.159
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(992.085)	(992.085)
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2022	1.119.074	1.119.074
Μικτή Λογιστική αξία	2.492.403	2.492.403
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(1.173.243)	(1.173.243)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	1.319.160	1.319.160
Μικτή Λογιστική αξία	2.759.990	2.759.990
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(1.332.109)	(1.332.109)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2023	1.427.880	1.427.880
	Software και λοιπά δικαιώματα	Σύνολο
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2022	1.119.074	1.119.074
Προσθήκες	391.982	391.982
Πωλήσεις - Μειώσεις	0	0
Αποσβέσεις	(191.896)	(191.896)
Λοιπές προσαρμογές	0	0
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	1.319.160	1.319.160
Προσθήκες	363.466	363.466
Πωλήσεις - Μειώσεις	0	0
Αποσβέσεις	(254.746)	(254.746)
Λοιπές προσαρμογές	(0)	(0)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2023	1.427.880	1.427.880

Οι προσθήκες κατά κύριο λόγο αφορά εσωτερικώς δημιουργούμενο άυλο στοιχείο, το οποίο αφορά την ανάπτυξη ολοκληρωμένου τραπεζικού λογισμικού συστήματος.

19. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Οι μεταβολές του λογαριασμού των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων έχουν ως εξής:

	Ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα	Κτίρια σε ακίνητα τρίτων	Στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και Λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Μικτή Λογιστική αξία	4.397.640	1.242.800	1.862.990	513.905	46.479	1.883.035		9.946.849
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(609.905)	(989.816)	(1.333.780)	(331.308)	(46.479)	(1.530.436)		(4.841.723)
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2022	3.787.735	252.985	529.210	182.597	0	352.599	0	5.105.126
Μικτή Λογιστική αξία	4.444.880	1.242.800	1.968.810	531.568	46.479	3.171.795		11.406.333
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(676.972)	(1.057.951)	(1.521.145)	(355.949)	(46.479)	(1.688.064)		(5.346.560)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	3.767.908	184.849	447.665	175.619	0	1.483.731	0	6.059.772
Μικτή Λογιστική αξία	4.444.880	1.242.800	1.981.194	531.568	46.479	3.948.731	59.127	12.254.780
Συσσωρευμένη απόσβεση και απομείωση αξίας	(744.040)	(1.112.746)	(1.720.132)	(379.383)	(46.479)	(1.913.990)	0	(5.916.769)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2023	3.700.840	130.054	261.063	152.185	0	2.034.741	59.127	6.338.010
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2022	3.787.735	252.985	529.210	182.597	0	352.599	0	5.105.126
Προσαρμογές	0	0	99.046	0	0	0	0	99.046
Προσθήκες	47.240	0	6.774	17.664	0	1.338.608	0	1.410.286
Πωλήσεις - Μειώσεις	0	0	0	0	0	(47.356)	0	(47.356)
Αποσβέσεις	(67.068)	(68.135)	(187.364)	(24.642)	0	(160.120)	0	(507.330)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	3.767.908	184.849	447.665	175.619	0	1.483.731	0	6.059.772
Προσαρμογές	0	0	0	0	0	0	0	0
Προσθήκες	(0)	0	12.384	0	0	826.783	59.127	898.295
Πωλήσεις - Μειώσεις	0	0	0	0	0	(49.848)	0	(49.848)
Αποσβέσεις	(67.068)	(54.795)	(198.987)	(23.433)	0	(225.926)	0	(570.209)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2023	3.700.840	130.054	261.063	152.185	0	2.034.741	59.127	6.338.010

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2023 η Τράπεζα δεν είχε δέσμευση για κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Τα στοιχεία ενεργητικού με δικαίωμα χρήσης αφορούν μισθωμένα καταστήματα, αυτοκίνητα και τοποθεσίες ATMs. Οι σχετικές υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στα «Λοιπά στοιχεία παθητικού», Σημείωση 29. Δεν υφίστανται προσημειώσεις επί των παγίων της Τράπεζας.

Οι αποσβέσεις που καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα της κλειόμενης χρήσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Αποσβέσεις ακινήτων επενδύσεων, παγίων, λογ/κού & λοιπών άυλων περ/κών στοιχείων		
Αποσβέσεις κτηρίων	320.849	322.567
Αποσβέσεις μηχανημάτων	23.433	24.642
Αποσβέσεις επίπλων και λοιπού εξοπλισμού	225.926	160.120
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	254.746	191.896
Σύνολο	824.955	699.226

20. Επενδύσεις σε ακίνητα

Ποσά σε €	Επενδύσεις σε ακίνητα
Λογιστική αξία την 1 Ιανουαρίου 2022	5.440.808
Αλλαγές εύλογης αξίας	759.176
Προσθήκες	3.640.040
Αναταξινόμηση σε Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(3.118.389)
Αναταξινόμηση σε ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα	(47.240)
Πωλήσεις - Μειώσεις	(401.000)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2022	6.273.395
Αλλαγές εύλογης αξίας	297.647
Προσθήκες	1.917.689
Αναταξινόμηση σε Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	(782.000)
Αναταξινόμηση σε ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα	0
Πωλήσεις - Μειώσεις	(167.150)
Λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2023	7.539.581

Τα αποκτηθέντα επενδυτικά ακίνητα προήλθαν από πλειστηριασμούς προσημειωμένων ακινήτων, στους οποίους η Τράπεζα πλειοδότησε.

21. Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους

Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους προκύπτουν ως εξής:

Ποσά σε €	Υπόλοιπο την 31.12.2022	Στα αποτελέσματα	Αναγνώριση	
			Στα ίδια κεφάλαια	Υπόλοιπο την 31.12.2023
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(487.358)	46.705		(440.654)
Άυλα πάγια στοιχεία	(128.563)	(11.253)		(139.816)
Ακίνητα επενδύσεων	(111.939)	(19.100)		(131.039)
Διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και αποτίμησης δανειακού χαρτοφυλακίου με βάση το πραγματικό επιτόκιο	1.530.265	559.716		2.089.981
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις που δύνανται να μετατραπούν σε απαίτηση έναντι Ελληνικού Δημοσίου	8.281.248	(454.477)		7.826.771
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	50.732	430	198	51.359
Απομείωση συμμετοχών	603.285	0		603.285
Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	5.152	(5.152)		0
Επίδραση ΔΠΧΑ 16	131.409	9.841		141.251
Λοιπά	139.997	(715.250)	0	(575.253)
Σύνολο	10.014.227	(588.540)	198	9.425.885

Ποσά σε €	Υπόλοιπο την 31.12.2021	Αναγνώριση		Υπόλοιπο την 31.12.2022
		Στα αποτελέσματα	Στα ίδια κεφάλαια	
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(520.220)	32.861		(487.358)
Άυλα πάγια στοιχεία	(118.000)	(10.563)		(128.563)
Ακίνητα επενδύσεων	0	(111.939)		(111.939)
Διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και αποτίμησης δανειακού χαρτοφυλακίου με βάση το πραγματικό επιτόκιο	1.411.601	118.664		1.530.265
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις που δύνανται να μετατραπούν σε απαίτηση έναντι Ελληνικού Δημοσίου	8.672.071	(390.823)		8.281.248
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	48.904	2.890	(1.061)	50.732
Απομείωση συμμετοχών	598.848	4.437		603.285
Αναγνωριζόμενες φορολογικές ζημιές	0	5.152		5.152
Επίδραση ΔΠΧΑ 16	155.313	(23.904)		131.409
Λοιπά	138.599	1.342	55	139.997
Σύνολο	10.387.116	(371.883)	(1.006)	10.014.227

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναλύεται ως εξής ανάλογα με την περίοδο που αναμένεται να διακανονιστεί:

Ποσά σε €	Υπόλοιπο την 31.12.2023	Περίοδος διακανονισμού		
		Έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη καθορισμένη
Ενσώματα πάγια στοιχεία	(440.654)			(440.654)
Άυλα πάγια στοιχεία	(139.816)		(139.816)	
Ακίνητα επενδύσεων	(131.039)			(131.039)
Διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους και αποτίμησης δανειακού χαρτοφυλακίου με βάση το πραγματικό επιτόκιο	2.089.981		2.089.981	
Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις που δύνανται να μετατραπούν σε απαίτηση έναντι Ελληνικού Δημοσίου	7.826.771		7.826.771	
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	51.359			51.359
Απομείωση συμμετοχών	603.285			603.285
Επίδραση ΔΠΧΑ 16	141.251	82.577	58.674	
Λοιπά	(575.253)	(640.070)		64.817
Σύνολο	9.425.885	-557.493	9.835.610	147.768

Κατά την 31/12/2023 από τη συνολική αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση που προκύπτει από τη διαφορά προβλέψεων για πιστωτικούς κινδύνους, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας που δύνανται, με τις προϋποθέσεις του άρθρου 27Α του Ν. 4172/2013, να μετατραπεί σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, ανέρχεται σε 7.826.771 €.

22. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Τα λοιπά στοιχεία του ενεργητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
Ταμείο εγγυήσεως καταθέσεων	1.264.036	2.492.116
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	2.026.861	1.837.784
Απαιτήσεις από παροχή υπηρεσιών	212.556	197.089
Απαιτήσεις από προγράμματα	9.919	9.538
Απαιτήσεις από πλειστηριασμούς	5.425.126	3.152.303
Λοιπές απαιτήσεις	2.215.641	1.612.985
Απομείωση λοιπών στοιχείων ενεργητικού	(762.371)	(691.587)
Σύνολο	10.391.769	8.610.227

Πιο αναλυτικά τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	801.975	807.114
Έξοδα για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς	1.224.886	1.030.670
Σύνολο	2.026.861	1.837.784

Η κίνηση της απομείωσης των λοιπών στοιχείων ενεργητικού, έχει ως εξής:

Ανάλυση μεταβολής απομείωσης	
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2022	686.958
Απομείωση χρήσεως	178.826
Αναταξινόμηση απομείωσης Προμηθειών Εγγυητικών Επιστολών σε δάνεια	(174.197)
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2022	691.587
<i>Μεταβολές Από 01.01 Έως 31.12.2023:</i>	
Απομείωση χρήσεως	70.784
Αναστροφή/ Αναταξινόμηση απομείωσης	0
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2023	762.371

23. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση αναλύονται ως εξής και αφορούν πλειστηριάσματα:

<i>Ποσά σε €</i>	31.12.2023
Ενεργητικό	
Ακίνητα από πλειστηριασμούς	1.164.000
Αποτίμηση	0
Σύνολο	1.164.000
Παθητικό	
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	(95.083)
Σύνολο	(95.083)

24. Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

Οι υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε €</i>	31.12.2023	31.12.2022
Όψεως	2.385.841	2.907.102
Σύνολο	2.385.841	2.907.102

25. Υποχρεώσεις προς πελάτες

Οι καταθέσεις και οι λοιποί λογαριασμοί πελατών αναλύονται ως εξής:

	Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
L.2.1	Καταθέσεις όψεως ιδιωτών	12.860.564	11.259.808
L.2.2	Καταθέσεις όψεως εταιρειών	47.217.331	52.537.008
L.2.3	Καταθέσεις όψεως δημοσίων οργανισμών	5.287.141	7.081.258
L.2.4	Καταθέσεις ταμειυτηρίου	74.507.213	79.002.476
L.2.6	Καταθέσεις προθεσμίας ιδιωτών	137.465.143	113.224.964
L.2.7	Καταθέσεις προθεσμίας επιχειρήσεων	19.217.707	10.847.098
L.2.8	Καταθέσεις προθεσμίας σε ξένο νόμισμα	295.253	5.449.576
	Σύνολο	296.850.351	279.402.189

Βάσει του Ν 4151/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα οφείλουν να αποδίδουν στο Ελληνικό Δημόσιο τα υπόλοιπα των αδρανών λογαριασμών καταθέσεων, μετά την πάροδο 20 ετών. Κατά την κλειόμενη χρήση η Τράπεζα απέδωσε 602,06 € στο Δημόσιο.

Στα ανωτέρω κονδύλια συμπεριλαμβάνονται δεδουλευμένοι τόκοι καταθέσεων ποσού € 891,8 χιλ. κατά την 31/12/2023 έναντι € 275,6 χιλ. κατά την 31/12/2022.

26. Πιστωτικοί τίτλοι και λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

Το Διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας με βάση την απόφαση του Ν 93/19-11-2020 και σε συνέχεια της απόφασης της Γ.Σ Ν 106/24-09-2020 αποφάσισε να κάνει χρήση του δικαιώματος επαναγοράς των Ομολόγων μειωμένης εξασφάλισης ποσού 6.021.000 με ημερομηνία έκδοσης 31-12-2015, επιτόκιο 8% και αρχική διάρκεια 10 ετών και ταυτόχρονα με την επαναγορά να εκδώσει ονομαστικά νέα Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης για ποσό € 6.100.000, διάρκειας 10ετών και ετήσιο επιτόκιο 7,00% με ιδιωτική τοποθέτηση. Τα Ομόλογα είναι μη εξασφαλισμένα και κατατάσσονται εξολοκλήρου μετά τις απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης όλων των άλλων πιστωτών της Τράπεζας. Συμμετείχαν 44 ομολογιούχοι οι οποίοι κάλυψαν πλήρως το κεφάλαιο των € 6.100.000. Εκδόθηκαν 610 Ομολογίες ονομαστικής αξίας 10.000 η κάθε ομολογία, διάρκειας 10 ετών και λήξης 20/05/2031 και ετήσιο επιτόκιο 7,00%. Οι όροι έκδοσης των ομολόγων περιγράφονται και συνοπτικά κατωτέρω:

Ομόλογο Μειωμένης Εξασφάλισης (κοινό)	
Ημερομηνία έκδοσης	20/5/2021
Ημερομηνία λήξης	20/5/2031
Έτη - δόσεις	Εφάπαξ στο 10ο έτος
Ποσό	6.100.000
Ονομαστική αξία ομολόγου	10.000
Τιμή διάθεσης	10.000
Πλήθος ομολογιών	610
Επιτόκιο	7,00%
Περίοδος τοκομεριδίου	6μηνη

27. Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό

Η Τράπεζα δεν έχει επίσημα ή ανεπίσημα ενεργοποιήσει κανένα ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζόμενους της, το οποίο πρόγραμμα να δεσμεύεται για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων εργαζομένων. Το μόνο πρόγραμμα που ισχύει και έχει ενεργοποιηθεί στο παρελθόν είναι η συμβατική υποχρέωση (με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, ν.2112/20, ν.3198/55 και ν.4093/12) για παροχή ενός εφάπαξ ποσού κατά την αποχώρηση ενός εργαζομένου για συνταξιοδότηση.

Οι υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης αφορούν:

Ποσά σε €	Υποχρεώσεις Ισολογισμός	
	31.12.2023	31.12.2022
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό		
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	177.102	174.939
Σύνολο	177.102	174.939

Η κίνηση του λογαριασμού στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης και η σχετική επιβάρυνση των αποτελεσμάτων και του συνολικού εισοδήματος αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Μεταβολή στην παρούσα αξία	
	31.12.2023	31.12.2022
Υποχρέωση στην έναρξη της χρήσεως	174.939	168.634
Τρέχων κόστος υπηρεσίας	75.504	46.874
Κόστος επιτοκίου	6.175	1.012
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	(80.000)	(37.920)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές χρήσεως-Οικονομικές υποθέσεις	484	(3.660)
Υπόλοιπο στην λήξη της χρήσης	177.102	174.939

Ποσά σε €	Κατάσταση Αποτελεσμάτων	
	31.12.2023	31.12.2022
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	(4.693)	8.954
Χρηματοοικονομικά έξοδα	6.175	1.012
Σύνολο	1.482	9.965

Ποσά σε €	Κατάσταση Λοιπών Εισοδημάτων	
	31.12.2023	31.12.2022
Αναλογιστικά (κέρδη)/ζημιές χρήσεως-Οικονομικές υποθέσεις	484	(3.660)
Σύνολο	484	(3.660)

Οι κυριότερες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι εξής:

Αναλογιστικές υποθέσεις - παραδοχές

Τεχνικό επιτόκιο	3,50%
Αύξηση μισθών	2,1%
Πληθωρισμός	2,1%
Πίνακας θνησιμότητας	ENVK2000
Καθαρό ποσοστό αποχωρήσεων (παραιτήσεις μείον απολύσεις)	0,0%
Ημερομηνία αποτίμησης	31.12.2023

Ανάλυση ευαισθησίας

	Πρόβλεψη
Αύξηση επιτοκίου 0,5%	173.849
Μείωση επιτοκίου 0,5%	180.524
Αύξηση % αύξησης μισθών 0,5%	180.454
Μείωση % αύξησης μισθών 0,5%	173.890

28. Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη

Οι προβλέψεις για κινδύνους και βάρη αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
Προβλέψεις για κινδύνους και βάρη		
Πρόβλεψη φόρου εισοδήματος	100.000	100.000
Σύνολο	100.000	100.000

Το ανωτέρω ποσό αφορά σωρευμένες προβλέψεις για τις ανέλεγκτες χρήσεις 2018 έως 2023.

29. Λοιπά στοιχεία παθητικού

Τα λοιπά στοιχεία παθητικού αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
Μερίσματα πληρωτέα	110.037	110.037
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα	10.950	59.970
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	143.758	136.420
Φορολογικές υποχρεώσεις	782.182	330.072
Επιταγές πληρωτέες	1.316.555	793.457
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων και διαπραγματικές συναλλαγές	165.417	1.039.629
Υποχρεώσεις μισθώσεων	269.340	453.327
Λοιπά	643.625	569.478
Σύνολο	3.441.864	3.492.390

Την 31 Δεκεμβρίου 2023, οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού € 643 χιλ. αφορούν κυρίως σε (α) υποχρεώσεις σε προμηθευτές και πιστωτές, (β) και λοιπές υποχρεώσεις, μεταξύ των οποίων υφίστανται και δεδουλευμένοι τόκοι του ομολόγου μειωμένης εξασφάλισης ποσού 41 χιλ. € περίπου.

Η μεταβολή των υποχρεώσεων από μισθώσεις για την Τράπεζα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	453.327	535.562
Προσθήκες	12.384	6.774
Τροποποιήσεις/ τερματισμός συμβάσεων	0	99.046
Έξοδα από τόκους	14.749	19.991
Πληρωμές μισθωμάτων κατά τη διάρκεια του έτους	(211.121)	(208.047)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	269.340	453.327

Η ενηλικίωση των υποχρεώσεων από μισθώσεις παρουσιάζεται κατωτέρω:

Ποσά σε €	31.12.2023
Υποχρεώσεις μισθώσεων έως 5 έτη	120.794
Υποχρεώσεις μισθώσεων άνω των 5 ετών	148.545
Σύνολο	269.340

Υποχρεώσεις μισθώσεων

Την 31 Δεκεμβρίου του 2023 οι υποχρεώσεις από μισθώσεις ανήλθαν σε € 269.340 (2022: € 453.327) και προεξοφλήθηκαν με μέσο σταθερό επιτόκιο 5,00 % (2022: 5,00 %). Οι υποχρεώσεις της Τράπεζας από συμβάσεις

μίσθωσης ακινήτων, αφορούν τα επτά (7) κτίρια που η Τράπεζα χρησιμοποιεί ως υποκαταστήματα, ένα (1) μίσθωμα θυρίδας, τέσσερα (4) μισθώματα ATMs και πέντε (5) μισθώματα αυτοκινήτων.

30. Συνεταιριστικό Κεφάλαιο

Το Συνεταιριστικό Κεφάλαιο της Τράπεζας αναλύεται σε 45.870.512 μερίδες των 0,50 € έκαστην. Η κίνηση των μερίδων στην κλειόμενη χρήση είχε ως εξής:

	Αριθμός μερίδων	Ονομαστική Αξία	Συνεταιριστικό κεφάλαιο
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2022	43.128.047	0,5	21.564.024
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	1.876.682	0,5	938.341
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2022	45.004.729	0,5	22.502.365
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2023	45.004.729	0,5	22.502.365
Αύξηση συνεταιριστικού κεφαλαίου	865.783	0,5	432.892
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2023	45.870.512	0,5	22.935.256

31. Διαφορά υπέρ το άρτιο

Η κίνηση του λογαριασμού έχει ως εξής:

Διαφορά έκδοσης κεφαλαίου υπέρ το άρτιο

Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2022	9.054.687
Κινήσεις περιόδου	131.205
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2022	9.185.892
Κινήσεις περιόδου	60.605
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2023	9.246.497

32. Αποθεματικά

Η κίνηση των αποθεματικών έχει ως εξής:

Αποθεματικά

	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά καταστατικού	Δικαίωμα εγγραφής	Αποθεματικό εξόδου μελών	Αφορολόγητα αποθεματικά	N. 1882/90	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2022	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663
Εγγραφές/διαγραφές συνεταίρων	0	0	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2022	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2023	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663
Εγγραφές/διαγραφές συνεταίρων	0	0	0	0	0	0	0
Υπόλοιπο λήξης 31.12.2023	873.909	436.426	508.007	-19.752	14.374	4.700	1.817.663

33. Δεσμεύσεις, Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Απαιτήσεις
α) Ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις

Η Τράπεζα δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά για τις χρήσεις 2018 έως και 2023, ως εκ τούτου, υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά το χρόνο που θα εξετασθούν και θα οριστικοποιηθούν οι τυχόν φορολογικές υποχρεώσεις της Τράπεζας για τις ανωτέρω ανέλεγκτες χρήσεις. Εντός του 2023, εκδόθηκε εντολή μερικού φορολογικού ελέγχου για τις χρήσεις 2018 έως και 2022 και προέκυψαν φορολογικές διαφορές που ανέρχονται σε 91.443,20 ευρώ. Για την αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου η Τράπεζα έχει σχηματίσει πρόβλεψη συνολικού ποσού 100.000 €, η οποία κρίνεται επαρκής.

β) Ενδεχόμενες νομικές υποχρεώσεις

Εναντίον της Τράπεζας δεν εκκρεμούν σύμφωνα με την εκτίμηση της Νομικής Υπηρεσίας αγωγές η διευθέτησή των οποίων να έχει οικονομική επίδραση για την Τράπεζα, ως εκ τούτου η Τράπεζα δεν έχει διενεργήσει καμία πρόβλεψη στις οικονομικές της καταστάσεις. Επιπλέον εκκρεμούν αιτήσεις υπαγωγής στις διατάξεις του Ν. 3869/2010.

γ) Δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία

Υφίσταται αχρησιμοποίητο όριο άντλησης ρευστότητας με ενέχυρο δεσμευμένα περιουσιακά στοιχεία κατά την 31/12/2023 ύψους περίπου € 30 εκατομμυρίων.

34. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται ο στρατηγικός επενδυτής, τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη της Τράπεζας και συνδεδεμένες με αυτά εταιρείες και οικονομικά εξαρτώμενα μέλη (σύζυγοι, τέκνα, κ.α.) αυτών.

α) Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη

Ποσά σε €	31.12.2023	31.12.2022
Απαιτήσεις		
Δάνεια και απαιτήσεις	6.875.004	6.008.681
Υποχρεώσεις		
Καταθέσεις & Ομόλογα	3.196.510	4.353.365
Αποτελέσματα χρήσεως		
Αμοιβές Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπών βασικών στελεχών	700.972	842.794
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	495.729	278.605
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	187.493	124.146

β) Αμοιβές ελεγκτών

Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν στην ελεγκτική εταιρεία στην κλειόμενη και στην προηγούμενη χρήση αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	Από 01.01 έως	
	31.12.2023	31.12.2022
Αμοιβές τακτικού ελέγχου	27.000	27.000
Αμοιβές λοιπών ελεγκτικών υπηρεσιών	1.600	1.600
Σύνολο	28.600	28.600

35. Γεγονότα μετά την ημερομηνία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης

Εκτός των όσων αναφέρθηκαν στη σημείωση 33, δεν υπάρχουν άλλα μεταγενέστερα των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν στην Τράπεζα και στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης.

Ιωάννινα, 18 Ιουνίου 2024

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Εντεταλμένος
Εκτελεστικός Σύμβουλος

Ο Διευθυντής Οικονομικών
Υπηρεσιών

Κολιός Βασίλειος

Βουγιούκας Ιωάννης

Τσουκανέλης Βασίλειος

Τρομπούκης Χρήστος

ΑΔΤ Α 00162041

Α.Δ.Τ. Χ080213

Α.Δ.Τ. ΑΕ 275733

ΑΜ ΟΕΕ 6837-Α'ΤΑΞΕΩΣ